

PROGRAMACIÓN
2º NIVEL
EDUCACIÓN PRIMARIA
CURSO 2022-2023

TITORA 2ºA: Yolanda Vilar Chento

TITORA 2ºB: Mª Dolores López Casal

ESPECIALISTAS:

RELIXIÓN: Remedios Pedrosa Fernández

EDUCACIÓN FÍSICA: Mª Carmen Casal Tato

INGLÉS: Nuria Pampín Mejuto

MÚSICA: Shadia Abdulkadir Rodríguez

ÍNDICE

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN
 - 1.2. PRINCIPIOS XERAIS E MARCO LEGAL.
2. OBXECTIVOS DE ETAPA
3. APRENDIZAXES IMPRESCINDIBLES NON ADQUIRIDOS NO CURSO ANTERIOR.
4. CRITERIOS DE AVALIACIÓN
 - ÁREAS: Ciencias Naturais, Ciencias Sociais, Lingua Castelá, Lingua Galega, Educación Artística: Plástica e Valores Sociais e Cívicos.
 - OBXECTIVOS.
 - CONTIDOS.
 - CRITERIOS DE AVALIACIÓN
 - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE.
 - COMPETENCIAS CLAVE
5. PLAN DE REFORZO E RECUPERACIÓN
6. METODOLOXÍA
7. INSTRUMENTOS DE AVALIACION
8. PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN
9. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN
10. ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PROXECTO LECTOR, AO PLAN DE INTEGRACIÓN DAS TIC, AO PLAN DE CONVIVENCIA E ÁS COMPETENCIAS BÁSICAS
11. ACTIVIDADES DE REFORZO/RECUPERACIÓN
12. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS
13. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES
14. MÍNIMOS ESIXIBLES PARA UNHA AVALIACIÓN POSITIVA
15. TEMPORALIZACIÓN E SECUENCIACIÓN DE CONTIDOS
16. DIRECTRICES E INSTRUMENTOS PARA A REALIZACIÓN DA AVALIACIÓN INICIAL
17. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE
18. PROCEDEMENTOS E INDICADORES PARA A AVALIACIÓN PROPIA DA PROGRAMACIÓN
19. PROGRAMACIÓNS ESPECIALIDADES: Música, Relixión, Inglés e Educación Física.

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

Esta programación foi deseñada para alumnos e alumnas de 2º nivel de Educación Primaria. Os grupos están formados por alumnado con distintos ritmos e estilos de aprendizaxe. Este é o motivo polo que deseñamos unha programación aberta e flexible para que se adapte a cada un deles ou delas e a súa situación.

Esta escola está situada en Arzúa, A Coruña. Hai 242 alumnos/as atendidos por 24 mestres/mestras: 14 mestras titoras, 2 especialistas en lingua estranxeira: inglés, unha especialista en educación musical, mestra especialista de educación física, mestra de relixión, unha mestra de apoio a educación infantil, unha orientadora e unha mestra especialista en audición e linguaxe, especialista en pedagogía terapéutica e unha mestra co perfil de PT e AL a tempo completo.. O colexio está equipado con 14 aulas, das cales 5 son de Infantil e as restantes de Educación Primaria.

Este centro educativo conta tamén cunha Biblioteca, unha aula de PT, unha aula de AL, unha aula de informática, unha aula de música, dúas aulas de inglés, un ximnasio, dous patios, unha sala de mestres...

As súas instalacións están compostas por varios edificios nos que se sitúan as aulas, a sala de mestres, a Biblioteca, a aula de audiovisuais, as oficinas, un ximnasio, o comedor, a aula de informática,... pistas deportivas e unha zona de xogos para Educación Infantil.

En canto ao profesorado se refire, ademais dos/as titores/as, contamos con dous especialistas de Inglés, Música, Relixión e de Educación física. Así mesmo, para a atención ao Alumnado con Necesidade Específica de Apoio Educativo contamos co persoal especializado: unha orientadora, unha especialista en Audición e Linguaxe e unha especialista en Pedagogía Terapéutica, ademais dunha especialista que comparte as dúas especialidades de PT e AL.

A principal actividade económica das familias está vencellada á agricultura e gandeiría, destacando a incorporación dende o ano 1993 no sector turístico polo Camiño de Santiago atopándose nun nivel sociocultural medio.

A lingua vehicular do centro será o galego, xa que esta é a lingua materna da maioría dos nenos e nenas e das súas familias. O reparto de horas en Castelán e Galego farase seguindo a porcentaxe marcada no Proxecto Lingüístico do centro.

1.2. PRINCIPIOS XERAIS E MARCO LEGAL

A Lei orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa, modificou a Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, coa finalidade de desenvolver medidas que permitan seguir avanzando cara un sistema educativo de calidade, inclusivo, que garanta a igualdade de oportunidades e faga efectiva a posibilidade de que cada alumno e alumna desenvolva ao máximo as súas potencialidades.

Esta Lei modificou o artigo 6 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, para definir o currículo como a regulación dos elementos que determinan os procesos de ensino e aprendizaxe para cada unha das ensinanzas, que se desenvolve no *DECRETO 105/2014, do 4 de setembro,*

polo que se establece o currículo da Educación Primaria na Comunidade Autónoma de Galicia.

O presente curso académico 2022 -2023 iniciámolo con total normalidade.

2. OBXECTIVOS DA ETAPA

A Educación Primaria contribuirá a desenvolver nos nenos e nas nenas as capacidades que lles permitan:

- a) Coñecer e apreciar os valores e as normas de convivencia, aprender a obrar de acordo con elas, prepararse para o exercicio activo da cidadanía e respectar os dereitos humanos, así como o pluralismo propio dunha sociedade democrática.
- b) Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza nun mesmo, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe, e espírito emprendedor.
- c) Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos, que lles permitan desenvolverse con autonomía no ámbito familiar e doméstico, así como nos grupos sociais cos que se relacionan.
- d) Coñecer, comprender e respectar as diferentes culturas e as diferenzas entre as persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres, e a non-discriminación de persoas con discapacidade.
- e) Coñecer e utilizar de xeito apropiado a lingua castelá e, se a houber, a lingua cooficial da comunidade autónoma, e desenvolver hábitos de lectura.
- f) Adquirir en, polo menos, unha lingua estranxeira a competencia comunicativa básica que lles permita expresar e comprender mensaxes sinxelas, e desenvolverse en situacións

cotiás.

- g) Desenvolver as competencias matemáticas básicas e iniciarse na resolución de problemas que requiran a realización de operacións elementais de cálculo, coñecementos xeométricos e estimacións, así como ser capaces de aplicalos ás situacións da súa vida cotiá.
- h) Coñecer os aspectos fundamentais das ciencias da natureza, das ciencias sociais, da xeografía, da historia e da cultura.
- i) Iniciarse na utilización, para a aprendizaxe, das tecnoloxías da información e da comunicación, desenvolvendo un espírito crítico ante as mensaxes que reciben e elaboran.
- j) Utilizar diferentes representacións e expresións artísticas, e iniciarse na construción de propostas visuais e audiovisuais.
- k) Valorar a hixiene e a saúde, aceptar o propio corpo e o dos outros, respectar as diferenzas e utilizar a educación física e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.
- l) Coñecer e valorar os animais máis próximos ao ser humano e adoptar xeitos de comportamento que favorezan o seu coidado.
- m) Desenvolver as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuizos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas.
- n) Fomentar a educación viaria e actitudes de respecto que incidan na prevención dos accidentes de tráfico.

3. APRENDIZAXES IMPRESCINDIBLES NON ADQUIRIDOS NO CURSO

No presente curso académico 2022 -2023 iniciaremos o curso cun reforzo na lectoescritura e matemáticas: numeración, cálculo e resolución de problemas sinxelos de suma e resta, faremos a avaliación inicial e determinaremos o punto de partida do noso alumnado, que como xa o coñecemos sabemos o grao de consecución dos obxectivos no curso anterior .

4. CRITERIOS DE AVALIACIÓN

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	SEGUNDO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. INICIACIÓN Á ACTIVIDAD			E C ENTÍFICA	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h ▪ i ▪ j 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Iniciación á actividade científica. ▪ B1.2. Realización de proxectos con guía na súa estrutura e presentación de resultados. ▪ B1.3. Busca guiada de información en internet e noutros soportes. ▪ B1.4. Elaboración guiada de textos escritos básicos, murais, paneis, esquemas ou presentacións para recoller conclusións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Iniciarse na actividade científica a través de proxectos: buscar, seleccionar información de forma guiada e comunicar os resultados en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.1.1. Manifesta certa autonomía na observación e na planificación de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. O traballo cooperativo. ▪ B1.6. Iniciación ás técnicas de traballo. Recursos e técnicas de traballo intelectual. ▪ B1.7. Hábitos de traballo, esforzo e responsabilidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Traballar de forma cooperativa, respectando os compañeiros/as, o material e as normas de convivencia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB1.2.1. Utiliza estratexias para traballar de forma individual e en equipo e respecta os compañeiros/as, o material e as normas de convivencia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CSIEE
BLOQUE 2. O SER HUMANO E			SAÚDE	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ d ▪ h ▪ k ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Identificación e observación das partes do corpo humano. ▪ B2.2. Relación co medio e co seu contorno. ▪ B2.3. Recoñecemento da respiración e da nutrición como funcións vitais. ▪ B2.4. Aceptación do propio corpo e do dos e das demais, coas súas limitacións e posibilidades. ▪ B2.5. Identificación e verbalización de emocións (medo, tristura, enfado, leducia, felicidade) e sentimentos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Identificar semellanzas e diferenzas entre as persoas valorando a diversidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB2.1.1. Identifica e describe as partes do corpo humano e compárao co doutros seres vivos. ▪ CNB2.1.2. Recoñece a respiración e a nutrición como funcións vitais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CSC ▪ CMCCT

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	SEGUNDO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	proprios e alleos.		<ul style="list-style-type: none"> CNB2.1.3. Verbaliza e comparte emocións e sentimentos propios e alleos. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CSC CCL
<ul style="list-style-type: none"> a b d h k m 	<ul style="list-style-type: none"> B2.6. Hábitos saudables: alimentación, hixiene, exercicio físico e descanso. B2.7. Hábitos de prevención de enfermidades e de accidentes no seu contorno e identificación de comportamentos apropiados de actuación cando se producen. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Relacionar os hábitos de alimentación, hixiene, exercicio físico e descanso coa saúde e coa enfermidade. 	<ul style="list-style-type: none"> CNB2.2.1. Coñece algún trastorno alimentario e as estratexias para a súa prevención. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CSC CAA
			<ul style="list-style-type: none"> CNB2.2.2. Relaciona o exercicio físico, o descanso e a adecuada alimentación coa propia saúde. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CSC
<ul style="list-style-type: none"> b c e h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.8. Pirámide alimentaria. B2.9. Alimentos diarios necesarios. B2.10. Análise de costumes na alimentación diaria. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Diseñar, de forma colectiva, un menú semanal de merendas saudables para o recreo. 	<ul style="list-style-type: none"> CNB2.3.1. Identifica os alimentos diarios necesarios aplica o menú semanal de merendas na escola. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT
BLOQUE 3. OS SERES VIVOS				
<ul style="list-style-type: none"> g e l 	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Diferenzas entre seres vivos e inertes. B3.2. Identificación das características e dos comportamentos de animais e plantas para adaptarse ao seu medio, tendo en conta o seu contorno. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Identificar as principais características e comportamentos de animais e plantas para adaptarse ao seu medio, tendo en conta o seu contorno. 	<ul style="list-style-type: none"> CNB3.1.1. Explica as diferenzas entre seres vivos e inertes observando o seu contorno. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCL
			<ul style="list-style-type: none"> CNB3.1.2. Identifica e describe animais e plantas do seu contorno, empregando diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCT CCL

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	SEGUNDO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ c ▪ e ▪ h ▪ i ▪ j ▪ l ▪ m ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Observación dun animal ou dunha planta no seu medio natural ou reproducindo o medio na aula, empregando diferentes soportes: orais, escritos, gráficos, informáticos, fotográficos... ▪ B3.4. Rexistro elemental da observación e do contraste de datos entre os compañeiros/as. ▪ B3.5. Valoración da responsabilidade no cuidado de plantas e animais domésticos. ▪ B3.6. Respecto polos seres vivos do contorno. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Observar e rexistrar, de maneira elemental e en equipo, algún ser vivo no seu medio natural ou na aula e comunicar de xeito oral e escrito os resultados, empregando diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB3.2.1. Nomea e clasifica, con criterios elementais a partir da observación, seres vivos do seu contorno adoptando hábitos de respecto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CSC

BLOQUE 4. MATERIA E ENERXÍA

<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e ▪ g ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Recoñecemento da presenza da auga e do aire no medio físico. ▪ B4.2. Uso responsable da auga e valoración da importancia do aire limpo para a vida. ▪ B4.3. Tarefas de redución, reutilización e reciclaxe na escola e no seu contorno próximo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Identificar e describir a auga e o aire como recursos fundamentais para a vida, e tomar conciencia da necesidade do seu uso responsable. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.1.1. Valora e aplica usos responsables da auga na escola. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.1.2. Reduce, reutiliza e recicla residuos na escola. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CSC ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Observación dos efectos da aplicación dunha forza. ▪ B4.5 Realización de experiencias sinxelas para analizar efectos das forzas sobre obxectos e movementos cotiáns. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Realizar experiencias sinxelas para analizar efectos das forzas sobre obxectos e movementos cotiáns. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.2.1 Realiza experiencias sinxelas sobre os efectos da aplicación dunha forza en situacións da vida cotián. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.2.2 Analiza os efectos das forzas sobre obxectos e movementos cotiáns. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CSIEE

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	SEGUNDO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave

BLOQUE 5. A TECNOLOXÍA, OBXECTOS E MÁQUINAS		MÁQUINAS		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ d ▪ e ▪ h ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Observación e clasificación de aparellos e máquinas sinxelas do contorno identificando a súa utilidade evitando estereotipos sexistas. ▪ B5.2. Manipulación e observación do funcionamento de obxectos, aparellos simples domésticos e escolares, das partes que os compoñen e da enerxía que necesitan para funcionar. ▪ B5.3. Prevención de riscos no emprego de máquinas e aparellos de uso cotián. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Observar, manexar e clasificar obxectos e aparellos simples domésticos e escolares identificando a súa utilidade, as partes que os compoñen e a enerxía que empregan. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.1.1. Identifica e coñece a diversidade de máquinas do seu contorno e os beneficios que producen na vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.1.2. Coñece os oficios das persoas do seu contorno e valora a importancia de cada profesión, a responsabilidade e a contribución social, evitando estereotipos sexistas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.1.3. Manexa obxectos simples de uso cotián identificando as situacións que poden xerar risco e estereotipos sexistas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ h ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.4. Identificación dos compoñentes básicos dun ordenador. ▪ B5.5 Coidado dos recursos informáticos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Empregar o ordenador identificando os compoñentes básicos e coidando o seu uso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.2.1. Identifica e describe as partes dun ordenador durante o seu uso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CD ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.2.2. Emprega o ordenador de forma guiada e fai un bo uso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CD

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	SEGUNDO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave

BLOQUE 1. CONTIDOS COMÚNS				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e ▪ h ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1.O establecemento de conxecturas, de predicións e, a observación, e experimentación como procesos básicos que favorecen a Iniciación ao coñecemento científico. ▪ B1.2.Propostas de traballo que xurdan dunha situación problema, acontecemento ou inquietude da contorna que os rodea, que supoña un proceso de investigación e acción por parte do alumnado e facilite o proceso de autorregulación de aprendizaxes. ▪ B1.3.Introdución no uso das TIC e outras fontes (directas e indirectas) para obter información, analizala, organizala, documentar o proceso mediante o uso do cartafol e a comunicación das conclusións. ▪ B1.4. Planificación, xestión e presentación dos traballos co fin de acadar obxectivos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1.Realizar traballos de investigación que partan do establecemento de conxecturas, da observación, experimentación e da toma de conciencia dos sentimentos e sensacións como medios básicos para obter información, selecciónala, organizala, extraer conclusións e comunicalas sen esquecer a introdución ao manexo das TIC para este fin e valorando o esforzo realizado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB1.1.1.Fai conxecturas, predicións e recolle información a través da observación e experimentación iniciándose no emprego das TIC e outras fontes directas e indirectas, selecciona a información relevante e a organiza, obtén conclusións sinxelas e as comunica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD ▪ CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB1.1.2.Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas coidando a súa presentación, ten iniciativa na toma de decisións e asume responsabilidades. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CAA ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ d ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5.O traballo en equipo. ▪ B1.6.Iniciación na creación e o uso de hábitos e técnicas de estudo. ▪ B1.7.Valoración do esforzo e coidado do material. ▪ B1.8.A cooperación e o diálogo como valores democráticos e recursos básicos na resolución pacífica de conflitos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2.Traballar en equipo e adoitar un comportamento de respecto e tolerancia ante as achegas alleas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB1.2.1.Participa en actividades individuais e de grupo adoitando un comportamento responsable, construtivo e solidario, valorando o esforzo e o coidado do material. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3.Empregar os mapas mentais como unha técnica básica de estudo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB1.3.1.Elabora algúns mapas mentais sinxelos como técnica básica de estudo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS	CURSO	SEGUNDO	
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave

<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.9.Utilización da terminoloxía propia da área. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4.Coñecer e iniciarse no emprego da terminoloxía propia da área. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB1.4.1.Identifica a terminoloxía propia da área. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CSC
BLOQUE 2. O MUNDO QUE NOS R		DEA		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ h ▪ i ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1.Investigamos sobre os usos da auga, os lugares nos que aparece na contorna próxima e os uso responsable desta empregando as TIC. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Recoñecer a auga como elemento natural analizando os usos que o ser humano fai da auga: domésticos, económicos, públicos e deportivos recreativos. O uso responsable deste ben. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.1.1 Pon un exemplo de cada un dos usos que, o ser humano, fai da auga. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CD ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.1.2. Realiza un uso responsable da auga na súa vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Observar e localizar nun mapa os lugares nos que hai auga distinguindo entre zonas de auga doce e salgada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.2.1. Identifica os lugares onde hai auga na contorna e localiza, en mapas sinxelos, como se distribúe a auga doce e salgada no territorio. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CD ▪ CAA

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS	CURSO	SEGUNDO
Obxectivos	Contidos	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave

<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ h ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2.Os ecosistemas da contorna e o ser humano. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Coñecer os elementos básicos que forman un ecosistema, identificando as actividades humanas que orixinan desequilibrios neles e espertando actitudes de defensa, respecto e recuperación deles. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.3.1.Explica de maneira sinxela os elementos básicos que forman un ecosistema identificando as actividades humanas que orixinan desequilibrios neles e cita algunha medida de respecto e recuperación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CCL
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4 Realizar sinxelos traballos dalgún ecosistema en concreto: acuático, terrestre. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.4.1.Nomea os elementos e as características básicas dos ecosistemas sobre os que se investigou na aula. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ h ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3.A paisaxe natural. O coidado e a contaminación. Tipos de paisaxes. A paisaxe natural que nos rodea. Tipos de paisaxe e a súa conservación. Observación de diferentes tipos de paisaxe (a través de fotos, de imaxes da web, libros), comparación e identificación do tipo de paisaxe que corresponde ao contexto no que vive. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Identificar as diferenzas entre paisaxe natural e urbana, analizando en grupo as consecuencias que a intervención humana provoca na conservación da paisaxe natural e definindo algunhas medidas para a conservación desta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.5.1.Identifica os elementos da paisaxe natural e urbana mais próxima. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.5.2.Describe as paisaxes de costa diferenciándose das de interior. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.5.3.Coñece e leva á practica accións positivas para a protección do medio natural. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC

Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4.Realización dun mapa mental cos elementos máis significativos que conforman a paisaxe da localidade: relevo, ríos, illas, encoros, lagoas... e citar algunha característica deles. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6.Identificar os elementos básicos que conforman a paisaxe local e coñecer algunha característica máis significativa destes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.6.1.Cita algúns dos elementos básicos que conforman a paisaxe local e coñece as características máis significativa destes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5.Rochas e minerais da contorna: cor, textura, forma, dureza. Usos básicos destes materiais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7.Identificar algunhas rochas e minerais presentes na contorna e recoñecer algúns usos que as persoas fan deles. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.7.1.Identifica algúns minerais e rochas da súa contorna e coñece algúns usos aos que se destinan. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6.Orientacións espaciais, nocións básicas que lle permitan orientarse nun debuxo ou nun plano sinxelo da contorna máis próxima. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.8.Empregar correctamente as nocións topolóxicas básicas de posición e proximidade para orientarse na contorna máis próxima. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.8.1.Elabora un esbozo do plano do barrio no que este situada a escola e deseñar posibles itinerarios de acceso desde a súa casa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSIEE
BLOQUE 3. VIVIR EN SOCIEDAD			E	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ h ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1.Quen goberna a túa localidade? O Concello e os seus servizos básicos. O exercicio activo da cidadanía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Coñecer organización social da súa contorna próxima e as súas formas de goberno e diferenciar entre unha localidade e un municipio. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3.1.1.Describe a organización social da contorna máis próxima e as súas formas de goberno e diferencia entre que é unha localidade e un municipio. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2.Identificar as funcións e servizos dos seus diversos organismos: bombeiros e bombeiras, policía... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3.2.1.Explica e valora as funcións que desempeñan algún dos servizos do Concello. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS	CURSO	SEGUNDO
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
			Competencias clave

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3.Recoñecer a importancia que o exercicio activo da cidadanía polas persoas que o habitan ten para unha convivencia pacífica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3.3.1. Describe algunhas accións da cidadanía que contribúen ao desenvolvemento dunha convivencia pacífica 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ h ▪ d 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2.A pertenza a grupos sociais da localidade: deportivos, recreativos, culturais,.. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Manifestar satisfacción pola pertenza a un grupo e respectar as características das persoas coas que convivimos e que pertencen a diferentes grupos sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3.4.1.Amosa unha actitude de aceptación e respecto ante as diferenzas individuais nos grupos aos que pertence e cos que convive, nos xogos e nas tarefas escolares. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ h ▪ j ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3.Investigación sobre as diferentes manifestacións culturais da contorna. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5.Recoñecer algunha das manifestacións culturais e obras máis representativas da comarca e da comunidade, valorar a súa diversidade e contribuír á súa conservación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3.5.1.Explica oralmente algunhas festas, costumes, folclore,..propias da escola, da cidade, da comunidade así como algunha obra que sexa moi representativa na contorna próxima. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ h ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Os medios de comunicación. Impacto social. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6.Analizar, de maneira sinxela, os cambios que as comunicacións provocaron nas actividades persoais e sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3.6.1.Cita algúns cambios que provocaron, nas actividades persoais e sociais, a evolución dos medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ g ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5.As profesións. Preparar unha enquisa, para coñecer as profesións das familias do alumnado do centro, analizar cales son a as máis usuais. Indagar sobre todo en aquelas que o alumnado descoñeza, as ferramentas que empregan, responsabilidade, servizos que prestan e comunicar os resultados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7.Identificar as profesións que non lle son tan familiares, coñecer un pouco sobre elas e clasificalas segundo o servizo que prestan á comunidade e se se realizan en fábricas ou ao aire. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB3.7.1.Describe as funcións das profesións que lle son máis novas, responsabilidades, ferramentas que empregan e o servizo que lle prestan á poboación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS	CURSO	SEGUNDO
------	------------------	-------	---------

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> CSB3.7.2.Diferencia entre traballos na natureza, traballos nas fábricas e traballos que prestan servizos. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CAA
<ul style="list-style-type: none"> a h n 	<ul style="list-style-type: none"> B3.6.Seguridade viaria como persoas viaxeiras e peóns ou peoas. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.8.Coñecer e respectar as normas básicas do coidado e seguridade viaria como peóns e peoas e como persoa usuaria de medios de transporte. 	<ul style="list-style-type: none"> CSB3.8.1.Explica as normas básicas viarias que ten como viaxeiro ou viaxeira e como peón ou peoa nos medios de transporte. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> CSB3.8.2.Recoñece a importancia do coidado e limpeza da vía pública e dos seus elementos. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC
BLOQUE 4. AS PEGADAS DO TEM			PO.	
<ul style="list-style-type: none"> h 	<ul style="list-style-type: none"> B4.1.Conceptos temporais básicos: antes, despois, durante, pasado, presente e futuro, ano e década. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.1.Comprender e distinguir os conceptos temporais: pasado, presente e futuro. 	<ul style="list-style-type: none"> CSB4.1.1.Utiliza os conceptos temporais: pasado, presente e futuro nas conversas da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> h 	<ul style="list-style-type: none"> B4.2.O reloxo e o calendario como instrumentos para medir o tempo. A súa evolución. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.2.Coñecer os instrumentos básicos para a medida do tempo, iniciarse no seu uso e manexo. 	<ul style="list-style-type: none"> CSB4.2.1.Coñece os instrumentos de medida do tempo e se inicia no seu manexo. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA
<ul style="list-style-type: none"> h g 	<ul style="list-style-type: none"> B4.3.Toma de conciencia do paso do tempo investigando sobre a evolución dalgún elemento do espazo próximo (os medios de transporte, os medios de comunicación, a escola como institución, a evolución dalgún aparello), realizando unha árbore xenealóxica dunha persoa, ordenando os feitos máis importantes da súa vida, da familia, da súa contorna... 	<ul style="list-style-type: none"> B4.3. Recoñecer, comprender e ordenar cronoloxicamente os cambios producidos polo paso do tempo na evolución do obxectos, persoas, feitos ou acontecementos sobre os que se investigou. 	<ul style="list-style-type: none"> CSB4.3.1.Ordena cronoloxicamente distintas secuencias que indican a evolución no tempo de obxectos, persoas, feitos ou acontecementos sobre os que se investigou. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CSC
			<ul style="list-style-type: none"> CSB4.3.2.Describe algún acontecemento vivido na familia, na escola, na súa contorna ou outros feitos próximos expresándoos con criterios temporais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CMCCT

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS	CURSO	SEGUNDO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
			Competencias clave

<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ j ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4.O patrimonio histórico, cultural e artístico. Coidado e conservación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4.Recoñecer a cultura e o patrimonio da contorna que nos rodea comprendendo a importancia da súa conservación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB4.4.1.Coñece a importancia que ten a conservación dos restos históricos para entender a historia da vida humana. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ j 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5.Os museos como espazo de aprendizaxe e de goce. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4 5.Coñecer que é un museo, cal é a súa función e valorar o seu papel gozando da contemplación de obras artísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB4.5.1.Explica que é un museo e cales son as súas funcións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB4.5.2.Recoñece os museos, e os sitios arqueolóxicos como espazos de gozo e ocio. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.9. Observación dalgúns fenómenos de natureza eléctrica e os seus efectos (luz e calor). ▪ B4.10. Atracción e repulsión de cargas eléctricas. ▪ B4.11. Separación de compoñentes dunha mestura mediante destilación, filtración, evaporación ou disolución. ▪ B4.12. Reaccións químicas: a combustión, a oxidación e a fermentación. ▪ B4.13. Normas de prevención de riscos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Realizar experiencias sinxelas e pequenas investigacións sobre diferentes fenómenos físicos e químicos da materia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.4.3. Presenta conclusións de procesos de investigación, experiencias sinxelas ou proxectos sobre diferentes fenómenos físicos e químicos da materia, en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CCL ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.4.4. Identifica e expón as principais características das reaccións químicas: combustión, oxidación e fermentación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.4.5. Respecta as normas de uso, de seguridade e de mantemento dos instrumentos de observación e dos materiais de traballo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS	CURSO	SEGUNDO
------	------------------	-------	---------

Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 5. A TECNOLOXÍA, OBXECTOS E		MÁQUINAS		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Máquinas e aparellos. Tipos de máquinas na vida cotiá e a súa utilidade. ▪ B5.2. Análise de operadores e emprego na construción dun aparello. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Coñecer os principios básicos que rexen as máquinas e os aparellos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.1.1. Identifica diferentes tipos de máquinas e clasifícaaas segundo o número de pezas, o xeito de accionalaas e a acción que realizan. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.1.2. Observa, identifica e describe algúns dos compoñentes das máquinas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.1.3. Observa e identifica algunha das aplicacións das máquinas e dos aparellos e a súa utilidade para facilitar as actividades humanas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ g ▪ h ▪ j 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.3. Construción de estruturas sinxelas que cumpran unha función ou condición para resolver un problema a partir de pezas moduladas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Planificar a construción de obxectos e aparellos cunha finalidade previa, empregando fontes enerxéticas, operadores e materiais apropiados, realizando o traballo individual e en equipo e proporcionando información sobre que estratexias se empregaron. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.2.1 Constrúe algunha estrutura sinxela que cumpra unha función ou condición para resolver un problema a partir de pezas moduladas (escaleira, ponte, tobogán etc.) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.4. A electricidade no desenvolvemento das máquinas. ▪ B5.5. Elementos dos circuítos eléctricos. ▪ B5.6. Efectos da electricidade. ▪ B5.7. Condutores e illantes. ▪ B5.8. A relación entre electricidade e magnetismo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.3. Realizar experiencias sinxelas para coñecer as leis básicas que rexen a transmisión da corrente eléctrica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.3.1. Identifica os elementos dun circuítu eléctrico, constrúe un e explica algúns efectos da electricidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSIEE ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.3.2. Observa e identifica as principais características dos imáns e relaciona electricidade e magnetismo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS	CURSO	SEGUNDO
------	------------------	-------	---------

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.9. A ciencia: presente e futuro da sociedade. ▪ B5.10. Beneficios e riscos das tecnoloxías e produtos. ▪ B5.11. Importantes descubrimentos e inventos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.4. Coñecer os principais avances da ciencia e da tecnoloxía. Identificar os beneficios e riscos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.4.1. Coñece e explica algúns dos grandes descubrimentos e inventos da humanidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB5.4.2. Coñece e explica algúns dos avances da ciencia no fogar e na vida cotiá, na medicina, na cultura e no lecer, na arte, na música, no cine e no deporte e nas tecnoloxías da información e a comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	SEGUNDO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. FALAR E ESCOITAR				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Estratexias e normas básicas para o intercambio comunicativo: participación; escoita; respecto á quenda de palabra; respecto polos sentimentos, ideas e coñecementos dos e das demais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Participar en situacións de comunicación, dirixidas ou espontáneas, respectando o quenda de palabra e a intervención dos e das demais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.1.1. Expresa de forma global sentimentos, vivencias e opinións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.1.2. Aplica as normas socio - comunicativas: escoita, espera de quendas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Comprensión e expresión de mensaxes verbais e non verbais, especialmente xestos e ton de voz que complementen o significado da mensaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Recoñecer a información verbal e non verbal dos discursos orais e integrala na produción propia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.2.1. Integra de xeito global os recursos básicos verbais e non verbais para comunicarse oralmente, identificando, de xeito global, o valor comunicativo destes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.2.2. Exprésase cunha pronunciación e unha dicción axeitada ao seu nivel. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Participa en situacións de comunicación, espontáneas e dirixidas, utilizando unha secuencia lineal sinxela. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Expresarse con coherencia básica de forma oral para satisfacer necesidades de comunicación en diferentes situación de aula. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.3.1. Participa activamente en diversas situacións de comunicación: <ul style="list-style-type: none"> ▪ - diálogos ▪ -exposicións orais guiadas, con axuda, cando cumpra, das tecnoloxías da información e da comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CSC ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Dedución das palabras evidentes polo contexto. Interese pola ampliación de vocabulario. Creación de redes semánticas sinxelas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Ampliar o vocabulario a partir das experiencias de aula. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.4.1. Utiliza o vocabulario axeitado ao seu nivel. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.4.2. Identifica polo contexto o significado de distintas palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	CURSO	SEGUNDO
------	-----------------------------	-------	---------

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Comprensión global de textos orais de diversa tipoloxía e procedentes de diversas fontes (producción didáctica, gravacións, medios de comunicación). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5.Recoñecer o tema e o sentido xeral dun texto oral breve e sinxelo, de diferente tipoloxía, atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios e prescritivos). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.5.1. Comprende, de forma global, a información xeral dun texto oral sinxelo de uso habitual, do ámbito escolar e social. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.5.2. Recoñece a tipoloxía moi evidente de textos orais sinxelos atendendo á forma da mensaxe e a súa intención comunicativa: cartas, anuncios, regulamentos, folletos.... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.5.3. Responde preguntas correspondentes á comprensión literal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Valorar os medios de comunicación social como instrumento de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Valorar os medios de comunicación social como instrumento de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.6.1. Iníciase na utilización guiada dos medios audiovisuais e dixitais para obter información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.6.2. Recoñece de forma global o contido principal dunha entrevista, noticia ou debate infantil procedente dos medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Audición e reprodución de textos adecuados ao nivel que estimulen o seu interese. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Reproducir textos axeitados aos seus gustos e intereses. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.7.1. Reproduce de memoria textos literarios ou non literarios, sinxelos e breves, axeitados aos seus gustos e intereses. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCEC

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	SEGUNDO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.8. Dramatizacións de textos literarios adaptados á idade e de producións propias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.8. Dramatizar, de xeito colaborativo, textos infantís. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.8.1. Adecúa a entoación, o volume e o xesto á representación dramática. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.9. Produción de textos orais breves e sinxelos segundo a súa tipoloxía: atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios e prescritivos). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.9. Producir textos orais breves, imitando modelos a atendendo á forma e a intención comunicativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.9.1. Elabora comprensiblemente textos orais sinxelos, do ámbito escolar e social, de diferente tipoloxía: noticias, avisos, contos, poemas, anécdotas.... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.9.2. Organiza o discurso cunha secuencia coherente elemental. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ e ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.10. Uso dunha linguaxe non discriminatória e respectuosa coas diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.10. Usar unha linguaxe non discriminatória e respectuosa coas diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.10.1 Usa unha linguaxe non discriminatória e respectuosa coas diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.11. Estratexias para utilizar a linguaxe oral como instrumento de comunicación e aprendizaxe: escoitar e preguntar. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.11. Utilizar de xeito efectivo a linguaxe oral: escoitar e preguntar. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.11.1 Emprega de xeito efectivo a linguaxe oral para comunicarse: escoita e pregunta para asegurar a comprensión. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CSIEE
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA			1. LER	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Lectura de distintos tipos de texto: próximos á súa experiencia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Ler en voz alta e en silencio, diferentes textos sinxelos de carácter infantil. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.1.1. Le en voz alta, con pronunciación e entoación axeitada, diferentes tipos de textos moi sinxelos apropiados á súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	SEGUNDO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			<ul style="list-style-type: none"> LCB2.1.2. Le en silencio textos moi sinxelos próximos á súa experiencia infantil. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> e 	<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Comprensión de textos de diversa tipoloxía, adecuados á súa idade utilizando a lectura como medio para ampliar o vocabulario. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Comprender distintos tipos de textos adaptados á idade e utilizando a lectura como medio para ampliar o vocabulario. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.2.1. Identifica o tema dun texto sinxelo. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LCB2.2.2. Distingue, de forma xeral, entre as diversas tipoloxías textuais en textos do ámbito escolar e social, atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios e prescritivos). 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Utilización de estratexias para a comprensión lectora de textos: consideración do título e das ilustracións. Identificación de palabras clave. Anticipación de hipótese de significado polo contexto. Recoñecemento básico da tipoloxía textual. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Utilizar de xeito guiado estratexias elementais para a comprensión lectora de textos moi sinxelos de diversa tipoloxía. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.3.1. Activa, de forma guiada, coñecementos previos para comprender un texto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LCB2.3.2. Formula hipóteses sobre o contido do texto a partir do título e das ilustracións redundantes 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LCB2.3.3. Relaciona a información contida nas ilustracións coa información que aparece no texto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
<ul style="list-style-type: none"> e 	<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Gusto pola lectura. B2.5. Selección de libros segundo o gusto persoal. B2.6. Lectura dos libros establecidos no Plan lector. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Ler por propia iniciativa diferentes tipos de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB2.4.1. Dedicar, de xeito guiado, momentos de lecer para a lectura voluntaria. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LCB2.4.2. Explica, de xeito sinxelo, as súas preferencias lectoras. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	CURSO	SEGUNDO
------	-----------------------------	-------	---------

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. Uso da biblioteca para a procura de información e utilización da mesma como fonte de información e lecer. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Usa, de xeito guiado, a biblioteca para localizar libros axeitados aos seus intereses. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.5.1. Consulta na biblioteca, de xeito guiado, diferentes fontes bibliográficas e textos en soporte informático para obter información sobre libros do seu interese. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.8. Iniciación á creación da biblioteca persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Mostrar interese por ter unha biblioteca propia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.6.1. Coida, conserva e organiza os seus libros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.9. Identificación das mensaxes transmitidas polo texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. Identifica, con axuda, a estrutura básica de diferentes textos lidos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.7.1. Diferenza, con axuda, entre información e publicidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.8.1. Formula hipóteses, de xeito guiado, sobre a finalidade de diferentes textos moi sinxelos a partir da súa tipoloxía, e dos elementos lingüísticos e non lingüísticos moi redundantes, axeitados á súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.10. Uso guiada das Tecnoloxías da Información e Comunicación para a procura e tratamento igualmente guiado, da información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.8. Utilizar de xeito guiado as Tecnoloxías da Información e Comunicación para a procura da información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.8.1. Utiliza, de xeito guiado, as Tecnoloxías da Información e Comunicación para buscar información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA
BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA.			:SCRIBIR	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Produción de textos para comunicar coñecementos, experiencias e necesidades: con diferentes formatos (descritivos, narrativos, dialogados) e intencións comunicativas (informativos, literarios e prescritivos). ▪ B3.2. Cohesión do texto: mantemento do tempo verbal, puntuación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Producir textos sinxelos segundo un modelo con diferentes formatos (descritivos, narrativos, dialogados) e intencións comunicativas (informativos, literarios e prescritivos), aplicando as regras ortográficas de nivel e coidando a presentación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB3.1.1. Escribe, con axuda, en diferentes soportes, textos sinxelos propios da vida cotiá, do ámbito escolar e social, atendendo á forma da mensaxe e a súa intención comunicativa) e respectando as normas gramaticais e ortográficas básicas: cartas, folletos informativos, noticias, instrucións, receitas, textos literarios... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	CURSO	SEGUNDO
------	-----------------------------	-------	---------

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> B3.3. Aplicación das normas ortográficas axeitadas ao nivel. B3.4. Produción de textos segundo o Plan de escritura do centro. 		<ul style="list-style-type: none"> LCB3.1.2. Presenta os seus traballos con caligrafía clara e limpeza, evitando riscos etc. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
<ul style="list-style-type: none"> b e m 	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Valoración da súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.2. Valorar a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.2.1. Valora a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B3.6. Normas e estratexias para a produción de textos: planificación (función, destinatario, xeración de ideas, estrutura...) B3.7. Textualización en frases elementais con secuencia lineal. B3.8. Revisión e mellora do texto. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.3. Aplicar, de xeito guiado, todas as fases do proceso de escritura na produción de textos escritos de distinta índole: planificación, textualización, revisión e reescritura. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.3.1. Utiliza borradores que amosan a xeración e selección de ideas e a revisión ortográfica na escritura de textos sinxelos propios do ámbito da vida persoal, social e escolar. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> b e i 	<ul style="list-style-type: none"> B3.9. Creación de textos utilizando a linguaxe verbal e non verbal con intención informativa: carteis publicitarios. Anuncios. Cómic. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.4. Elaborar, de xeito guiado, proxectos individuais ou colectivos sobre diferentes temas da área. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.4.1. Elabora, de forma guiada, gráficas sinxelas sobre experiencias realizadas: plantar fabas, cría de vermes de seda... 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LCB3.4.2. Elabora e presenta, de forma guiada, textos sinxelos, que ilustra con imaxes de carácter redundante co contido. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA
<ul style="list-style-type: none"> e i 	<ul style="list-style-type: none"> B3.10. Creación de textos utilizando as Tecnoloxías da Información e Comunicación de xeito guiado. B3.11. Produción de textos segundo o Plan de escritura do centro. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Utilizar as Tecnoloxías da Información e Comunicación de xeito guiado para presentar as súas produción. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB3.6.1. Usa, con axuda, as Tecnoloxías da Información e Comunicación para escribir e presentar textos moi sinxelos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	CURSO	SEGUNDO
------	-----------------------------	-------	---------

Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LIN		GUA		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. A palabra. ▪ B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras (nome, verbo, adxectivo, pronomes, artigos) Características e uso de cada clase de palabra. ▪ B4.3. Tempos verbais: presente, pasado e futuro. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Aplicar os coñecementos gramaticais básicos sobre a estrutura da lingua, (categorías gramaticais), para favorecer unha comunicación máis eficaz. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.1.1. Utiliza de xeito guiado categorías gramaticais básicas: o nome, artigo, adxectivo, verbo. ▪ LCB4.1.2. Utiliza con corrección os tempos verbais: presente, pasado e futuro ao producir textos orais e escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras (nome, verbo, adxectivo, pronomes, artigos). Características e uso de cada clase de palabra. ▪ B4.4. Vocabulario. Frases feitas. Formación de substantivos, adxectivos e verbos. Recursos derivativos: prefixos e sufixos. ▪ B4.5. Recoñecemento dos constituíntes oracionais: a oración simple, suxeito e predicado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Desenvolver as destrezas e competencias lingüísticas a través do uso da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.2.1. Utiliza sinónimos e antónimos, polisémicas na expresión oral e escrita. ▪ LCB4.2.2. Forma palabras compostas a partir de palabras simples. ▪ LCB4.2.3. Identifica o suxeito/grupo nominal e predicado nas oracións simples. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. Ortografía: utilización das regras básicas de ortografía e puntuación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Aplicar os coñecementos básicos sobre as regras ortográficas para favorecer unha comunicación máis eficaz. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.3.1. Utiliza os signos de puntuación e as normas ortográficas propias do nivel e as aplica á escritura de textos sinxelos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.7. Clases de nomes: comúns e propios. ▪ B4.8. As relacións gramaticais Recoñecemento e explicación reflexiva 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Desenvolver estratexias para mellorar a comprensión oral e escrita a través do coñecemento da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.4.1. Aplica as normas de concordancia de xénero e número na expresión oral e escrita. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA	CURSO	SEGUNDO	

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	das relacións que se establecen entre o substantivo e o resto dos compoñentes do grupo nominal.		<ul style="list-style-type: none"> LCB4.4.2. Utiliza signos de puntuación nas súas composicións escritas. LCB4.4.3. Utiliza unha sintaxe básica nas producións escritas propias. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCL
<ul style="list-style-type: none"> e i 	<ul style="list-style-type: none"> B4.9. Utilización do material multimedia educativo e outros recursos didácticos ao seu alcance e propios da súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.5. Utilizar programas educativos dixitais para realizar tarefas e avanzar na aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.5.1. Utiliza de forma guiada, distintos programas educativos dixitais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA
<ul style="list-style-type: none"> d e o 	<ul style="list-style-type: none"> B4.10. Identificación das variedades da lingua na nosa comunidade autónoma. Identificación das similitudes e diferenzas entre as linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia comunicativa integrada. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.6. Comparar aspectos básicos das linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia integrada. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB4.6.1. Compara aspectos (gráficos, sintácticos, léxicos) das linguas que coñece. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERA			IA	
<ul style="list-style-type: none"> d e 	<ul style="list-style-type: none"> B5.1. Valoración dos textos literarios como fonte de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.1. Valorar textos como fonte de lecer e información. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB5.1.1. Valora de forma global, textos propios da literatura infantil: contos, cancións, poesía, cómics, refráns e adiviñas 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	SEGUNDO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Lectura guiada e comentada de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual. ▪ B5.3. Identificación de recursos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Iniciar a lectura e expresiva de textos literarios narrativos, líricos e dramáticos na práctica escolar. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB5.2.1. Inicia a lectura guiada de textos narrativos sinxelos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB5.2.2. Interpreta, intuitivamente e con axuda, a linguaxe figurada en textos literarios (personificacións) 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.4 Valoración de recursos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.3. Valorar os recursos literarios da tradición oral: poemas, cancións, contos, refráns, adiviñas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB5.3.1. Valora os recursos literarios da tradición oral: poemas, cancións, contos, refráns, adiviñas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.5 Creación de textos literarios en prosa ou en verso: contos, poemas, adiviñas, cancións, e teatro. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.5. Reproducir, con axuda, a partir de modelos dados, textos literarios sinxelos: contos e poemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB5.5.1. Crea, con axuda, sinxelos textos literarios (contos, poemas) a partir de pautas ou modelos dados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.6. Comprensión, memorización e recitado de poemas co ritmo, entoación e dicción adecuados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.6. Reproducir textos literarios breves e moi sinxelos adaptados á súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB5.6.1. Reproduce textos orais moi breves e sinxelos: cancións e poemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.7. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.7. Participar con interese en dramatizacións de sinxelos textos literarios adaptados á idade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB5.7.1. Realiza dramatizacións individualmente e en grupo de textos literarios axeitados á súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCEC ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.8. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada) como vehículo de comunicación e como recurso de lecer persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.8. Valorar a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de lecer persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB5.8.1. Valora a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de lecer persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	SEGUNDO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave

BLOQUE 1. PROCESOS, MÉTODOS E ACTITU		ES EN MATEMÁTICAS		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ g ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Resolución de problemas que impliquen a realización de cálculos, explicando oralmente o significado dos datos, a situación planeada, o proceso seguido e as solucións obtidas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Resolver problemas sinxelos relacionados con obxectos, feitos e situacións da vida cotiá e explicar oralmente o proceso seguido para a súa resolución. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB1.1.1. Explica oralmente o proceso seguido para resolver un problema. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Conianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Desenvolver e cultivar as actitudes persoais polo traballo matemático ben feito. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB1.2.1. Desenvolve e amosa actitudes axeitadas para o traballo limpo, claro e ordenado no caderno e en calquera aspecto que se vaia traballar na área de Matemáticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.3. Utilizar, coa guía do mestre ou da mestra, os medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe e para a resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB1.3.1. Utiliza os medios tecnolóxicos na resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CD ▪ CAA
BLOQUE 2. NÚMEROS				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Números naturais ata o 999. B2.2. Nome e grafa dos números ata o 999. B2.3. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades, decenas e centenas B2.4. O sistema de numeración decimal: valor de posición das cifras. B2.5. Identifica o número anterior e o seguinte a un dado. B2.6. Identifica o número maior, o menor e o igual a un dado. B2.7. Redondear, aproximar e estimar. B2.8. Construción de series ascendentes e descendentes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Ler, escribir e ordenar números enteiros utilizando razoamentos apropiados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.1.1. Le, escribe e ordena números ata o 999. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CCL

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	SEGUNDO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave

			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.1.2. Identifica o valor de posición das cifras en situacións e contextos reais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.1.3. Realiza correctamente series tanto ascendentes como descendentes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.9. Números pares e impares. ▪ B2.10. Identifica e relaciona os números ordinais do 1º ao 10º. ▪ B2.11. Utilización dos números ordinais. Comparación de números. ▪ B2.3. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades, decenas e centenas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Interpretar diferentes tipos de números segundo o seu valor, en situacións da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.2.1. Utiliza os números ordinais en contextos reais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.2.2. Interpreta en textos numéricos e da vida cotiá números naturais ata o 999. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.2.3. Descompón e compón números naturais, interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.2.4. Identifica os números pares e os impares. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.12. Iniciación no desenvolvemento de estratexias persoais de cálculo mental. ▪ B2.13. Gusto pola presentación ordenada e limpa dos cálculos e dos resultados. ▪ B2.14. Sumas e restas con levadas. ▪ B2.15. Propiedades conmutativa e asociativa da suma. ▪ B2.16. Proba da resta. ▪ B2.17. Cálculo de multiplicacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Realizar operacións e cálculos numéricos mediante diferentes procedementos, incluído o cálculo mental, en situación de resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.3.1. Realiza cálculos numéricos coas operacións de suma e resta na resolución de problemas contextualizados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	SEGUNDO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.18. Construción das táboas de multiplicar e apoiándose no número de veces, suma repetida, disposición en cuadrículas... 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.3.2. Realiza cálculos numéricos básicos coa operación da multiplicación na resolución de problemas contextualizados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.19. Termos da suma, resta e multiplicación. ▪ B2.20. Utilización en situacións familiares da suma, restas e multiplicacións. 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.3.3. Resolve operacións con cálculo mental. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.21. Resolución de problemas da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Identificar e resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecer conexións entre a realidade e as matemáticas e valorar a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.4.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.4.2. Reflexiona sobre o procedemento aplicado á resolución de problemas: revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CSIEE ▪ CAA
BLOQUE 3. MEDIDA				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Unidades de lonxitude: quilómetro, metro e centímetro. ▪ B3.2. Unidades de peso: quilo, medio quilo e cuarto de quilo. ▪ B3.3. Unidades de capacidade: litro, medio litro e cuarto de litro. ▪ B3.4. Elección da unidade máis axeitada para a expresión dunha medida. ▪ B3.5. Realización de medicións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Coñecer e utilizar o quilómetro, o metro e o centímetro como unidades de medida de lonxitude. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB3.1.1. Coñece e utiliza o quilómetro, o metro e o centímetro como unidades de medida de lonxitude. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Coñecer e utilizar o quilo, o medio quilo e o cuarto quilo como unidades de medida de peso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB3.2.1. Coñece e utiliza o quilo, o medio quilo e o cuarto quilo como unidades de medida de peso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Coñecer e utilizar o litro, medio litro e cuarto litro como unidades de medida de capacidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB3.3.1. Coñece e utiliza o litro, medio litro e cuarto litro como unidades de medida de capacidade 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Unidades de medida do tempo e as súas relacións: minuto, hora, día, semana e ano. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Coñece as unidades básicas de medida do tempo e as súas relacións, utilizándoas para resolver problemas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB3.4.1. Le a hora en reloxos analóxicos e dixitais. (En punto, medias e cuartos) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	SEGUNDO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Lectura en reloxos analóxicos e dixitais 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB3.4.2 Resolve problemas sinxelos da vida diaria utilizando as medidas temporais axeitadas e as súas relación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8. O sistema monetario da Unión Europea. Unidade principal: o euro. Valor das diferentes moedas e billetes. ▪ B3.9. Manexo de prezos de artigos cotiáns ▪ B3.10. Equivalencias entre moedas e billetes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Coñece o valor e as equivalencias entre as diferentes moedas e billetes do sistema monetario da Unión Europea. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB3.5.1. Coñece a función e o valor das diferentes moedas e billetes do sistema monetario da Unión Europea utilizándoas tanto para resolver problemas en situación reais como figuradas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.11. Resolución de problemas de medida. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Identificar e resolver problemas da vida cotiá adecuados ao seu nivel, establecer conexións entre a realidade e as matemáticas e valorar a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB3.6.1. Resolve problemas sinxelos de medida. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB3.6.2. Reflexiona sobre o proceso seguido na resolución de problemas revisando as operacións utilizadas e as unidades dos resultados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CSIEE
BLOQUE 4. XEOMETRÍA				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Elaboración de simetrías sinxelas. ▪ B4.2. Eixes de simetría. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Identificar e completar figuras simétricas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB4.1.1. Completa figuras partindo do seu eixe de simetría. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	SEGUNDO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave

<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Identificación comparación e clasificación de figuras planas en obxectos e ámbitos cotiáns: triángulos, cuadriláteros, circunferencias, círculos e cadrados. ▪ B4.4. Tipos de triángulos: equilátero, isóscele e escaleno. ▪ B4.5. Elementos xeométricos básicos: lado, vértice e ángulo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Nomear un polígono segundo o seu número de lados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB4.2.1. Coñece os diferentes tipos de polígonos en obxectos do entorno inmediato. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. Identificación de corpos xeométricos en obxectos e ámbitos cotiáns: prisma, pirámide, cono, cilindro e esfera. ▪ B4.7. Formación de figuras planas e corpos xeométricos a partir doutras por composición e descomposición. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Discriminar prismas, pirámides, conos, cilindros e esferas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB4.3.1. Recoñece corpos con formas cúbicas e esféricas en obxectos do entorno inmediato. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.8. Interpretación, descrición e elaboración de esbozos de itinerarios sinxelos. ▪ B4.9. Uso de vocabulario xeométrico para describir itinerarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Interpretar representacións espaciais realizadas a partir de sistemas de referencia e de obxectos ou situacións familiares. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB4.4.1. Realiza e interpreta esbozos de itinerarios sinxelos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.10. Resolución de problemas de xeometría relacionados coa vida cotiá explicando oralmente por escrito o procedemento seguido e as solución obtidas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Identificar, resolver problemas da vida cotiá axeitados ao seu nivel, establecer conexións entre a realidade e as matemáticas e valorar a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB4.5.1. Resolve problemas xeométricos sinxelos que impliquen dominio dos contidos traballados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA

ÁREA	MATEMÁTICAS	CURSO	SEGUNDO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
			Competencias clave

			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB4.5.2. Reflexiona sobre o procedemento aplicado á resolución de problemas: revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CSIEE
BLOQUE 5. ESTADÍSTICA E PROBABILIDADE				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Interpretación de diferentes gráficos: de barras, de barras dobres, de pictogramas e estadísticas. ▪ B5.2. Utilización de técnicas para a recollida e ordenación de datos en contextos familiares e próximos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Recoller e rexistrar unha información cuantificable, utilizando algúns recursos de representación gráfica: táboas de datos, bloques de barras, diagramas lineais, gráficos de pictogramas... comunicando a información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB5.1.1. Rexistra e interpreta datos en representacións gráficas. ▪ MTB5.1.2. Resolve problemas contextuais nos que interveñen a lectura de gráficos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CMCT ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.3. Distinción entre o imposible, o seguro e aquilo que é posible pero non seguro, e utilización na linguaxe habitual e de expresións relacionadas coa probabilidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Realizar estimacións en situacións de azar utilizando o vocabulario: seguro, posible e imposible. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB5.2.1. Diferenza o concepto de suceso seguro, suceso posible e suceso imposible. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	SEGUNDO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. A IDENTIDADE E A DIGNIDADE			DA PERSOA	
▪ m	B1.1. O autoconhecimento. A autopercepción. A imaxe dun mesmo/a. As calidades persoais. A percepción das emocións. O recoñecemento das emocións. A linguaxe emocional.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Crear unha imaxe positiva dun mesmo/a en base ás autopercepcións e ▪ autodescripción de calidades. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.1.1. Recoñece e describe verbalmente os seus estados de ánimo en composicións libres. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL
▪ a ▪ m	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. As emocións. Identificación, recoñecemento, expresión e verbalización. Asociación pensamentoemoción. ▪ B1.3. O autocontrol. A regulación dos sentimentos. As estratexias de reestruturación cognitiva. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2.Estruturar un pensamento efectivo empregando as emocións de forma positiva. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.2.1. Detecta en si mesmo/a sentimentos negativos e emprega estratexias sinxelas para transformalos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.2.2. Motívase mediante estratexias sinxelas de pensamento en voz alta durante o traballo individual e grupal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.2.3. Realiza un adecuado recoñecemento e identificación das súas emocións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.2.4. Expresa, respondendo a preguntas de persoas adultas, os seus sentimentos, necesidades e dereitos, á vez que respecta os dos e das demais nas actividades cooperativas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
▪ b	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. A responsabilidade. O sentido do compromiso respecto a un mesmo e ás demais persoas. A realización responsable das tarefas escolares. A motivación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Desenvolver o propio potencial, mantendo unha motivación extrínseca e esforzándose para o logro de éxitos individuais e compartidos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.3.1. Asume as súas responsabilidades durante a colaboración. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.3.2. Realiza, respondendo a preguntas de persoas adultas, unha autoavaliación responsable da execución das tarefas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ m 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Adquirir capacidades para tomar decisións, manexando as dificultades para superar frustracións e sentimentos negativos ante os problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.4.1. Utiliza o pensamento creativo na formulación de propostas de actuación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	SEGUNDO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> B1.5. A autonomía persoal e a autoestima. Seguridade nun mesmo e nunha mesma, iniciativa, autonomía para a acción, confianza nas propias posibilidades. A toma de decisións persoal meditada. Tolerancia á frustración. 		<ul style="list-style-type: none"> VSCB1.4.2. Toma iniciativas de actuación durante a colaboración. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> a c 	<ul style="list-style-type: none"> B1.6. A iniciativa. A automotivación. A autoproposta de desafíos. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.5. Desenvolver a autonomía e a capacidade de emprendemento para conseguir logros persoais responsabilizándose do ben común. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB1.5.1. Participa con interese na resolución de problemas escolares. 	<ul style="list-style-type: none"> CSIEE CSC
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB1.5.2. Define e formula claramente problemas de convivencia. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL
BLOQUE 2. A COMPRESIÓN E O RESPECTO NAS REL			ACIONES INTERPERSOAIS	
<ul style="list-style-type: none"> m 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. As habilidades de comunicación. A percepción e o emprego do espazo físico na comunicación. Os elementos da comunicación non verbal que favorecen o diálogo: ton de voz e maneira de falar. Adecuación a diferentes contextos. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Expresar opinións, sentimentos e emocións, empregando coordinadamente a linguaxe verbal e non verbal. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.1.1 Expresar con claridade sentimentos e emocións. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.1.2. Emprega a comunicación verbal en relación coa non verbal en exposicións orais para expresar opinións, sentimentos e emocións. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.1.3. Emprega a linguaxe para comunicar afectos e emocións con amabilidade. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
<ul style="list-style-type: none"> m e 	<ul style="list-style-type: none"> B2.2. A aserción. Exposición e defensa das ideas propias con argumentos fundados e razoables empregando estratexias de comunicación construtivas. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Empregar a aserción. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.2.1. Emprega a linguaxe positiva. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	SEGUNDO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ c ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. A intelixencia interpersonal. A empatía: atención, escoita activa, observación e análise de comportamentos. O altruísmo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Establecer relacións interpersonais positivas empregando habilidades sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB2.3.1. Emprega diferentes habilidades sociais básicas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. O respecto, a tolerancia e a valoración das demais persoas. As diferenzas culturais. Análise de situacións na escola e fóra dela que producen sentimentos positivos ou negativos no alumnado. ▪ B2.5. A diversidade. Respecto polos costumes e modos de vida diferentes ao propio. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Actuar con tolerancia comprendendo e aceptando as diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB2.4.1. Identifica distintas maneiras de ser e actuar. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSC2.4.2. Identifica necesidades dos compañeiros e compañeiras, resalta as súas calidades e emite cumprimentos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ c ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. As condutas solidarias. A disposición de apertura cara aos demais: compartir puntos de vista e sentimentos. As dinámicas de cohesión de grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Contribuír á mellora do clima do grupo amosando actitudes cooperativas e establecendo relacións respectuosas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB2.5.1. Forma parte activa das dinámicas do grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB2.5.2 Establece e mantén relacións emocionais amigables, baseadas no intercambio de afecto e a confianza mutua. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
BLOQUE 3. A CONVIVENCIA E OS VALORES SOCIAIS				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Aplicación dos valores cívicos en situacións de convivencia no contorno inmediato (familia, centro escolar, grupo, amizades, localidade). Desenvolvemento de actitudes de comprensión e solidariedade. Valoración do diálogo para solucionar os conflitos de intereses en relación coas demais persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Resolver problemas en colaboración, poñendo de manifesto unha actitude aberta cara aos demais e compartindo puntos de vista e sentimentos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.1.1. Establece relacións de confianza cos iguais e as persoas adultas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	SEGUNDO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> B3.2. Responsabilidade no exercicio dos dereitos e dos deberes individuais nos grupos nos que se integra e participación nas tarefas e decisións. 		<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.1.2. Pon de manifesto unha actitude aberta cara aos demais. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
▪ b	<ul style="list-style-type: none"> B3.3. A interdependencia e a cooperación. A interdependencia positiva e a participación equitativa. As condutas solidarias. A aceptación incondicional do outro. A resolución de problemas en colaboración. Compensación de carencias dos e das demais. A disposición de apertura cara ao outro, compartir puntos de vista e sentimentos. B3.4. Estructuras e técnicas da aprendizaxe cooperativa. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.2. Traballar en equipo favorecendo a interdependencia positiva e amosando condutas solidarias. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.2.1. Aмосa boa disposición a ofrecer e recibir axuda para a aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CSIEE CSC
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.2.2. Respecta as regras durante o traballo en equipo. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC
▪ a	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Elaboración de normas de convivencia da aula e do centro positivas, facilitadoras e asumidas polo grupo e pola comunidade. Valoración da necesidade de normas compartidas que regulan a convivencia frutífera no ámbito social. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.3. Implicarse na elaboración e no respecto das normas da comunidade educativa, empregando o sistema de valores persoal que constrúe a partir dos valores universais. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.3.1. Coñece e enumera as normas da aula. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.3.2. Pon en práctica procesos de razoamento sinxelos para valorar se determinadas condutas son acordes coas normas de convivencia escolares. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.3.3 Participa na elaboración das normas da aula 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.3.4. Respecta as normas do centro escolar. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC
▪ c			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.4.1. Resolve problemas persoais da vida escolar mantendo unha independencia adecuada á súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	SEGUNDO

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> B3.6. A resolución de conflitos. A linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.4. Participar activamente na vida cívica de forma pacífica e democrática transformando o conflito en oportunidade e usando a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.4.2. escoita as razóns das persoas coas que entra en conflito, compréndelas, na medida das súas posibilidades e exponas oralmente. VSCB3.4.3. Identifica as emocións e os sentimentos das partes en conflito. VSCB3.4.4. Explica conflitos, causas e as súas posibles solucións, tendo en conta os sentimentos básicos das partes. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSIEE CSC CSC CSIEE CSC CCL
<ul style="list-style-type: none"> a 	<ul style="list-style-type: none"> B3.7. Os dereitos e deberes. A declaración dos Dereitos do Neno: alimentación, vivenda e xogo. Igualdade de dereitos dos nenos e nenas no xogo e no emprego dos xoguetes. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Analizar, en relación coa experiencia de vida persoal, a necesidade de preservar os dereitos á alimentación, á vivenda e ao xogo de todos os nenos e nenas do mundo. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.5.1. Representa plasticamente a necesidade da alimentación, a vivenda e o xogo para os nenos e as nenas. VSCB3.5.2. Explica as consecuencias para os nenos e para as nenas dunha mala alimentación, a falta de vivenda digna e a imposibilidade de xogar. VSCB3.5.3. Respecta a igualdade de dereitos dos nenos e das nenas no xogo e no emprego dos xoguetes. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCAC CSC CL CSIEE CSC
<ul style="list-style-type: none"> d m 	<ul style="list-style-type: none"> B3.8. As diferenzas de sexo como un elemento enriquecedor. Análise das medidas que contribúen a un equilibrio de xénero e a unha auténtica igualdade de oportunidades. Valoración da igualdade de dereitos de homes e de mulleres na familia e no mundo laboral e social. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.6. Participar activamente na vida cívica valorando a igualdade de dereitos e corresponsabilidade entre homes e mulleres. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.6.1. Colabora con persoas do outro sexo en diferentes situacións escolares. VSCB3.6.2. Realiza diferentes tipos de actividades independentemente do seu sexo. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL CSC CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> c k 	<ul style="list-style-type: none"> B3.9. Hábitos de prevención de enfermidades e accidentes no ámbito escolar e doméstico. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.7. Tomar medidas preventivas, valorando a importancia de previr accidentes domésticos. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.7.1. Valora a importancia do coidado do corpo e a saúde e de previr accidentes domésticos. 	<ul style="list-style-type: none"> CSIEE
	<ul style="list-style-type: none"> B3.10. Actitudes e estratexias de promoción de formas de vida saudable e de calidade. 		<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.7.2. Razona as repercusións de determinadas condutas de risco sobre a saúde e a calidade de vida. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSIEE

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	SEGUNDO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave

BLOQUE 1. EDUCACIÓN AUDIOVISUAL				
▪ j ▪ e	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1.Exploración sensorial de elementos presentes no contorno natural (plantas, árbores, minerais, animais, auga etc.). ▪ B1.2. Observación de elementos plásticos do entorno artificial (edificios, mobiliario urbano, luminosos, sinais etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Identificar as diferentes materiais e formas de expresión plástica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.1.1. Describe e identifica as calidades e as características dos materiais, dos obxectos e dos instrumentos presentes no contexto natural e artificial. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL
▪ e ▪ j	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Observación comentario da obra plástica e visual no contexto, en exposicións e en museos. ▪ B1.4. Curiosidade por descubrir as posibilidades artísticas que ofrece o contexto. Identificación de nomes da profesión artística. ▪ B1.5. Descrición de imaxes presentes no contexto. ▪ B1.6. Exploración dos elementos plásticos nas imaxes (ilustracións, fotografías, cromos, carteis, logos etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Describir oralmente e de forma sinxela diferentes formas de expresión artística. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.2.1. Usa termos sinxelos e adecuados para comentar as obras plásticas observadas. ▪ EPB1.2.2. Describe con termos propios da linguaxe as características de feitos artísticos e os seus creadores presentes no contorno. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CCEC
▪ j ▪ e	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Manipulación de obxectos cotiáns con diferentes texturas e formas. ▪ B1.8. Descrición verbal de sensacións e observacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Identificar as formas básicas e diferentes tonalidades e texturas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.3.1. Realiza debuxos e colorea con diferentes tonalidades. ▪ EPB1.3.2. Manexa en producións propias as posibilidades que adoptan as diferentes formas, cores e texturas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CCEC
▪ j ▪ e	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.9. Exploración de distancias, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Identificar, describir e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.4.1. Identifica diferentes formas de representación do espazo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	SEGUNDO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.9. Exploración de distancias, recorridos e situacións de obxectos e persoas en relación co espazo. ▪ B1.10. Observación de diferentes maneiras de representar o espazo (fotografía aérea, planos, maquetas, mapas etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Identificar, describir e representar o entorno natural e o entorno artificial. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.4.2. Representa de diferentes maneiras o espazo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC
▪ j	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.11. Experimentación con ferramentas nas actividades plásticas e con diversos soportes 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Manexar as actividades plásticas utilizando coa correspondente destreza diferentes ferramentas (recortar, pegar, encher, traballar con pincel, pegamentos etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.5.1. Practica con precisión o recorte, o pegado, o pintado etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA

BLOQUE 2. EXPRESIÓN ARTÍSTICA

▪ j ▪ b	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Exploración de cores, mesturas e manchas de cor con diferentes tipos de pintura e sobre diversos soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Representar de forma persoal ideas, accións e situacións valéndose dos elementos que configuran a linguaxe visual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.1.1. Manexa en producións propias as posibilidades que adoptan as cores. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.1.2. Realiza correctamente mesturas de cores primarias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.1.3. Clasifica e ordena as cores primarias (maxenta, cian e amarelo) e secundarias (verde, violeta e vermello) no círculo cromático, e utilízalas con sentido nas súas obras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.1.4. Coñece a simboloxía das cores frías e cálidas, e aplica estes coñecementos para transmitir diferentes sensacións nas composicións plásticas que realiza. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	SEGUNDO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave

▪ J ▪ b	▪ B2.2. Indagación sobre as posibilidades plásticas e expresivas dos elementos naturais e artificiais do entorno próximo.	▪ B2.2. Identificar o entorno próximo e o imaxinario, explicándoo con linguaxe plástica adecuada ás súas características.	▪ EPB2.2.1 Utiliza o punto, a liña e o plano ao representar o entorno próximo e o imaxinario.	▪ CCEC
			▪ EPB2.2.2. Realiza composicións plásticas que representan o mundo imaxinario, afectivo e social.	▪ CCEC ▪ CSC
▪ j ▪ b	▪ B2.3. Elaboración de debuxos, pinturas, colaxes, estampaxes, encartados, ilustracións etc. ▪ B2.4. Manipulación e transformación de obxectos para o seu uso noutras actividades escolares.	▪ B2.3. Realizar composicións bidimensionais e tridimensionais segundo un desexo de expresión, coas técnicas aprendidas.	▪ EPB2.3.1. Practica con precisión o recorte e o encartado para crear obras bidimensionais e tridimensionais.	▪ CCEC ▪ CAA
			▪ EP2.3.2. Utiliza a técnica de colaxe para realizar unha obra persoal con limpeza e precisión.	▪ CCEC ▪ CAA
▪ j ▪ g	▪ B2.5. Experimentación con tipos de liñas (curva, recta, quebrada etc.). ▪ B2.6. Exploración das liñas que delimitan contornos e do espazo que delimita a forma aberta, pechada, plana e en volume.	▪ B2.4. Utilizar nas súas representacións distintos tipos de liñas (curva, quebrada, recta etc.) e formas xeométricas.	▪ EP2.4.1. Utiliza liñas e formas xeométricas nos debuxos.	▪ CCEC ▪ CAA
			▪ EP2.4.2. Emprega ferramentas básicas do debuxo (regra e escuadro) para realizar diferentes formas xeométricas.	▪ CCEC ▪ CAA
			▪ EP2.4.3. Manexa a cuadrícula para respectar as proporcións das formas.	▪ CCEC ▪ CAA
▪ j ▪ h	▪ B2.7. Exploración visual e táctil da figura humana.	▪ B2.5. Recoñecer as partes principais da figura humana.	▪ EP2.5.1. Debuxa a figura humana e diferencia as principais partes.	▪ CCEC ▪ CMCCT
▪ j ▪ i	▪ B2.8. Exploración de recursos dixitais para a creación de obras artísticas.	▪ B2.6. Recoñecer, diferenciar e utilizar a expresividade de diversos materiais e soportes audiovisuais.	▪ EP2.6.1. Elabora e representa imaxes despois dunha presentación audiovisual.	▪ CCEC
			▪ EP2.6.2. Deseña sinxelas creacións plásticas despois de recoller información por medios audiovisuais.	▪ CCEC ▪ CD

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	SEGUNDO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave

<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ j 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.9. Interese por usar axeitadamente e de maneira progresiva os instrumentos, os materiais e os espazos. ▪ B2.10. Satisfacción coa manipulación e a exploración dos materiais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. Coidar, respectar e utilizar axeitadamente os materiais, os utensilios e os espazos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EP2.7.1. Coida o material e respecta as normas preestablecidas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ j ▪ c 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.11. Interese polo traballo individual e colectivo confiando nas posibilidades da produción artística. ▪ B2.12. Respecto polas contribucións dos compañeiros e das compañeiras, e disposición para resolver as diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.8. Elaborar os traballos individualmente e en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EP2.8.1. Aмосa interese polo traballo individual e colabora no grupo para a consecución dun fin colectivo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	SEGUNDO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL: FALAR E ESCOITAR				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprensión e valoración de textos orais sinxelos procedentes da radio e da televisión para obter información xeral e relevante sobre feitos e acontecementos próximos á experiencia infantil e ao contorno máis inmediato. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprender a información xeral e relevante de textos orais sinxelos procedentes da radio ou da televisión, próximos á experiencia infantil. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.1.1. Comprende a información xeral e relevante de textos orais sinxelos procedentes da radio ou da televisión, próximos á experiencia infantil. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.1.2. Recoñece a función dos medios de comunicación como fonte de información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Comprensión global e específica de informacións audiovisuais sinxelas procedentes de diferentes soportes establecendo relacións de identificación, de clasificación e de comparación entre elas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Comprende informacións audiovisuais sinxelas procedentes de diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.1. Comprende informacións relevantes sinxelas dos documentos audiovisuais que inclúan imaxes e elementos sonoros de carácter redundante. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Comprensión e produción de textos orais sinxelos para aprender e para informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso cotián (breves exposición ante a clase, conversas sobre contidos de aprendizaxe e explicación sobre a organización do traballo). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Comprender e producir textos orais sinxelos, propios do uso cotián ou do ámbito académico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.3.1. Participa nunha conversa entre iguais, comprendendo o que di o interlocutor e contestando se é preciso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CSEIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.3.2. Sigue unha exposición breve da clase ou explicacións sobre a organización do traballo e pregunta, se é preciso, para verificar a súa comprensión. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.3.3. Elabora e produce textos orais sinxelos ante a clase e responde preguntas elementais sobre o seu contido. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSIEE ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.3.4. Participa no traballo en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSIEE ▪ CAA

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA	CURSO	SEGUNDO
------	----------------------------	-------	---------

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Actitude de escoita adecuada ante situacións comunicativas e respecto das opinións de quen fala, sen interrupcións inadecuadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Manter unha actitude de escoita adecuada, respectando as opinións dos e das demais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.4.1. Atende as intervencións dos e das demais en conversas e exposicións, sen interromper. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.4.2. Respecta as opinións da persoa que fala. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Participación e cooperación nas situacións comunicativas da aula (peticións, anuncios, ordes, explicacións sinxelas, avisos, instrucións, conversas ou narracións de feitos vitais, emocións e sentimentos), con valoración e respecto das normas que rexen a interacción oral (quendas de palabra, ton adecuado, mantemento do tema, mostra de interese, mirar a quen fala, actitude receptiva de escoita e respecto ás opinións das demais persoas). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Participar nas diversas situacións de intercambio oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.5.1. Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.5.2. Respecta as opinións das persoas participantes nos intercambios orais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.5.3. Utiliza a lingua galega en calquera situación de comunicación dentro da aula e valora o seu uso fóra dela. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.5.4. Mira a quen fala nun intercambio comunicativo oral. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.5.5. Mantén o tema nun intercambio comunicativo oral, mostra interese, unha actitude receptiva de escoita e respecta as opinións das demais persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.5.6. Participa na conversa formulando e contestando preguntas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CAA

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	SEGUNDO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave

<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Uso de fórmulas de tratamento adecuadas para saudar, despedirse, presentarse, felicitar, agradecer, escusarse e solicitar axuda. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Usar fórmulas de tratamento adecuadas nos intercambios comunicativos máis habituais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.6.1. Usa fórmulas de tratamento adecuadas para saudar, despedirse, presentarse, felicitar, agradecer, escusarse e solicitar axuda. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Actitude de cooperación e de respecto en situacións de aprendizaxe compartida. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Amosar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.7.1. Amosa respecto ás achegas dos e das demais e contribúe ao traballo en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.8. Interese por expresarse oralmente coa pronuncia e coa entoación adecuadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.8. Interesarse por amosar unha pronuncia e entoación adecuadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.8.1. Interésase por expresarse oralmente coa pronuncia e entoación axeitada a cada acto comunicativo e propia da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCEC ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.9. Uso dunha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas, en especial ás referentes ao xénero, ás razas e ás etnias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.9. Usar unha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.9.1. Identifica o uso da linguaxe discriminatoria e sexista evidente. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.9.2. Usa unha linguaxe respectuosa coas diferenzas, en especial ás referentes ao xénero, ás razas e ás etnias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.10. Identificación da lingua galega con diversos contextos de uso oral da lingua: en diferentes ámbitos profesionais (sanidade, educación, medios de comunicación...) e en conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.10. Identificar a lingua galega con diversos contextos de uso oral. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.10.1. Identifica a lingua galega oral con diversos contextos profesionais: sanidade, educación, medios de comunicación... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.10.2. Recoñece a validez da lingua galega para conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CSC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	SEGUNDO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA: LER				

<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ l ▪ j ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Comprensión de informacións concretas en textos de uso cotián como invitacións, felicitacións, notas e avisos ou mensaxes curtas. ▪ B2.2. Comprensión de información xeral sobre feitos e acontecementos próximos á experiencia do alumnado en textos procedentes dos medios de comunicación social, especialmente a noticia. ▪ B2.3. Localización de información en textos para aprender vinculados á experiencia, tanto en textos producidos con finalidade didáctica como nos de uso cotián (folletos, descricións, instrucións e explicacións). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Comprender e localizar información explícita en textos sinxelos de uso cotián ou procedentes dos medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.1. Comprende a información relevante de textos sinxelos, sobre feitos e acontecementos próximos á experiencia do alumnado, procedentes dos medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.2. Comprende informacións concretas en textos sinxelos, propios de situacións cotiás, como invitacións, felicitacións, notas e avisos ou mensaxes curtas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.3. Localiza información en textos vinculados á experiencia, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso cotián (folletos, descricións, instrucións e explicacións). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Integración de coñecementos e de informacións procedentes de ilustracións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Interpretar e comprender, de maneira xeral, a información procedente de ilustracións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.2.1. Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de ilustracións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CSIEE ▪ CMCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Lectura guiada de textos adecuados aos intereses infantís para chegar progresivamente á expresividade e autonomía lectoras. ▪ B2.6. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios e non literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Ler, de forma guiada, textos adecuados aos seus intereses para chegar progresivamente á expresividade e autonomía lectoras, e dramatiza cando é preciso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.3.1. Descodifica de forma axeitada na lectura de textos diversos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.3.2. Le textos sinxelos, en voz alta, coa velocidade adecuada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.3.3. Fai lecturas dramatizadas de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	SEGUNDO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave

<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. Introducción ao uso das bibliotecas da aula e do centro, como instrumento cotián de busca de información e fonte de recursos textuais diversos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Coñecer, de forma xeral, o funcionamento das bibliotecas de aula, e de centro como instrumento cotián de busca de información e fonte de recursos textuais diversos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.4.1. Usa a biblioteca de aula con certa autonomía, para obter datos e informacións, e colabora no seu coidado e mellora. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.4.2. Coñece, de xeito xeral, o funcionamento da biblioteca de aula e de centro, como instrumento cotián de busca de información e fonte de recursos textuais diversos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.8. Mantemento adecuado e ampliación da biblioteca persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Ter interese por ter unha biblioteca propia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.5.1. Coida, conserva e organiza os seus libros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.9. Interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e como medio de comunicación de experiencias, de regulación da convivencia e de lecer. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Amosar interese polos textos como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación e de lecer. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.6.1. Amosa interese pola lectura como fonte de aprendizaxe, medio de comunicación e de lecer. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e ▪ m ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.10. Desenvolvemento da autonomía lectora, da capacidade de elección de temas e de textos e de expresión das preferencias persoais, así como a apreciación do texto literario como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. Amosar certa autonomía lectora e capacidade de selección de textos do seu interese, así como ser quen de expresar preferencias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.7.1. Selecciona textos do seu interese con certa autonomía, en función dos seus gustos e preferencias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.7.2. Explica dun xeito moi sinxelo as súas preferencias lectoras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CAA ▪ CSIEE

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	SEGUNDO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA: ESCRIBIR				

<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Produción e reescritura de textos sinxelos relativos a situacións cotiás infantís como invitacións, felicitacións, notas ou avisos, utilizando as características habituais deses textos. ▪ B3.2. Composición de textos sinxelos propios dos medios de comunicación social e/ou dos seus elementos (novas, titulares, pés de foto...) sobre acontecementos próximos á experiencia do alumnado en soportes habituais no ámbito escolar. ▪ B3.3. Composición de textos sinxelos relacionados coa escola para obter, organizar e comunicar información (cuestionarios, listaxes, descricións, explicacións elementais). ▪ B3.4. Respecto polas convencións xerais da escrita: uso das maiúsculas e do punto. ▪ B3.5. Utilización de xeito guiado de estratexias para a produción de textos, respondendo as preguntas de <i>para quen</i>, e <i>que</i> escribir, recoñecendo o tipo de texto (nota, aviso, conto). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Producir e reescribir textos sinxelos, relativos a situacións cotiás infantís, aqueles propios dos medios de comunicación ou os relacionados coa escola. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.1.1. Produce e reescribe textos relativos a situacións cotiás infantís como invitacións, felicitacións, notas ou avisos, utilizando as características habituais deses textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSIEE ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.1.2. Elabora o texto, con coherencia xeral e de xeito creativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.1.3. Usa nos seus escritos o punto, a coma, dous puntos, puntos suspensivos, signos de exclamación e interrogación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.1.4. Aplica, de maneira xeral, as regras ortográficas, con especial atención ao uso das maiúsculas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.1.5. Compón, seguindo modelos, textos relacionados coa escola (listaxes, descricións e explicacións elementais) ou cos medios de comunicación social (novas sinxelas, titulares, pés de foto) sobre acontecementos próximo á súa experiencia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e ▪ j ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Creación de textos sinxelos con intención informativa utilizando a linguaxe verbal e non verbal: carteis publicitarios, anuncios, cómic. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Elaborar textos sinxelos que combinen a linguaxe verbal e a non verbal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.2.1. Elabora textos sinxelos que combinen a linguaxe verbal e non verbal: carteis publicitarios, anuncios, cómic. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CAA ▪ CSIEE

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	SEGUNDO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave

<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e ▪ i ▪ j 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Iniciación á utilización de programas informáticos de procesamento de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Usar de xeito guiado, programas informáticos de procesamento de texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.3.1. Usa de xeito guiado, programas informáticos de procesamento de texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ i ▪ j 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8. Utilización de elementos gráficos e sinxelos como a ilustración para facilitar a comprensión. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Utilizar recursos gráficos, como a ilustración, que faciliten a comprensión dos textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.4.1. Ilustra creativamente os seus textos con imaxes redundantes co seu contido. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Interese polo coidado e a presentación dos textos escritos e respecto pola norma ortográfica. ▪ B3.10. Interese polos textos escritos como medio de aprendizaxe, como medio de comunicación de experiencias, de regulación da convivencia e de expresión creativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Presentar adecuadamente os traballos escritos en calquera soporte e valorar a lingua escrita como medio de comunicación e de expresión creativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.5.1. Presenta os textos seguindo as normas básicas de presentación establecidas: disposición no papel, limpeza e calidade caligráfica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.5.2. Valora a lingua escrita como medio de comunicación e de expresión creativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LINGUA				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Inicio na identificación implícita e uso dos termos lingüísticos elementais, nas actividades de produción e interpretación: denominación dos textos traballados; enunciado, palabra e sílaba, nome común e nome propio. ▪ B4.2. Observación das variacións morfolóxicas (de singular e plural, feminino e masculino) en textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.1.1. Sinala a denominación dos textos traballados e recoñece nestes, enunciados, palabras e sílabas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.1.2. Diferencia as sílabas que conforman cada palabra. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.1.3. Identifica nomes comúns e propios a partir de palabras dadas, frases ou textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.1.4. Sinala o xénero e número de palabras dadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	SEGUNDO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Coñecemento das normas ortográficas máis sinxelas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Coñecer e aplicar as normas ortográficas máis sinxelas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.2.1. Coñece de forma xeral as normas ortográficas máis sinxelas e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Recoñecemento da relación entre son e grafía no sistema lingüístico galego. ▪ B4.5. Identificación da palabra como instrumento para a segmentación da escritura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Recoñecer a relación entre o son e grafía, así como as palabras como instrumento para a segmentación da escritura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.3.1. Recoñece a relación entre son e grafía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.3.2. Identifica as palabras como instrumento para a segmentación da escritura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ e ▪ h ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. Observación das diferenzas entre a lingua oral e a lingua escrita. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Recoñecer de forma xeral, as diferenzas entre a lingua oral e a lingua escrita. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.4.1. Recoñece, de forma xeral, as diferenzas entre a lingua oral e a lingua escrita. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ e ▪ h ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.7. Identificación de similitudes e diferenzas entre as linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia comunicativa integrada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Comparar aspectos básicos das linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia integrada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.5.1. Compara aspectos moi elementais e evidentes (gráficos, fonéticos, sintácticos, léxicos) das linguas que coñece. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Recreación e reescritura de diversos textos literarios sinxelos (narrativos ou poéticos): contos, poemas, refráns, adiviñas, trabalinguas, cantigas e xogos de sorte; usando modelos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Recrear e reescribir diversos textos literarios, usando modelos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.1.1. Recrea e reescribe diversos textos literarios sinxelos: contos, poemas, refráns, adiviñas, trabalinguas, cantigas e xogos de sorte; usando modelos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCEC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA	CURSO	SEGUNDO
------	----------------------------	-------	---------

Obxectivos • o	Contidos	Cráterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Valoración e aprecio do texto literario galego como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal. 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.1.2. Valora os textos da literatura galega como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.3. Lectura guiada de textos adecuados aos intereses infantís, para chegar progresivamente á expresividade e á autonomía lectoras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Ler, de forma guiada, textos adecuados aos intereses infantís, para chegar progresivamente á expresividade e á autonomía lectoras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.2.1. Le, de forma guiada, textos en silencio, adecuados aos intereses infantís, para chegar progresivamente á autonomía lectora. ▪ LGB5.2.2. Le, de forma guiada, textos en voz alta, adecuados aos intereses infantís, para chegar progresivamente á expresividade lectora. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CD ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.4. Recreación e composición de poemas sinxelos e relatos breves para comunicar sentimentos, emocións, preocupacións, desexos, estados de ánimo ou lembranzas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.3. Recrear e compoñer poemas sinxelos e relatos breves a partir de modelos sinxelos dados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.3.1. Recrea e compón poemas sinxelos e relatos breves, a partir de modelos sinxelos dados, para comunicar sentimentos, emocións, preocupacións, desexos, estados de ánimo ou lembranzas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.5. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios sinxelos adaptados á súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.4. Participar en dramatizacións de textos literarios sinxelos adaptados á súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.4.1. Participa en dramatizacións de textos literarios sinxelos adaptados á súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.6. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada), como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.5. Valorar a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.5.1. Valora a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, e como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.7. Interese por coñecer os modelos narrativos e poéticos que se utilizan noutras culturas. ▪ B5.8. Comparación de imaxes, símbolos e mitos facilmente interpretables que noutras culturas serven para entender o mundo e axudan a coñecer outras maneiras de relacións sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.6. Amosar interese, respecto e tolerancia ante as diferenzas persoais, sociais e culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.6.1. Amosa curiosidade por coñecer outros costumes e formas de relación social, respectando e valorando a diversidade cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC

5. PLAN DE REFORZO E RECUPERACIÓN

Aínda que, en liñas xerais, non se contempla a necesidade dun plan de recuperación específico para a o alumnado, pois foi adquirindo as aprendizaxes imprescindibles; si que deberíamos pensar, sobre todo ao comezo do curso, nun reforzo na lectoescritura e as matemáticas. Porén, nalgúns casos concretos si que deberíamos prestar especial atención a determinados contidos relacionados coa expresión oral e escrita, o cálculo, a numeración e a resolución de problemas sinxelos de sumas e restas.

6. METODOLOXÍA

As bases metodolóxicas son as seguintes:

O punto de partida da aprendizaxe dos alumnos/as son os seus primeiros coñecementos previos; centrándonos no que lle resulta familiar e cercano ao alumnado pero cunha vertente de imaxinación. Desta forma, foméntase un uso contextualizado da lingua, traballando situacións comunicativas que permitan empregala dunha maneira real e motivadora. Os alumnos/as poden transferir conceptos e estratexias adquiridas para construír así significados e atribuír sentido ao que aprende. Así favorécese o seu crecemento persoal, o seu desenvolvemento e a súa socialización.

A aprendizaxe competencial pretende que cada alumno/a, esté preparado para poder afrontar os retos persoais ao longo da súa vida con éxito, é dicir, non so adquirir uns coñecementos, tamén ser capaces de acceder a eles e aplicalos nos diferentes contextos da súa vida, contextualizalos.

As situacións comunicativas que inclúen o xogo captan a motivación do alumnado e facilitan a aprendizaxe, sobre todo nas primeiros anos. A realización de tarefas conxuntas, axudan, por unha parte, a asentar as bases para a adquisición dunha lingua, e tamén a súa socialización.

As distintas formas e ritmos de aprendizaxe do alumnado. Ter sempre un apoio para aqueles nenos/as que o requiran, tendo sempre en conta aqueles casos nos que o progreso non responda

aos obxectivos programados, así como os casos en que algúns destaquen na consecución de obxectivos. Traballar actividades de ampliación, para os máis avanzados, e de reforzo, para os que podan precisalas.

A aprendizaxe dos nenos/as é maior e de máis calidade baséase na actividade.

O alumno/a é o centro do proceso de ensino-aprendizaxe pero a súa actividade constructivista depende da intervención do profesor/a. Esta intervención debe ser activa e reflexiva e axustada ao nivel que amosa o alumno/a debendo: iniciar o *input* da lingua, axudar ao individuo na interacción cos demais, avaliar o que fan os nenos/as, proporcionar *feedback*, contextualizar as actividades e dar significados comprensibles para o alumno/a, promover estratexias de comunicación, potenciar as estratexias de aprendizaxe xa adquiridas e admitir o erro.

Considerar o progreso, pero tamén o erro como algo natural no proceso de aprendizaxe.

A avaliación do proceso individual e grupal dos alumnos/as na aprendizaxe para asegurar a calidade do mesmo.

A aprendizaxe globalizada xera o desenvolvemento da realidade como un todo nos alumnos/as. É importante que as actividades que leven a cabo nas distintas áreas curriculares estean interrelacionadas, empezando polo coñecemento de si mesmo e cunha exploración do mundo que lles rodea. Desta forma, farase fincapé na comunicación oral e a consciencia intercultural.

Unha aprendizaxe permanente. Non hai saberes que se adquiran exclusivamente nunha determinada materia. Todo o que o alumno/a aprende nas diferentes materias constrúe unha bagaxe cultural e de información que debe servirle para o conxunto da súa vida, que debe ser capaz de utilizalo en momentos precisos e en situacións distintas.

Por iso, as competencias básicas poden alcanzarse se non en todas, sí na maioría das materias curriculares, e tamén por iso en todas estas materias poderá utilizar e aplicar ditas competencias, independentemente de en cales as puido adquirir (transversalidade). Ser competente debe ser garantía de ter acadado determinadas aprendizaxes, pero tamén permitirá acadar outros, tanto na propia institución escolar como fóra dela, garantía da súa aprendizaxe permanente.

Coordinación entre o profesorado das linguas estranxeiras e o das linguas cooficiais. Desta forma, evítase a repetición de contidos propios de aprendizaxes de calquera lingua, tales como as estratexias de lectura, o proceso de escritura, a tipoloxía textual ou a definición de termos

lingüísticos, e para unificar a terminoloxía.

Ciencias Naturais:

Traballar por competencias na aula supón un cambio metodolóxico importante; o docente pasa a ser un xestor de coñecemento dos alumnos e o alumno adquire un maior grao de protagonismo.

Os/as alumnos/as han de iniciarse en coñecer e utilizar algunhas das estratexias e técnicas habituais na actividade científica, tal como a observación, a identificación, análise de problemas, organización e tratamento de datos, experimentación, busca de solucións... polo que necesitamos que os nosos alumnos teñan ferramentas que posibiliten conseguir o proposto.

Debemos ter en conta que cada alumno/a parte dunhas fortalezas individuais que hai que seguir desenvolvendo. Estas fortalezas axudarannos a definir a predominancia de cada unha das súas intelixencias, polo que as tarefas que se van realizar estarán pensadas desde a teoría das intelixencias múltiples como posibilidade para que todo o alumnado chegue a comprender aqueles contidos que necesita adquirir para alcanzar os obxectivos de aprendizaxe que pretendemos.

Nesta área, os/as alumnos/as iníciense no desenvolvemento de estratexias de metodoloxía científica, tales como a capacidade de formular preguntas, identificar problemas, planificar e realizar actividades, etc.; para iso, o traballo en grupo será un dos piares para adestrar cuestións de habilidades sociais e aspectos de contido que axudarán a consolidar aínda máis todo o traballado.

Os contidos da área de Ciencias da Natureza están organizados arredor duns conceptos fundamentais vinculados ao contexto real, será importante traballar a parte competencial de forma que o coñecemento se transforme en acción e aplícalo a proxectos reais próximos ao alumnado.

Nesta disciplina inclúiranse ademais programas do Plan Proxecta no que o alumnado de 2º participará na modalidade de Aliméntate Ben e Paisaxe e Sustentabilidade; tamén Contratos Programa, neste caso “O centro como dinamizador de hábitos de vida saudable”; que poñen en evidencia o traballo de forma competencial que de por si xa teñen uns obxectivos moi claros a conseguir durante o curso.

Así como todos aqueles que fomenten o traballo en grupo e a cooperatividade dentro do gran grupo clase para fomentar a socialización.

Lingua Castelá/Lingua Galega:

Os/as alumnos/as han de iniciarse na utilización da linguaxe como instrumento de comunicación oral e escrita, de representación, interpretación e comprensión da realidade. Necesitamos dotar ao

alumnado de ferramentas para que poidan desenvolverse en múltiples contextos dominando a lingua oral e escrita de forma funcional.

Cada alumno/a parte dunhas fortalezas individuais que hai que seguir desenvolvendo. Estas fortalezas axudarannos a definir a predominancia de cada unha das súas intelixencias, polo que as tarefas

a realizar estarán pensadas desde a teoría das Intelixencias múltiples como posibilidade para que todo o alumnado chegue a comprender aqueles contidos que necesita adquirir para acadar os obxectivos de aprendizaxe que pretendemos.

Nesta área, os/as alumnos/as iníciáanse no desenvolvemento das habilidades da linguaxe; por elo, deberán manexar diferentes destrezas que impliquen o traballo en grupo colaborativo como unha forma de entrenar a capacidade empática de poñerse no lugar doutras persoas e saber expresar en función do contexto e a intención comunicativa o que pode suceder en situacións reais e cotiás.

Os contidos da área de Lingua Castelá e Lingua Galega están organizados arredor duns conceptos fundamentais vinculados a contexto real, será importante traballar a parte competencial de forma que o coñecemento se transforme en acción e aplícalo a proxectos reais cercanos ao alumnado.

Plástica:

O proceso de aprendizaxe no ser humano non pode estar afastado do desenvolvemento das súas facetas artísticas que lle serven como un medio de expresión das súas ideas, pensamentos e sentimentos. Desde esta perspectiva, entender, coñecer e investigar desde idades temperás os fundamentos das devanditas linguaxes vai permitir ao alumnado o desenvolvemento da atención, a percepción, a intelixencia, memoria, a imaxinación e a creatividade. Ademais, o coñecemento plástico permitirá o goce do patrimonio cultural e artístico, ao valorar e respectar as achegas que se foron engadindo a este; sempre aproveitando as posibilidades que as tecnoloxías da información e a comunicación ofrecen para o desenvolvemento das capacidades artísticas no alumnado.

O **traballo en grupo** (mantendo as distancias establecidas polo protocolo e respectando as medidas hixiénicosanitarias establecidas) xunto **co traballo individual** serán as formas de adestrar as diferentes habilidades e destrezas para chegar ao desexo e vontade de cultivar a propia capacidade estética e creadora cun interese por participar na vida cultural e por contribuír á conservación do patrimonio cultural e artístico, tanto da propia comunidade coma doutras comunidades.

Os contidos da área de Plástica están organizados arredor duns conceptos fundamentais vinculados a un **contexto real**. Será importante traballar a parte competencial de forma que o coñecemento se transforme en acción e aplícalo a proxectos reais próximos ao alumnado.

Ciencias Sociais:

Intégranse diversas disciplinas que estudan ás persoas como seres sociais e a súa realidade nos seus aspectos xeográficos, sociolóxicos, económicos e históricos. O obxectivo das Ciencias Sociais

é aprender a vivir en sociedade, coñecendo os mecanismos fundamentais da democracia e respectando as regras da vida colectiva. Por iso, os alumnos han de iniciarse en coñecer, utilizar destrezas e estratexias para poder dar resposta a aquilo que se lles pide e que consigan o proposto.

Debemos de ter en conta que cada alumno parte dunhas fortalezas individuais que hai que seguir desenvolvendo. Estas fortalezas axudarannos a definir a predominancia de cada unha das súas intelixencias, polo que as tarefas a realizar estarán pensadas desde a teoría das Intelixencias Múltiples como posibilidade para que todo o alumnado chegue a comprender aqueles contidos que necesita adquirir para alcanzar os obxectivos de aprendizaxe que pretendemos.

Nesta área os/as alumnos/as iníciáanse en poñer en práctica os novos coñecementos, experimentar e comprobar a súa necesidade e utilidade reflexionando sobre o aprendido e sacando conclusións para a súa vida. Por iso, o traballo en grupo colaborador será un dos piares para adestrar cuestións de habilidades sociais e aspectos de contido que axudarán a consolidar aínda máis todo o traballado.

Os contidos da área de Ciencias Sociais están organizados arredor duns conceptos fundamentais vinculados a contexto real. Será importante traballar a parte competencial de forma que o coñecemento se transforme en acción e aplícalo a proxectos reais próximos ao alumnado.

Matemáticas:

Se ben a finalidade da área é adestrar o razoamento lóxico mediante a resolución de problemas, necesitamos dotar os alumnos de ferramentas para poder desenvolver este aspecto. Para iso necesitamos certo grao de adestramento individual e traballo reflexivo de procedementos básicos da materia: algoritmos de cálculo, propiedades, linguaxe matemática, operacións, cálculo mental...

Nalgúns aspectos da área, sobre todo naqueles que pretenden o uso sistemático de procesos de razoamento lóxico, o traballo en grupo colaborador achega, ademais do adestramento de

habilidades sociais básicas e enriquecemento persoal dende a diversidade, unha ferramenta perfecta para discutir e afondar en contidos dese aspecto.

Por outro lado, cada alumno parte dunhas potencialidades que definen as súas intelixencias predominantes, enriquecer as tarefas con actividades que se desenvolvan dende a teoría das intelixencias múltiples facilita que todos os alumnos poidan chegar a comprender os contidos que pretendemos adquirir para o desenvolvemento dos obxectivos de aprendizaxe.

Na área de Matemáticas é indispensable a vinculación a contextos reais, así como xerar posibilidades de aplicación dos contidos adquiridos. Para iso, as tarefas competenciais facilitan este aspecto, que se podería complementar con proxectos de aplicación dos contidos.

Valores sociais e cívicos

Os Valores sociais e cívicos resultan fundamentais na nosa sociedade, para que as persoas poidan exercer a cidadanía democrática e participar plenamente na vida cívica e social. De aí a importancia de que a educación facilite a construción da identidade individual e potencie relacións interpersoais enriquecedoras para fortalecer a convivencia, consonte valores cívicos socialmente recoñecidos.

A área Valores sociais e cívicos axuda, en gran medida, a garantir o dereito universal dos nenos e das nenas a recibir unha educación que lles permita desenvolverse plenamente nas súas posibilidades, formarse no respecto dos dereitos humanos e as liberdades fundamentais e prepararse para asumir unha vida responsable nunha sociedade libre e tolerante coas diferenzas.

Así mesmo, reforza a preparación das persoas para actuar como cidadanía participativa e implicada na mellora da cohesión, a defensa e o desenvolvemento da sociedade democrática. Esta formación inclúe a adquisición de competencias sociais e cívicas –persoais, interpersoais e interculturais– para participar dunha maneira eficaz e construtiva en sociedades cada vez máis diversificadas.

A proposta desta área, formar ás persoas desde o inicio da educación primaria na reflexión e a vivencia de valores, responde á preocupación por mellorar a calidade da educación de todo o alumnado, fomentando o desenvolvemento de procesos educativos que potencien a participación individual para lograr fins colectivos. Deste xeito, enriquecéanse as experiencias sociais dos alumnos e das alumnas, tendo en conta que viven en sociedade mentres se forman e que as vivencias compartidas na escola enriquecen as súas aprendizaxes.

A área incita á reflexión e propón aprendizaxes relativas á dignidade persoal, ao respecto aos demais e aos valores sociais na convivencia. En primeiro lugar, o propósito é que cada alumno e cada alumna adquiera as competencias necesarias para construír un autoconcepto axustado e unha boa

autoestima, para tomar iniciativas responsables e vivir con dignidade. Unha vez elaborada a súa identidade persoal, o neno e a nena están preparados para recoñecer o outro ou outra. Por iso, indúcese á empatía, ao respecto e á tolerancia das outras persoas e propóñense elementos relacionados coas habilidades necesarias para relacionarse e actuar de acordo cos dereitos e deberes humanos fundamentais.

Unha vez que as persoas somos quen de coñecernos e aceptarnos á vez que comprendemos e respectamos os demais, podemos asumir a complexidade da convivencia social. Neste momento, estímulanse actitudes que propician a interdependencia positiva, a cooperación e a solidariedade de acordo cos valores, dereitos e deberes do Estatuto de Autonomía de Galicia e da Constitución Española.

Neste sentido, favorécese a comprensión dos principios de xustiza, liberdade e seguridade, sobre os que se asenta a garantía da convivencia democrática, a promoción do progreso da cultura e da economía, así como o establecemento e a colaboración no fortalecemento dunhas relacións pacíficas e de eficaz cooperación entre todos os pobos da terra.

Desta maneira oriéntase aos alumnos e ás alumnas para comprender a realidade social, resolver conflitos de forma reflexiva, dialogar para mellorar, respectar os valores universais, crear un sistema de valores propios e participar activamente na vida cívica de forma pacífica e democrática.

Valores sociais e cívicos contribúe a que o alumnado mellore a súa competencia para aprender e ter iniciativa, estimulando a motivación, o esforzo e as capacidades de reflexión, síntese e estruturación. Axúdaos a enfrontarse aos problemas, experimentar e realizar proxectos en equipo (mantendo as medidas establecidas), traballar de forma independente, tomar decisións e xerar alternativas persoais.

A metodoloxía na aula debe fundamentarse na relación entre o progreso persoal e o académico, porque equilibrio afectivo e aprendizaxe van unidos e fortalécense mutuamente.

O ensino da área require que o profesorado estimule a axuda mutua e o traballo cooperativo (mantendo as distancias e medidas hixienicosanitarias que establece o protocolo do 30 de Agosto do 2020), co que a través da comunicación oral, o diálogo e a interacción entre o alumnado se contribuirá a desenvolver a competencia para participar activamente nun equipo, a análise e a reorganización das propias ideas, o respecto crítico a outros puntos de vista, o recoñecemento dos propios valores e limitacións, a adaptación ás necesidades colectivas e a solidariedade, a asunción de responsabilidades e o respecto ás normas acordadas.

Debe potenciar, ademais, o desenvolvemento de competencias que lles permitan aos alumnos e as alumnas considerarse valiosos e valiosas e axudar ás demais persoas, á vez que se senten recoñecidos e recoñecidas e se mostran receptivos e receptivas para recibir axuda na resolución de

problemas.

Para facilitar a concreción curricular establécense tres bloques de contidos. Non obstante, deben entenderse como un conxunto e desenvolverse de forma global tendo en conta as conexións internas tanto a nivel de curso como ao longo da etapa.

As propostas metodolóxicas son decisivas para favorecer que se integren na súa vida cotiá o coñecemento de principios, valores e estratexias de regulación emocional, contribuíndo así á súa incorporación á vida adulta de maneira satisfactoria, desenvolvendo a capacidade de asumir os seus deberes e defender os seus dereitos, exercer a cidadanía activa e desenvolver unha aprendizaxe permanente ao longo da vida.

Polo tanto, necesariamente, haberá que partir das experiencias, problemas e intereses do alumnado —xa que todo o traballado nesta área ten un compoñente vivencial— para propiciar o pensamento en perspectiva e a implicación emocional. Cumprirá deseñar tarefas e/ou proxectos de traballo en contextos auténticos que permitan levar a cabo estas vivencias e que potencien que cada rapaz e cada rapaza teñan os seus tempos e os seus espazos de protagonismo e o recoñecemento da súa valía persoal e das súas contribucións aos diferentes grupos nos que desenvolven a actividade. De aí a importancia de propoñer o traballo cooperativo para a realización das tarefas, que lles permite ás alumnas e aos alumnos a análise, a expresión e a interpretación de pensamentos, sentimentos e feitos en distintos contextos sociais e culturais, así como o uso da linguaxe para regular a conduta e relacionarse cos demais.

Finalmente, mediante a toma de decisións baseadas en xuízos morais e a resolución de problemas e conflitos en colaboración, contribúese á adquisición das competencias necesarias para seguir diversos procesos de pensamento, utilizar o razoamento lóxico e analizar e axuizar criticamente os problemas sociais e históricos.

En canto a organización de tempos, agrupamentos e espazos:

O TEMPO, entendido como o dedicado á ensinanza no centro, é un recurso fundamental e limitado na aprendizaxe dunha materia

AGRUPAMENTOS

Durante este curso 2022 -2023, 2ºA e 2ºB estarán situados en dúas aulas contiguas do primeiro piso.

ESPAZOS

Aula, biblioteca, salón de actos, espacios exteriores e aula de informática: Este curso realizaremos visitas (semanales o quincenales) á Biblioteca Escolar e á aula de Informática.

- O alumnado de 2º A e 2º B terá a súa disposición na aula preferente en ringleiras, de un en un e mirando cara a pizarra e o profesorado.

Contemplamos tamén outros posibles agrupamentos para levar a cabo traballo cooperativo de xeito puntual:

- Mesas agrupadas de catro en catro.

Os recursos cos que pode contar o profesorado e os posibles espazos nos que se poden desenvolver os procesos de ensinanza-aprendizaxe serán, cada vez máis variados e adaptados á necesidade do propio alumnado.

A aula deixou de ser o único espazo no que se imparte a ensinanza dunha materia. O centro educativo conta cunha serie de recursos espaciais e materiais nos cales se dá lugar aos distintos escenarios nos que se desenvolve a ensinanza da materia:

- Aula de idiomas
- Aula de audiovisuais
- Aula de informática
- Patio
- Ximnasio
- Aula de música

Xoga un papel moi importante a incorporación das TIC á educación, aportando diversos recursos materiais que lle ofrecen ao mestre/a a posibilidade de deseñar as súas clases de forma persoalizada e axustándose ás necesidades de cada momento:

- Vídeo-DVD
- Reproductor CD
- Ordenadores
- Canón e pantalla
- Aula virtual
- Páxina web do centro
- Pizarras interactivas

Neste curso 2022 -2023 o alumnado de 2º de EP do noso cento, participa en diferentes plans e programas fomentados e impulsados pola Consellería de Educación en colaboración con outras Consellerías, en concreto, dentro do Plan Proxecta, o **Programa Aliméntate Ben e Paisaxe e Sustentabilidade**.

Por outra banda, e noutra liña de actuación, dentro dos Contratos – Programa Inclúe, participaremos

no programa **IGUÁLA-T**, para promover a igualdade de oportunidades entre homes e mulleres, en xeral, a mellora do clima escolar en toda a comunidade educativa. Tamén e dentro de CP Innova, participaremos en “**O centro como dinamizador de hábitos de vida saudable**”.

7. INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

Os instrumentos de avaliación para avaliar a adquisición das competencias nos alumnos/as son:

- Observación
- Proba escrita
- Proba oral
- Caderno de clase
- Traballos de investigación
- Tarefas familiares

Escritos

- Tarefas diversas realizadas polo alumnado na actividade diaria da clase.
- Caderno de clase do alumno.
- Actividades de avaliación (libro, fichas fotocopiables, probas escritas individuais...).
- Traballos cooperativos e grupais.
- Resolución de exercicios e problemas.
- Actividades interactivas.

Orais

- Preguntas individuais e en grupo.
- Participación do alumno/a.
- Intervencións na clase.
- Postas en común.

- Exposicións orais.

Observación directa e sistemática

- Listas de control..
- Rexistros de incidencias.

Outros

- Rúbrica de avaliación
- Persoal de avaliación.
- Autoavaliación.

8. PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN

Aténdose ao establecido polo DECRETO 105/2014, do 4 de setembro, polo que se establece o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia e segundo o calendario de aplicación da Lei orgánica 8/2013, para a mellora da calidade educativa, os procedementos e instrumentos de avaliación a empregar serán os seguintes:

- a) Avaliación inicial ou de diagnóstico.
- b) Avaliación ao final de cada unidade didáctica, ben sexa mediante observación directa ou probas orais ou escritas.
- c) Seguimento individualizado.
- d) Autoavaliación dos alumnos.
- e) Rúbricas de avaliación: O sistema de rúbricas elaborárase como matrices sinxelas onde se detallarán, para cada un dos estándares de aprendizaxe, as condutas observables e os niveis de execución a ter en conta no proceso de avaliación. Dentro deste sistema, os distintos niveis de adquisición establecerán os graos de adquisición dun determinado logro mediante unha escala cualitativa de catro niveis: desde logro en vías de adquisición ata o nivel de excelente. Ademais, xunto a cada nivel, ofrecerase o valor numérico que lle corresponde á hora de realizar o proceso avaliativo. O valor numérico terá unha dobre función: permitir cuantificar o avance de cada alumno e facilitar o cálculo dos percentís que poñen en relación o avance do alumno con respecto ao grupo. Esta labor correspóndelle ao mestre/a.
- f) Observación directa do alumno tendo en conta as súas actitudes de iniciativa e interese no

traballo, a súa participación nos traballos comúns ou de posta en común, os seus hábitos de traballo, as súas habilidades e destrezas e os avances conceptuais

- g) A supervisión do caderno de traballo do alumno obtendo información sobre a expresión escrita, comprensión e desenvolvemento de actividades e no uso de fontes de información.
- h) A realización periódica de probas escritas, valorando a adquisición e memorización comprensiva dos conceptos básicos.
- i) A entrega de traballos ou tarefas propostas ao longo do curso nos diferentes trimestres.

9. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

A cualificación do alumnado decidírase tendo en conta as seguintes variables:

- Actitude
- Interese
- Traballo continuo
- Esfuerzo
- Probas obxectivas
- Presentación de traballos.
- Comportamento

No proceso de avaliación, identifícanse cinco niveis de cualificación, e para o seu rexistro é conveniente ter a seguinte escala cualitativa ordenada de menor a maior:

-Para as cualificacións negativas

IN: Insuficiente

-Para as cualificacións positivas:

SU: Suficiente

B: Ben

NT: Notable

SB: Sobresaínte

A estes achegaráselles unha escala numérica, sen empregar decimais, nunha escala do un ao dez; coas seguintes correspondencias:

- Insuficiente: 1, 2, 3 ou 4.
- Suficiente: 5.
- Ben: 6.
- Notable: 7 ou 8.
- Sobresaínte: 9 ou 10.

Os criterios de cualificación para as áreas de Ciencias Naturais, Ciencias Sociais, Matemáticas, Lingua Galega e Lingua Castelá serán os seguintes:

<i>Criterios de cualificación</i>	<i>Valoración</i>	<i>Instrumentos</i>
Valoración dos contidos e competencias desenvolvidos.	40%	Probas orais e escritas. Observación directa
Realización do traballo na clase (Realización axeitada do traballo, organización dos materiais e presentación do caderno e doutros traballos escritos)	40%	Caderno Rexistro de actividades de clase (tanto orais como escritas). Rexistro de organización de materiais.
Realización do traballo diario na casa (rematar tarefas e estudar) e traballos específicos	10%	Rexistro diario de traballo que había que rematar. Corrección do traballo realizado na casa.
Valoración de actitudes na aula (Escoita, esforzo, participación e colaboración)	10%	Rexistro de participación Rexistro de actitude na clase.

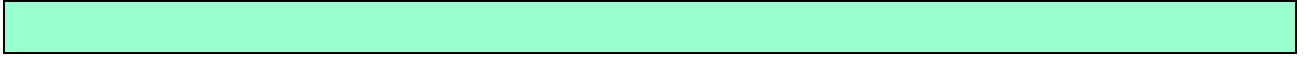
PLÁSTICA:

- As realizacións plásticas propias: 40 %
- A súa actitude e esforzo: 20%
- A participación nas actividades voluntarias: 10%
- A cooperación cos compañeiros e compañeiras mantendo as distancias e medidas establecidas no protocolo: 20%
- Coidado de material: 10%

VALORES SOCIAIS E CÍVICOS:

- A súa actitude e esforzo: 30%
- A participación nas actividades voluntarias: 20 %
- Coidado do material: 10 %
- A súa participación activa no traballo cooperativo: 40 %

10. ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN ÁS COMPETENCIAS, AO PLAN TIC, AO PROXECTO LECTOR, AOS HÁBITOS SAUDA- BLES, AO PLAN DE CONVIVENCIA E AO PROXECTO LINGÜÍS- TICO

1. As competencias

Traballar por competencias na aula supón unha reflexión e unha reconfiguración dos contidos desde un enfoque de aplicación que permita o adestramento destas. As competencias non se estudan, nin se ensinan, adéstranse. Para iso, xeraremos tarefas de aprendizaxe onde favorezamos nos alumnos a aplicación do coñecemento mediante metodoloxías de aula activas.

Abordar cada competencia de xeito global en cada unidade didáctica é inabarcable polo que cada unha se estrutura en indicadores, descompostos en descritores.

Os **elementos transversais**, tales como, a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e da comunicación, o emprendemento e a educación cívica e constitucional traballaranse desde todas as áreas possibilitando e fomentando que o proceso de ensino-aprendizaxe dos alumnos sexa o máis completo posible.

O desenvolvemento de **valores** axudará a que os nosos alumnos aprendan a desenvolverse para que sexan capaces de construír unha sociedade ben consolidada na que todos poidamos vivir.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía

O desenvolvemento desta competencia nesta área curricular permítenos utilizar elementos e razoamentos matemáticos para resolver problemas da vida cotiá partindo do coñecemento dun mesmo, da natureza e da interacción cos outros. Así mesmo, incorpora a aplicación dalgunhas nocións, conceptos científicos e técnicos coa posibilidade real de utilizar a actividade matemática en contextos variados aos que se ten que enfrontar o propio alumno.

Os descritores que traballaremos fundamentalmente serán:

- Interactuar co ámbito natural de xeito respectuoso.
- Respectar e preservar a vida dos seres vivos do seu ámbito.
- Comprometerse co uso responsable dos recursos naturais para promover un desenvolvemento sostible.
- Xerar criterios persoais sobre a visión social da estética do corpo humano fronte ao coidado saudable deste.
- Desenvolver e promover hábitos de vida saudable en canto á alimentación e ao exercicio físico.
- Recoñecer a importancia da ciencia na nosa vida cotiá.

- Tomar conciencia dos cambios producidos polo home no ámbito natural e as repercusións para a vida futura.
- Manexar os coñecementos sobre ciencia e tecnoloxía para solucionar problemas e comprender o que acontece ao noso arredor.

Comunicación lingüística

A expresión oral e a expresión escrita requiren dun adestramento en cada unha das áreas. De forma sistemática procuraremos adestrar polo menos un descritor en cada unha das unidades didácticas.

Debido ao carácter da área, coa importancia de iniciar os alumnos nesa busca de información e presentarlle ao resto, de realizar simulacións, de iniciarse na actividade científica..., é unha prioridade traballar co alumnado a comprensión ao longo destas unidades que se desenvolven.

Os descritores que utilizaremos serán:

- Plan lector: gozar coa lectura.
- Interactuar co ámbito natural de xeito respectuoso.
- Expresar oralmente, de xeito ordenado e claro, calquera tipo de información.
- Respetar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor...
- Comprender o sentido dos textos escritos.
- Utilizar o coñecemento das estruturas lingüísticas, normas ortográficas e gramaticais para elaborar textos escritos.

Competencia dixital

Ser competente na utilización das tecnoloxías da información e da comunicación como instrumento de traballo intelectual inclúe utilizalas na súa dobre función de transmisoras e xeradoras de información e coñecemento. Desde esta área faise necesario o manexo de ferramentas dixitais para a adquisición de información transformándoa en coñecemento.

Na área de Ciencias da Natureza adestraremos os seguintes descritores:

- Empregar distintas fontes para a busca de información.
- Seleccionar o uso das distintas fontes segundo a súa fiabilidade.
- Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.
- Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecemento.
- Aplicar criterios éticos no uso das tecnoloxías.

Conciencia e expresións culturais

A través da ciencia, podemos coñecer o mundo no que vivimos, o ámbito que nos rodea e os seus cambios, polo que esta competencia nos pode dar unha visión diferente desde a perspectiva das diferentes manifestacións culturais e a forma de expresión artística. Os descritores que adestraremos nesta competencia son:

- Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.
- Apreciar os valores culturais do patrimonio natural e da evolución do pensamento científico.
- Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural.
- Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.

Competencias sociais e cívicas

A área de Ciencias da Natureza pídennos desenvolvemento de actitudes e valores vinculados ao respecto cara a un mesmo e cara aos demais, cara á natureza, cara ao traballo propio das ciencias e o seu carácter social polo que os indicadores desta competencia poden facilitar o adestramento de cada un dos descritores que enunciámos a continuación:

- Educación en valores: Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.
- Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.
- Recoñecer riqueza na diversidade de opinións e ideas.
- Concibir unha escala de valores propia e actuar conforme a ela.
- Recoñecer riqueza na diversidade de opinións e ideas.
- Involucrarse ou promover accións cun fin social.
- Desenvolver capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo e para a resolución de conflitos.
- Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.
- Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades.

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

Na área de Ciencias da Natureza preténdese iniciar ao alumnado na actividade científica polo que este aspecto se vincula ao desenvolvemento desta competencia. A necesidade de traballar a autonomía persoal, a xestión de grupos de traballo desde un liderado compartido fai que teñamos que fomentar habilidades de emprendemento que alcancen os obxectivos propostos.

Neste caso, os descritores que se van adestrar son:

- Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas.
- Xerar novas e diverxentes posibilidades desde coñecementos previos do tema.
- Mostrar iniciativa persoal para iniciar ou promover accións novas.
- Ser constante no traballo superando as dificultades.
- Encontrar posibilidades no ámbito que outros non aprecian.
- Mostrar iniciativa persoal para iniciar ou promover accións novas.
- Configurar unha visión de futuro realista e ambiciosa.

Aprender a aprender

A competencia de aprender a aprender supón dispoñer de habilidades para iniciarse na aprendizaxe e ser quen de continuar aprendendo de xeito cada vez máis eficaz e autónomo de acordo con aquilo que consideramos. Nesta área vese a necesidade de traballar de forma explícita a confianza nun mesmo para poder traballar cos outros e o gusto por aprender.

Os descritores que utilizaremos para adestrar esta competencia son:

- Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.
- Planificar os recursos necesarios e os pasos que se van realizar no proceso de aprendizaxe.
- Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos.
- Seguir os pasos establecidos e tomar decisións sobre os pasos seguintes en función dos resultados intermedios.
- Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente...
- Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.
- Avaliar a consecución de obxectivos de aprendizaxe.

2. Ao Plan TIC

Para incorporar as TIC na aula propóñense unha serie de recursos **integrados** cos contidos e actividades das distintas áreas para Segundo Curso, que complementan e amplían.

<i>Actividades TIC</i>	Actividades integradas nas secuencias de aprendizaxe.
<i>ROBÓTICA</i>	Introdución á ROBÓTICA

<i>Ligazóns a Internet</i>	Aproveitamento de recursos educativos en Internet: Procura de imaxes, información ou curiosidades, selección e organización para transformalo en coñecemento.
<i>Recursos dixitais na web e no proxecto globalizado Cinco en Raia 2</i>	Actividades interactivas (aplicables no encerado dixital interactivo): O alumno/a responde seleccionando a opción correcta, clasificando os elementos en diferentes grupos ou situándoos na súa posición correcta.

As aulas de segundo están dotadas dun ordenador, canón e pizarra dixital, para así traballar de xeito interactivo. Contamos no centro con aula de informática dotada de varios ordenadores. As titoras contamos cunha hora reservada para poder acceder á aula de informática.

3. **Ao Plan Lector**

Algunhas actividades para desenvolver a competencia lectora poden ser:

- Lectura en voz alta de textos por parte dos alumnos/as.
- Grupos de lectura dentro e fóra da aula.
- Lectura graduada relacionada coa linguaxe e o tema da unidade na casa.
- Outros textos escritos: curtos, de tipoloxía diferente (informativo, descritivo, contos, poemas...).
- Textos en apoio dixital (internet e aplicacións informáticas, lectura en pantalla).
- Textos orais complementados e acompañados de imaxes ou audios.
- Exposición oral e escrita en traballos individuais, actividades en grupo, en razoamentos e intervencións: planificación, redacción, revisión.
- Expresión oral e escrita das aprendizaxes, utilizando un vocabulario preciso.
- Realización de dramatizacións a partir de un texto traballado.
- Expresión das súas propias experiencias e sentimentos.
- Espazo habilitado na aula para Biblioteca
- Lectura do libro viaxeiro.
- Na terceira sesión, despois do recreo, adicaremos 20 minutos á lectura individual ou colectiva en distintos formatos (plan lector do centro).
- Levarase a cabo o servizo de préstamo de libros da biblioteca escolar.

Este curso 2022 -2023 o alumnado de 2º visitará a Biblioteca escolar para realizar lecturas de libre elección, escoita activa de contos ou outro tipo de actividades que impliquen o uso da biblioteca, mellorando así a motivación do alumnado ao realizar actividades nun entorno diferente.

4. **Ao Plan Escritor**

Algunha das actividades propostas para desenvolver esta competencia escritora poden ser:

- Visualizar diferentes tipos de textos
- Creación de diferentes tipos de textos
- Escritura de contos. Tratarán sobre o tema vertebrador deste curso: “A auga fonte de vida”
- Cadernillo Plan Escritor

5. **Aos Hábitos saudables**

Para promover **Hábitos saudables** promoveremos o consumo diario dunha boa alimentación, como froitas, lácteos, etc, e a práctica diaria de deporte e exercicio físico por parte dos alumnos e das alumnas durante a xornada escolar, inculcando hábitos de vida activa, saudable e autónoma. Tamén seguiremos un calendario semanal de **merendas saudables**, para que estas sexan sans e variadas, asegurando así o consumo de froita, lácteos, etc. asemade participaremos na distribución de froita e lácteos en tempo de lecer, en colaboración con **FOGGA**, como cursos anteriores.

6. **Ao Plan de convivencia**

Ten por obxectivo a recomendación de normas e directrices que van encamiñadas ao fomento dos valores e actitudes de convivencia que han de rexer a vida diaria do centro. Desde o traballo dos contidos relacionados coa educación en valores (Educación para a Paz,...) debemos impulsar e promover actuacións encamiñadas á mellora e/ou mantemento das boas relacións interpersoais dos distintos colectivos (mestres, pais, nais e alumnos/as,...) que conviven nun centro escolar así como o establecemento de pautas que poidan resolver posibles situacións de conflito. Tendo en conta a importancia de potenciar a convivencia na escola, preténdese realizar un traballo sistemático, tanto nas horas de titoría como en calquera momento en que a situación o precise. As actividades que se levarán a cabo estarán en coordinación coa Comisión de Convivencia do centro.

Dende o noso nivel teremos en conta o protocolo de actuación ante situacións conflictivas; as titoras faremos coñecer ao grupo as normas establecidas no Regulamento de Réxime Interno do centro propoñendo situacións imaxinadas nas que poñer en práctica o protocolo (un alumno/a dedícase a poñer motes a outros, un alumno/a pega aos compañeiros/as, un alumno/a entra tódolos días tarde na aula...); igualmente elaboraranse as normas básicas da aula en colaboración co alumnado,

facéndoos así partícipes e responsables das mesmas; faranse saber aos alumnos/as os seus dereitos e deberes. No protocolo tamén se indica que en casos de maior gravidade participará na valoración do alumnado o Departamento de Orientación e, cando así se considere, intervirá o Equipo Directivo para valorar a sanción a aplicar.

7. Ao Proxecto lingüístico

Potenciarase o uso correcto do galego oral e escrito, empregando esta lingua como un ben preciado do noso patrimonio cultural e artístico.

Favorecerase diariamente a expresión das propias vivencias de forma correcta, así como de aspectos da nosa cultura. En relación co proxecto lingüístico, dende o 2º nivel imos contribuír con todas aquelas actividades propostas polo EDLG, tendo en conta as celebracións do Día da Biblioteca, Día do Libro, Semana das Letras Galega, Día da Poesía, en relación tamén co eixo vertebrador do curso: ***A auga, fonte de vida.***

Faremos as lecturas pertinentes tendo en conta tamén os autores/as que veñan ao colexio.

11. ACTIVIDADES DE REFORZO E RECUPERACIÓN

Na clase hai alumnos/as con diferentes estilos e ritmos de aprendizaxe e diferentes niveis de motivación, ao tempo que persegue o obxectivo de que todo alumno/a participe no proceso de aprendizaxe con plena satisfacción e acade o éxito de acordo ao seu nivel de capacidade e interese.

A diversidade de exercicios e actividades utilizados nos materiais posibilita que tódolos alumnos/as poidan atopar algún que estea de acordo co seu estilo e ritmo de aprendizaxe.

Algunhas destas actividades actúan como unha extensión para aqueles alumnos sen dificultades, e outras ofrecen un reforzo para aqueles que necesitan máis apoio.

12. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

Os materiais e recursos a utilizar serán os seguintes:

- O libro do alumno/a do proxecto globalizado: Cinco en Raia 2, editorial Santillana.
- O material elaborado polas mestras, específico e por proxectos e as propostas didácticas para cada unha delas.
- Os recursos fotocopiáveis da proposta didáctica, con actividades de reforzo, ampliación, obradoiros e avaliación.
- Os materiais dixitais asociados ao tema tratado
- Ordenadores
- Canón e pizarra para proxectar en 2ºB e pizarra dixital interactiva en 2ºA.
- Xogos didácticos
- Proxectos de investigación
- CD audio .
- USB
- Plan lector: recomendación de libros con seus correspondentes proxectos de animación á lectura e Taller de escritura para cada uns dos libros recomendados.
- Plan escritor: creación de textos axeitados á idade destes nenos e nenas.

13. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

Déixase a criterio de cada titora a realización ou non de saídas extraescolares.

Dende a Biblioteca e Dinamización propúxose un tema vertebrador, este ano *A auga, fonte de vida* polo que tamén faremos actividades complementarias referentes ao tema, que nos servirán para reforzar os contidos traballados nas outras disciplinas.

Participaremos de cheo en todas as actividades propostas polos equipos do centro: Biblioteca, Dinamización, Tic así como nas diferentes celebracións conmemorativas, tanto a nivel colexio como pequeno grupo.

Celebraranse O Samaín, O Magosto, o Nadal, o Día da Paz, O Entroido, O día da Poesía, O día do Libro e a Semana das Letras Galegas.

Tamén participaremos nas conmemoracións propostas dende o Equipo de Biblioteca, extraescolares e dinamización lingüística, facendo actividades comúns: Día Universal da Infancia, Día Internacional contra a Violencia de Xénero, Constitución e Estatuto de Autonomía de Galicia, Día Internacional das persoas con Discapacidade, Día da Declaración Universal dos Dereitos Humanos, Día Internacional da Educación, Día da Paz Día de Rosalía de Castro, Día Internacional da Muller, Día Mundial da Saúde,

Letras Galegas, Día Mundial do Medioambiente, Semana da prensa, Semana do libro, Día Internacional contra o Acoso Escolar, Día de Europa...

14. MÍNIMOS ESIXIBLES PARA UNHA AVALIACIÓN POSITIVA

Pretendemos que o presente proxecto didáctico sexa un proxecto realista, que se poida desenvolver na súa totalidade sen que se bote en falta algún tema que debería ser tratado, pero sen que tampouco se traten contidos que puideran ter a consideración de máis ou menos superfluos. Por estas razóns este proxecto é fundamentalmente un proxecto de mínimos, de tal xeito que teñen esta consideración todos os contidos de carácter conceptual que se recollen nas diferentes unidades didácticas, resultando especialmente relevantes os que se detallan a continuación para cada unha das materias:

Área de matemáticas

- Ler, escribir, comparar e ordenar números ata o 999, coñecendo o valor posicional da cifra.
- Sumar e restar con e sen levadas.
- Resolver problemas sinxelos relacionados con situacións cotiás.
- Coñecer o concepto de medida como comparación de dúas magnitudes, tomando unha delas como unidade. Utilizar medidas naturais referidas á lonxitude, o peso e a capacidade. Iniciar o uso de medidas convencionais.
- Escribir o anterior e posterior de números ata o 999.
- Comparar números usando os signos de maior, menor que e igual.
- Recoñecer figuras xeométricas, polígonos...
- Iniciarse na multiplicación
- Iniciarse na división como reparto

- Ler e interpretar as horas en reloxos analóxicos e dixitais

Area de linguas castelá e galega.

- Ler textos sinxelos de maneira comprensiva
- Captar o sentido global dun texto oral de curta extensión.
- Manifestar ideas e opinións de forma oral.
- Interpretar textos escritos de curta extensión e lectura expresiva e comprensiva.
- Producir textos sinxelos, utilizando oracións con sentido completo e respectando a ortografía.
- Realizar os escritos con claridade, orde e limpeza.
- Ter coñecemento de que as nosas linguas teñen unhas normas que hai que respectar, se queremos conseguir mellores producións tanto orais como escritas.
- Esforzarse en producir textos escritos o mellor posible.
- Ter una actitude positiva cara a lectura e a linguaxe escrita.
- Iniciarse no uso de sinónimos, antónimos ...
- Ser capaces de expresar as súas vivencias e ideas de forma clara e ordenada.

Áreas de cc sociais e cc naturais.

- Identificar os principais elementos do seu entorno.
- Fomentar hábitos de saúde e coidado do seu corpo.
- Aceptar e respectar as diferencias individuais: idade, sexo, características físicas e personalidade.
- Adoptar un comportamento solidario co medio ambiente.
- Coñecer aspectos as partes do corpo humano, osos e o seu funcionamento...
- Identificar os distintos tipos dos seres vivos.
- Identificar aspectos positivos e negativos para o coidado do Planeta.

Área de educación artística

- Explorar e utilizar materiais diversos.
- Desfrutar realizando creacións artísticas.
- Utilizar novas técnicas para aprender desfrutando.
- Mostrar confianza na propia capacidade creativa (colorear libremente, imaxinar situación posibles...)

15. TEMPORALIZACIÓN E SECUENCIACIÓN DE CONTIDOS

No curso de segundo nivel de E. Primaria ao longo de cada unha das tres avaliacións desenvolveranse os seguintes contidos nas áreas de L. Galega, L. Castelá, Matemáticas, Ciencias Sociais e Ciencias naturais, mediante un proxecto globalizado: *Cinco en Raia 2*. Editorial Santillana

- 1ª avaliación: unidades didácticas 1, 2 e 3
- 2ª avaliación: unidades didácticas 4, 5 e 6
- 3ª avaliación: unidades didácticas 7, 8 e 9

16.DIRECTRICES E INSTRUMENTOS PARA A REALIZACIÓN DA AVA-LIACIÓN INICIAL

A avaliación inicial realizarase durante a primeira semana do curso escolar. Este proceso comprenderá as seguintes accións que permitan identificar as dificultades do alumnado, así como as súas necesidades de atención educativa:

- a) Análise dos informes de avaliación individualizados do curso anterior.
- b) Detección das aprendizaxes imprescindibles non adquiridas no curso 2021/2022 así como a súa correspondencia coa falta do desenvolvemento das correspondentes competencias clave.
- c) Coñecemento personalizado do alumnado e da súa situación emocional co fin de tomar as decisións profesionais de actuación por parte do profesorado.

A avaliación inicial que se realizará a primeira semana de clase e versará sobre contidos do nivel anterior tanto de Lingua como de Matemáticas: Lectoescritura, comprensión oral e escrita, cálculo, numeración e resolución de problemas.

Xa coñecemos ao alumnado do curso anterior, isto énos de moita axuda, xa que sabemos como ían

acadando os obxectivos nas distintas áreas e como foi seu traballo durante o curso 2021 -2022. Tendo en conta esto elaboraremos materias que nos proporcionen os datos dos coñecementos do alumnado ao inicio do presente curso. Desta forma avalíase o grao de coñecementos previos do alumnado. Os resultados destas probas e o proceso de execución das mesmas darannos o punto de partida para o presente curso 2022 -2023.

O resultado procedente desta proba, e a observación directa levada a cabo durante a realización da mesma, non se terá en conta para cualificación do alumnado; a súa finalidade é ver o grao de desenvolvemento das competencias clave, os informes previos e o medio sociofamiliar do alumnado así como outra información de interese.

17. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Descrición dos grupos despois ***da reunión de nivel e previa consulta dos expedientes académicos***

Número de alumnos: 2ºA: 18 Alumnos / as.

2º B: 15 Alumnas / as.

No grupo de 2º A hai alumnos que precisan seguir co reforzo educativo das especialistas de PT e AL.

No grupo de 2º B hai alumnos que precisan continuar co reforzo educativo das especialistas de PT e AL dentro e fóra da aula. Tamén hai un alumno con TEA, que recibe reforzo educativo das especialistas de PT e AL e necesitará continuar co mesmo, ademais co apoio dentro da aula doutro profesorado con dispoñibilidade horaria.

Nas aula hai unha diferenciación de tres niveis de alumnado:

- Un primeiro nivel moi bo
- Un segundo nivel normal
- Un terceiro nivel baixo

Necesidades individuais

Cales son os alumnos que necesitan un maior seguimento ou personalización de estratexias no seu proceso de aprendizaxe? *(Cómpre ter en conta os alumnos con necesidades educativas, con altas capacidades, e outras con necesidades non-dagnosticadas, pero que requiran atención específica por estar en risco, pola súa historia familiar...).*

As adaptacións centraranse en:

- Tempo e ritmo de aprendizaxe
- Metodoloxía máis persoalizada
- Reforzar as técnicas de aprendizaxe
- Mellorar os procedementos, hábitos e actitudes
- Aumentar a atención orientadora
- Enriquecemento curricular
- Avaliacións adaptadas ás necesidades destes alumnos

a) Para o alumnado con altas capacidades intelectuais: facilitaranse contidos e material de ampliación axeitado ás necesidades destes alumnos que lles permitan desenvolver ao máximo as súas capacidades.

b) Para os alumnos con integración tardía no sistema educativo e sen coñecemento da lingua galega: adoptaranse as medidas de reforzo necesarias que faciliten a súa integración escolar e lles permitan continuar con aproveitamento os seus estudos.

c) Para o alumnado con dificultades específicas de aprendizaxe: tomaranse medidas de flexibilización e alternativas metodolóxicas. Para alumnos con dificultades de aprendizaxe graves, priorizaranse os contidos procedimentais e actitudinais, buscando a integración social, ante a imposibilidade de lograr un progreso suficiente nos contidos conceptuais.

Cando non bastan as adaptacións temos a diversificación curricular, por medio da cal un alumno ou alumna podería deixar de cursar parte do tronco común da etapa e empregar este tempo noutro tipo de actividades educativas, ben as ofertas en espazos de optatividade, ben actividades deseñadas especialmente para el/ela, que se poderían cursar dentro ou fóra do centro. Este/a alumno/a seguiría tendo en todo momento como referencia os obxectivos xerais da etapa, pero accedería a eles a través doutro tipo de contidos e actividades.

- REFORZO: Fichas fotocopiables con maior apoio gráfico, seguindo unha secuencia de aprendizaxe que facilita a adquisición de competencias por parte dos alumnos.
- AMPLIACIÓN: Fichas fotocopiables con actividades de maior dificultade pola súa resolución, polo tratamento doutros contidos relacionados cos do curso etc.
- COMPETENCIAS e INTELIXENCIAS MÚLTIPLES: Contéplase a diversidade de estilos cognitivos e de intelixencias en aprendizaxes coa lectura, o movemento, a representación plástica, a dramatización...
- PLANS INDIVIDUAIS dirixidos a alumnos que o requiren (estranxeiros, incorporación tardía, necesidades educativas especiais e superdotación).
- ENSINANZA TORIZADA.
- TRABALLOS DE INVESTIGACIÓN.
- LECTURAS E CONSULTAS DE FORMA LIBRE.

A atención á diversidade vai dirixida ao conxunto do alumnado e non só aos alumnos e alumnas con Necesidades Específicas de Apoio Educativo. A concepción da escola como grupo humano implica a aceptación da diversidade de alumnos e alumnas que, como parte dela, enriquecen a labor educativa. Esta aceptación de diversidade supón unha análise sobre o grupo de alumnado co que se está a traballar, aceptando que cada persoa ten o seu propio ritmo, intereses, capacidades e necesidades, pero tamén ser conscientes de que a diversidade supón un recurso de primeira orde para que adquiran actitudes de respecto, coidado e preocupacións polas necesidades dos outros. Faise por tanto precisa a adopción e utilización de estratexias efectivas que garantan a atención á diversidade da aula e a unha inclusión real, tales como:

- Partir dos coñecementos previos do alumno / a (avaliación inicial).
- Potenciar a implicación do alumnado no proceso de ensino-aprendizaxe, incrementando a súa participación e colaboración.
- Plantexar actividades e procedementos de avaliación diversificados, adaptados aos diferentes niveis e intereses dos nenos e nenas.
- Aprendizaxes funcionais e significativos.
- Modificacións dos tempos nas actividades de aprendizaxe, adaptándose aos ritmos individuais.

- Adecuación de axuda pedagóxica, valorando os resultados que se vaian obtendo nos procesos da avaliación.
- Adecuar a metodoloxía ás diferentes necesidades do momento.
- Adecuación das actividades ás diferencias individuais dos alumnos e alumnas.
- Utilizar as vías de comunicación establecidas para relacionarse coa familia, preferiblemente telefónicas ou por correo electrónico, tal e como establece o protocolo.
- Establecer canles de comunicación e colaboración co departamento de orientación do centro.
-

En cada unidade didáctica elaboraremos por tanto actividades de reforzo e ampliación para atender á diversidade, como por exemplo xogos manipulativos, fichas de reforzo ou ampliación, organizando pequenos grupos (mantendo as medidas do protocolo) para reforzar ou ampliar contidos ou traballando coas TIC...

Notificaremos ao Departamento de Orientación do centro as posibles necesidades de intervención por parte das especialistas de PT e AL do centro, sempre tendo en conta o exposto no Decreto 229/11 polo que se regula a atención á diversidade.

Na atención ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo (NEAE) coidarase que todo o alumnado teña acceso ao proceso de ensinanza – aprendizaxe en calquera dos escenarios presentes e asegurarse a súa participación e implicación no desenvolvemento das accións educativas.

Atenderase aos diferentes modos que ten o alumnado de percibir e expresar a información para garantir a comprensión e a comunicación da mesma así como o axuste de medios, tempos, instrumentos ou procedementos de avaliación, ás súas circunstancias particulares.

A clase adaptarase ás características individuais e sociais de cada alumno ou alumna, empregando a metodoloxía que favoreza a aprendizaxe da totalidade do alumnado, adecuando esta a cada neno ou nena. Partiremos dunha avaliación inicial do alumnado que nos permitirá determinar os coñecementos previos dos alumnos e alumnas e saber así cal será o punto de partida.

En canto se detecten dificultades na aprendizaxe, a titora e o centro poñerán en funcionamento as medidas de reforzo educativas que se consideren máis axeitadas, tanto organizativas coma curriculares.

Este é o noso segundo curso con estes nenos e nenas polo que xa levamos a cabo unha serie de medidas para traballar con eles en caso de que presenten dificultades para acadar os obxectivos:

- Apoio dentro do grupo ordinario, mediante un segundo profesor na aula, ben sexan especialistas de PT, AL ou profesorado con horario dispoñible no centro, que será adxudicado polo Equipo Directivo en colaboración co Departamento de Orientación.
- Reforzo e ampliación
- Apoio fora da aula das especialistas de PT e AL.

18. PROCEDEMENTOS E INDICADORES PARA A AVALIACIÓN DA PROPIA PROGRAMACIÓN

Coa avaliación pretendemos promover a reflexión docente e a autoavaliación da realización e o desenvolvemento de programación didáctica. Para iso, ao rematar cada unidade didáctica propónse unha secuencia de preguntas que lle permitan ao docente avaliar o funcionamento do programado na aula e establecer estratexias de mellora para a propia unidade.

Pódese utilizar unha ferramenta para a avaliación da programación didáctica no seu conxunto, ao final de cada trimestre para recoller as melloras no seguinte cadro.

ASPECTOS QUE SE VAN AVALIAR	QUE SE VANQUE DESTACAR...	SE VANQUE MELLORAR...	SE VAN PROPOSTAS DE MELLORA PERSOAL
-----------------------------	---------------------------	-----------------------	-------------------------------------

Temporalización das unidades didácticas			
Desenvolvemento dos obxectivos didácticos			
Manexo dos contidos na unidade			
Descritores e desempeños competenciais			
Realización de tarefas			
Estratexias metodolóxicas seleccionadas			

Recursos			
Claridade nos criterios de avaliación			
Uso de diversas ferramentas de avaliación			
Atención á diversidade			

Arzúa, a 22 de setembro de 2022

Responsable do 2º Nivel de E.P: Mª Dolores López Casal

PROGRAMACIÓN DAS ESPECIALIDADES

Educación Física

Música

PROGRAMACIÓN MÚSICA

2º PRIMARIA

1. OBXECTIVOS XERAIS DA EDUCACIÓN ARTÍSTICA

- Desenvolver mecanismos de sensibilidade estética e a creación artísticas para promover a percepción e a expresión de ideas, emocións, sentimentos e vivencias.
- Formar progresivamente o sentido estético persoal como recurso para apreciar e valorar elementos constitutivos das artes e obras verdadeiramente artísticas.
- Indagar nas posibilidades do son, da imaxe e do movemento como elementos de representación e de comunicación e utilízalas para expresar ideas e sentimentos, contribuíndo con iso ao equilibrio afectivo e á relación coas demais persoas.
- Explorar e coñecer materiais e instrumentos diversos e adquirir códigos e técnicas específicas das diferentes linguaxes artísticas para utilízalos con fins expresivos e comunicativos.

- Aplicar os coñecementos artísticos na observación e na análise de situacións e de obxectos da realidade cotiá e de diferentes manifestacións do mundo da arte e da cultura para comprendelos mellor e formar un gusto propio.
- Manter unha actitude de busca persoal e colectiva, articulando a percepción, a imaxinación, a indagación e a sensibilidade e reflexionando á hora de realizar e desfrutar de diferentes producións artísticas.
- Recoñecer que as diversas manifestacións da arte e da cultura son fonte de coñecemento, foron realizadas por homes e por mulleres e reflicten a súa experiencia e percepción da vida.
- Coñecer algunhas das posibilidades dos medios audiovisuais e das tecnoloxías da información e da comunicación en que interveñen a imaxe e o son, e empregalas como recursos para a observación, para a busca de información e para a elaboración de producións propias, xa sexa de forma autónoma ou en combinación con outros medios e materiais.
- Valorar e compartir manifestacións artísticas do patrimonio cultural galego apreciando a súa riqueza e diversidade e comprometéndose na súa defensa, conservación e difusión.
- Coñecer e valorar diferentes manifestacións artísticas do patrimonio cultural doutros pobos, colaborando na conservación e renovación das formas de expresión locais e nacionais e estimando o enriquecemento que supón o intercambio con persoas de diferentes culturas que comparten un mesmo contorno.
- Desenvolver unha relación de autoconfianza coa produción artística persoal, respectando as creacións propias e as das outras persoas, cunha actitude de interese e de admiración polo distinto e/ou novo, sabendo recibir e expresar críticas e opinións, e utilizándoas como recurso para a mellora.
- Participar activamente en producións artísticas de forma cooperativa, asumindo distintas funcións e colaborando na resolución dos problemas que se presenten para conseguir un produto final o máis satisfactorio posible.
- Coñecer algunhas das profesións dos ámbitos artísticos, interesándose polas características do traballo das artistas e dos artistas e desfrutando como público na observación e recreación das súas propias producións.

- Valorar no contorno próximo as intervencións artísticas das que cumpriría dispor co fin de crear espazos esteticamente agradables que contribúan a mellorar a calidade de vida.

2. ÁREA DE EDUCACIÓN MUSICAL: ESTÁNDARES, REQUISITOS MÍNIMOS E CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE.

NIVEL	2º Primaria				ÁREA	MÚSICA
Criterio de avaliación	Estándares	T1	T2	T3	Gran mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro	C.C
Bloque 1: Escoita						
EM-B1.1	2º-EMB1.1.1 - Manipula e explora as calidades sonoras do corpo, dos instrumentos, dos obxectos, dos animais e da voz. Peso: 3,44%	X	X	X	-Manipula e explora as calidades sonoras do corpo, dos instrumentos, dos obxectos, dos animais e da voz	CCEC CAA
EM-B1.1	2º-EMB1.1.2 - Representa graficamente ou corporalmente estas calidades: son curto, longo, ascendente e descendente, forte, piano, agudo e grave. Peso: 3,44%	X	X	X	- Representa graficamente ou corporalmente estas calidades: son curto, longo, ascendente e descendente, forte, piano, agudo e grave.	CCEC
EM-B1.1	2º-EMB1.1.3 - Recoñece e discrimina os sons do seu contexto. Peso: 3,44%	X	X	X	- Recoñece e discrimina os sons do seu contexto.	CCEC
EM-B1.1	2º-EMB1.1.5 - Identifica voces masculinas e femininas. Peso: 3,44%	X	X	X	- Identifica voces masculinas e femininas.	CCEC

EM-B1.2	2º-EMB1.2.1 - Respecta os tempos de silencio para o bo estudo dos sons e a escoita das audicións Peso: 3,44%	X	X	X	- Respecta os tempos de silencio para o bo estudo dos sons e a escoita das audicións	CSC CCEC
EM-B1.3	2º-EMB1.3.1 - Coñece algunhas persoas compositoras e relaciónaas coas súas obras. Peso: 3,44%		X	X	- Coñece algunhas persoas compositoras e relaciónaas coas súas obras.	CCEC CAA
EM-B1.3	2º-EMB1.3.2 - Coñece as figuras de compositor/ora, director/ora de orquestra, instrumentista e público, así como as súas funcións, respectando e valorando os seus respectivos traballos. Peso: 3,44%		X	X	- Coñece as figuras de compositor/ora, director/ora de orquestra, instrumentista e público, así como as súas funcións, respectando e valorando os seus respectivos traballos.	CSC CCEC CAA
EM-B1.4	2º-EMB1.4.1 - Representa mediante diferentes técnicas os aspectos básicos dunha audición e os sentimentos que suscitou. Peso: 3,44%		X	X	- Representa mediante diferentes técnicas os aspectos básicos dunha audición e os sentimentos que suscitou.	CCL CCEC
EM-B1.4	2º-EMB1.4.2 - Emprega vocabulario básico musical adaptado ao seu nivel. Peso: 3,44%	X	X	X	- Emprega vocabulario básico musical adaptado ao seu nivel.	CCL CCEC

EM-B1.5	2º-EMB1.5.1 - Coñece, identifica e representa elementos básicos da linguaxe musical: pulsación, longo, curto, rápido, lento, forte, piano, son, silencio, agudo, grave, pentagrama (liñas e espazos), clave de sol, branca e negra. Peso: 3,44%	X	X	X	- Coñece, identifica e representa elementos básicos da linguaxe musical: pulsación, longo, curto, rápido, lento, forte, piano, son, silencio, agudo, grave, pentagrama (liñas e espazos), clave de sol, branca e negra.	CCEC CAA
EM-B1.5	2º-EMB1.5.2 - Utiliza notación non convencional para representar elementos do son. Peso: 3,44%	X	X	X	- Utiliza notación non convencional para representar elementos do son	CCEC
EM-B1.6	2º-EMB1.6.1 - Recoñece e identifica algúns instrumentos, e clasifícaos por familias. Peso: 3,44%	X	X	X	- Recoñece e identifica algúns instrumentos, e clasifícaos por familias.	CCECC
Bloque 2: Interpretación musical						
EM-B2.1	2º-EMB2.1.1 - Repite esquemas rítmicos escoitados. Peso: 3,44%	X	X	X	- Repite esquemas rítmicos escoitados	CCEC CMCT CAA
EM-B2.1	2º-EMB2.1.2 - Elabora pequenos instrumentos con materiais de reciclaxe. Peso: 3,44%			X	- Elabora pequenos instrumentos con materiais de reciclaxe.	CSC CAA

EM-B2.2	2º-EMB2.2.1 - Interpreta individualmente ou en grupo un pequeno repertorio de cancións sinxelas. Peso: 3,44%	X	X	X	- Interpreta individualmente ou en grupo un pequeno repertorio de cancións sinxelas.	CCEC CSC
EM-B2.2	2º-EMB2.2.2 - Realiza pequenas improvisacións melódicas sobre algunha base dada. Peso: 3,44%		X	X	- Realiza pequenas improvisacións melódicas sobre algunha base dada.	CCEC CAA
EM-B2.2	2º-EMB2.2.1 - Consegue tocar algún fragmento melódico ou rítmico, ou acompañamento sinxelo, coa frauta e dos instrumentos da aula. Peso: 3,44%			X	- Consegue tocar algún fragmento melódico ou rítmico, ou acompañamento sinxelo cos instrumentos da aula.	CCEC CAA
EM-B2.3	2º-EMB2.3.3 - Fai de xeito consciente o proceso da respiración. Peso: 3.44%	X	X	X	- Fai de xeito consciente o proceso da respiración.	CAA
EM-B2.3	2º-EMB2.3.4 - Le e interpreta con ritmo ladaíñas e cancións ao unísono. Peso: 3.44%		X	X	- Le e interpreta con ritmo ladaíñas e cancións ao unísono.	CCEC CAA CMCT
EM-B2.4	2º-EMB2.4.1 - Acompaña cancións, danzas e textos con fórmulas rítmicas básicas. Peso: 3,44%	X	X	X	- Acompaña cancións, danzas e textos con fórmulas rítmicas básicas.	CCEC CMCT

EM-B2.4	2º-EMB2.4.2 - Identifica a pregunta-resposta con motivos melódicos e rítmicos Peso: 3.44%		X	X	- Identifica a pregunta-resposta con motivos melódicos e rítmicos	CCEC
EM-B2.4	2º-EMB2.4.3 - Le e crea pequenos esquemas rítmico-melódicos con brancas, negras e silencio de negra, engadindo a clave de sol. Peso: 3.44%	X	X	X	- Le e crea pequenos esquemas rítmico-melódicos con brancas, negras e silencio de negra, engadindo a clave de sol.	CCEC CAA CMCT
EM-B2.4	2º-EMB2.4.4 - Elixe e combina ostinatos rítmicos e efectos sonoros para o acompañamento de recitacións, cancións e pezas instrumentais, con identificación da súa grafía. Peso: 3.44%			X	- Elixe e combina ostinatos rítmicos e efectos sonoros para o acompañamento de recitacións, cancións e pezas instrumentais, con identificación da súa grafía.	CCEC CAA
EM-B2.4	2º-EMB2.4.5 - Elixe e combina sons vocais, obxectos e instrumentos para a sonorización de situacións, relatos breves e imaxes, con identificación da súa grafía. Peso: 3.44%		X	X	- Elixe e combina sons vocais, obxectos e instrumentos para a sonorización de situacións, relatos breves e imaxes, con identificación da súa grafía.	CCEC CAA
Bloque 3: A música o movemento e a danza						
EM-B3.1	2º-EMB3.1.1 - Realiza pequenas coreografías en grupo, adecuando o movemento corporal coa música. Peso: 3,44%		X	X	- Realiza pequenas coreografías en grupo, adecuando o movemento corporal coa música.	CCEC CSC

EM-B3.1	2º-EMB3.1.2 - Interactúa adecuadamente cos compañeiros e coas compañeiras, amosando interese e respectando as normas e as intervencións das demais persoas. Peso: 3,44%	X	X	X	- Interactúa adecuadamente cos compañeiros e coas compañeiras, amosando interese e respectando as normas e as intervencións das demais persoas.	CCEC CSC
EM-B3.2	2º-EMB3.2.1 - Responde co seu corpo a estímulos sonoros. Peso: 3,44%	X	X	X	- Responde co seu corpo a estímulos sonoros.	CCEC
EM-B3.2	2º-EMB3.2.2 - Coordinar extremidades superiores e inferiores nos desprazamentos coa música. Peso: 3,44%	X	X	X	- Coordinar extremidades superiores e inferiores nos desprazamentos coa música	CCEC
EM-B3.2	2º-EMB3.2.3 - Identifica e utiliza o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións. Peso: 3,44%	X	X	X	- Identifica e utiliza o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións.	CCEC

3. METODOLOXÍA

Entendemos por metodoloxía o conxunto de estratexias que imos seguir para o desenvolvemento das actividades propostas, e que poidan facilitar o desenvolvemento dos contidos para lograr de maneira satisfactoria os obxectivos propostos. Como principios metodolóxicos a ter en conta de maneira integrada e coordinada durante todo o proceso, teremos en conta principalmente os seguintes: o nivel do alumnado, a motivación, a aprendizaxe e a participación activa, as formulacións expositivas, enfoque globalizador, responsabilidade e esforzo, a organización grupal no desenvolvemento das tarefas, e a creatividade:

A. Nivel do alumnado. Como punto de partida, debemos ter moi en conta o nivel que presentan os alumnos/as, para, a partir de aquí, poder establecer pautas e actividades que teñan en conta o feito individual de cada un, tendo en conta a diversidade da aula (DECRETO 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación) e logrando así aprendizaxes significativos (Ausubel).

B. Motivación. Nesta materia é preciso implicar de maneira activa ao alumnado, xa que a súa predisposición e participación é fundamental, para o que incidimos na motivación. Trataremos de conseguir un clima emocional adecuado para que o alumno se sinta cómodo e disposto co profesor, intentando escoller temas que se acerquen ao centro de interese dos alumnos sempre que os contidos o permitan.

C. A participación activa. É o eixo condutor a nivel estratéxico na formulación de actividades. Seguiremos un enfoque constructivista, afastado o máis posible do aspecto meramente expositivo, apostando por unha aprendizaxe significativa, como mencionamos anteriormente, onde o alumno “aprende a aprender”. Tamén nos cursos onde utilizaremos libros de texto, intentaremos flexibilizar as unidades e apostar por unha participación dinámica.

D. Enfoque globalizador. É necesario que o alumnado atope sentido ás experiencias que se lles propoñen. Para iso, é importante conectar o máximo posible o desenvolvemento do currículo coas súas expectativas e vivencias próximas ao seu contorno e a súa cultura logrando así un aprendizaxe globalizador (Decroly).

E. Responsabilidade e esforzo. Son aspectos inherentes a un proceso educativo que pretende que se adquiran coñecementos e valores. Responsabilidade sobre todo cos compañeiros e compañeiras, ao desenvolver moitas actividades de carácter grupal, esforzo e constancia na realización das tarefas propostas tendente á consecución dos obxectivos específicos de cada Unidade Didáctica.

F. Organización da clase. Usaremos distintas posibilidades organizativas do alumnado en función das características das actividades expostas. Así, traballaremos de forma individual as actividades de sínteses que aparecen en todas as Unidades Didácticas; en parellas en actividades propias do traballo en clase: análise dalgunhas audicións, de partituras; organización en pequenos grupos de 5-6 alumnos/as para traballos de investigación fomentando así o método científico no alumnado; gran grupo, para a práctica vocal e instrumental e o desenvolvemento de coreografías; debates achega do desenvolvemento e corrección de actividades, así como para grandes escenificacións ou outras actividades que precisen este tipo de agrupamento.

G. Creatividade. Fomentaremos en todo momento o desenvolvemento da creatividade e espontaneidade de maneira produtiva, e que esta se poida plasmar nas actividades escritas no caderno individual, así como nas máis artísticas de organización grupal (gravacións, coreografías, práctica vocal e instrumental).

4. RECURSOS E MATERIAIS

Libros que utilizaremos na aula:

“Descubriendo la música” da editorial Pearson

Instrumentos musicais: instrumentos ORFF, percusión, piano, guitarra, frauta. Material adaptado para traballar a linguaxe musical. Blog da clase de música. Ordenador de aula e PDI. Material para o aprendizaxe da frauta dulce (partituras y bases musicales).

Os nenos utilizarán unha libreta pautada para traballar coa linguaxe musical na aula e gardarán nunha carpeta as fichas que lles proporcionará a mestra.

5. ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Debemos ter en conta a diversidade de alumnado na aula en canto a procedencia, tanto académica como de residencia, distintos niveis de aprendizaxe, distintas competencias, modos e ritmos de aprender diferentes, etc. A atención a diversidade levarase a cabo na programación e no seu desenvolvemento na aula (especialmente nas actividades de ensino-aprendizaxe) onde se concretarán decisións, de forma que tanto o nivel dos contidos como as formulacións didácticas poidan variar segundo as necesidades específicas do alumnado.

Polo tanto, a planificación de cada unidade didáctica ten en conta que non todos os alumnos alcanzarán da mesma maneira os obxectivos, seguirán o mesmo proceso de aprendizaxe e aprenderán exactamente o mesmo, polo que haberá que propoñer solucións coherentes tanto para os alumnos con máis dificultades como para os máis avantaxados.

As actividades adaptadas ao feito individual de cada alumno concíbense para motivalo suficientemente, para que non sinta alleo ao proceso de aprendizaxe, polo que non deben ser nin moi fáciles nin moi difíciles, o cal podería implicar un estado de frustración por parte do alumnado. Sería aconsellable, por tanto, dispoñer de agrupacións de alumnos flexibles na aula, que ofrezan unha resposta dinámica e acorde ao desenvolvemento de distintas formulacións didácticas nun mesmo espazo de tempo.

En todo momento o alumno debe estar apoiado por un clima de comprensión, que non implique compaixón, pero que valore os grandes ou pequenos logros e sexa estímulo no momentos de grandes ou pequenos fracasos.

O profesor deberá ter claro que a educación musical neste curso non pretende preparar profesionais senón colaborar a que o alumno adquira un formación integral, e a programación deberá ser flexible e mudar se o nivel do alumnado o precisa, e crear opcións para os diferentes ritmos de aprendizaxe.

6. AVALIACIÓN: PROCEDEMENTOS E

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

Avaliar é o proceso mediante o cal verificamos a aprendizaxe dos alumnos, coñecemos en qué medida adquiriron os contidos e o grao de consecución dos obxectivos de cada unidade didáctica. O obxecto da avaliación é dobre, por un lado valorar os aprendizaxes dos alumnos/as e por outro a propia práctica docente. Ao avaliar a práctica docente, valoramos a idoneidade do plan docente, as dificultades coas que tromezou a súa implantación e a calidade do seu desenvolvemento. A Avaliación é continua e formativa, avaliando en todo momento o proceso ensino - aprendizaxe, e permitindo propoñer medidas para corrixir erros.

En canto aos procedementos e instrumentos, a avaliación será principalmente continua e priorizaremos o análise do recollido de traballo na aula, mediante o portfolio ou diario do alumno. Os instrumentos serán:

A) A ficha do alumno na que a profesora anotará a información relevante da avaliación continua así como notas e calificacións de probas orais ou escritas.

B) Caderno do alumno, a libreta que utilizarán os alumnos e alumnas completando o traballo co libro de texto.

Os criterios de avaliación son os seguintes:

Caderno do alumno/ Portfolio ——— 35% Producións
motrices ————— 10%

Producións orais ————— 15%

Gravacións e análise ————— 10 %

Exame de linguaxe musical e coñecementos da materia ——— 30%

Programación de Relixión Católica para Educación Primaria

2º nivel – CEIP Arzúa – Curso 2022- 2023

Obxectivos en clave de Competencias

1. Coñecer, apreciar e respectar o patrimonio cultural-relixioso como expresión da fe católica. (Competencia cultural e histórica, Competencia para a comunicación lingüística)
2. Comprender e valorar o sentido sagrado, festivo, cultural e celebrativo das festas e os seus ritos, especialmente na liturxia da Igrexa. (Competencia cultural e histórica, Competencia para a comunicación lingüística)
3. Coñecer a Biblia e identificar o sentido dalgúns textos básicos como Palabra de Deus. (Competencia cultural e histórica, Competencia para a comunicación lingüística, Aprender a aprender)
4. Comprender a relación intrínseca entre os valores básicos do ser humano e a acción creadora de Deus Pai. (Competencia humanizadora, Competencia social e cívica, Aprender a aprender)
5. Valorar a novidade do amor de Deus que nos salva do pecado e da morte, polo seu Fillo Xesucristo. (Competencia de sentido transcendente, Competencia humanizadora)
6. Descubrir en Xesucristo o fundamento para un estilo de vida cristián. (Competencia humanizadora, Competencia social e cívica, Competencia de sentido transcendente)
7. Identificar a Igrexa nas súas manifestacións e o servizo eclesial prestado polos apóstolos e polos seus sucesores. (Competencia social e cívica, Competencia de sentido transcendente, Competencia humanizadora)
8. Recoñecer os valores cristiáns xa presentes nas figuras bíblicas máis destacadas da historia da Salvación. (Competencia ético-moral, Competencia humanizadora)

9. Valorar a relación entre a fe e o comportamento cristián, coñecendo as raíces e o sentido da acción e do compromiso cristián. (Competencia humanizadora, Competencia ético-moral, Competencia sentido transcendente)
10. Descubrir a relación entre o destino eterno do home e a realidade temporal na que está a vivir, apreciando a vitoria de Cristo sobre a morte. (Competencia de sentido transcendente, Aprender a aprender)

Contidos

1. Situación de acollida a un neno ou nena novos na clase.
2. Noé e Moisés exemplos de confianza en Deus.
3. Os cristiáns son felices amando a Deus e os demais.
4. A Biblia. Estrutura da Biblia.
5. A confianza.
6. As celebracións e a mensaxe do Nadal.
7. Coroa de Advento.
8. Elementos simbólicos: a estrela do Nadal.
9. Relatos bíblicos: A tempestade calmada.
10. Xesús ensina a confiar en Deus Pai.
11. Nosopai.
12. ARTE: unha pintura de Xesús calmando a tormenta.
13. A cruz, símbolo dos cristiáns.
14. SIMBOLOXÍA: a auga e o aceite no Bautismo.
15. As celebracións de Semana Santa.
16. Feitos dos últimos días de Xesús e Pascua (paixón, morte e resurrección de Xesús)
17. Mandamento do amor.
18. ARTE: unha pintura de Xesús entrando en Xerusalén.
19. O Espírito Santo transforma as persoas para amar como Xesús ensinou.
20. Os amigos de Xesús forman a Igrexa.
21. Partes da celebración da Misa.
22. SIMBOLOXÍA: o lume, o vento e a pomba.
23. Ordenación cronolóxica de escenas da vida de Xesús xunto a María.
24. Os cristiáns recoñecen a María como nai de Xesús.
25. Calidades de María.
26. Os cristiáns piden a María que lles axude, acompañe e console: A Avemaría.
27. ARTE: unha pintura de María.
28. O Reino de Deus é un mundo mellor para todos.

Criterios de Avaliación

1. Identificar boas maneiras de acoller un novo compañeiro/a.
2. Sinalar e valorar as accións correctas dos bos amigos.
3. Participar activamente nas conversas e actividades de grupo.
4. Explicar os relatos bíblicos de Noé e Moisés utilizando o vocabulario aprendido na unidade.
5. Amosar unha actitude de amor e entrega aos demais no momento de ensinar algún coñecemento adquirido.
6. Divertirse en xogos e reflexionar con sinceridade sobre a súa actitude neles.
7. Explicar de forma ordenada e coherente o relato do nacemento de Xesús e a adoración dos Magos.
8. Describir e respectar prácticas relixiosas relacionadas co Nadal e o seu sentido utilizando o vocabulario relixioso aprendido.

9. Apreciar a mensaxe do Nadal como a presenza do amor de Deus ás persoas.
10. Saber situar algúns símbolos relixiosos nas festas do seu contorno.
11. Distinguir personaxes bíblicos significativos como a persoa de Xesús como digno de imitación.
12. Sacar conclusións das ensinanzas de Xesús.
13. Reproducir o relato da tempestade calmada e relacionalo coa ensinanza de Xesús.
14. Amosar unha actitude caritativa cara ás persoas próximas que sofren algunha doenza.
15. Describir os elementos que aparecen nunha pintura sobre Xesús e identificar o tema central da obra.
16. Sacar conclusións nalgúns parábolas básicas da ensinanza de Xesús.
17. Explicar o significado de símbolos cristiáns.
18. Amosar unha actitude cristiá baseada no amor.
19. Reproducir o relato do Pai Bo e relacionalo coa ensinanza de Xesús.
20. Saber aplicar os mandamentos da lei de Deus á vida cotiá.
21. Amosarse aberto a recoñecer as propias equivocacións e as dos demais pedindo perdón e perdoando.
22. Comprender que Cristo morre e nos amosa o seu amor como camiño para chegar a Deus.
23. Explicar o por que da celebración da Semana Santa e a raíz celebrativa da festa cristiá.
24. Recoñecer a Igrexa como a familia dos amigos de Xesús.
25. Comprender que Deus envía o Espírito Santo para lles dar fortaleza aos cristiáns.
26. Identificar a Eucaristía coa celebración cristiá por excelencia.
27. Identificar os símbolos do Espírito Santo en obras de arte.
28. Explicar quen foi María, coñecer algúns dos principais feitos da súa vida e a súa resposta de fe.
29. Relacionar as distintas advocacións marianas coa figura histórica da nai de Xesús.
30. Recoñecer a Avemaría como unha oración que os cristiáns lle dirixen a María.
31. Identificar accións portadoras de consolo cara ao triste e levalas a cabo.
32. Recoñecer que a Igrexa traballa para facer un mundo mellor para todos.
33. Ser capaces de actuar compartindo as boas ideas e atopar a maneira de solucionar conflitos.
34. Participar activamente nas actividades de grupo.

Estándares de Aprendizaxe

1. Identifica as accións correctas dos bos amigos.
2. Explica os relatos bíblicos de Noé e Moisés utilizando o vocabulario aprendido.
3. Sabe explicar de forma ordenada e coherente o relato do nacemento de Xesús e a Adoración dos Magos.
4. Identifica personaxes bíblicos significativos como Xesús, como dignos de imitación.
5. Describe os elementos que aparecen nunha pintura sobre Xesús e identifica o tema central da obra.
6. Explica o significado de símbolos cristiáns.
7. Identifica a Eucaristía coa celebración cristiá por excelencia.
8. Recoñece a Igrexa como a familia dos amigos de Xesús.
9. Sabe explicar quen foi María, coñece algún dos principais feitos da súa vida e a súa resposta de fe.
10. Sinala coas súas palabras o por que da celebración da Semana Santa e a raíz celebrativa da festa cristiá.
11. É capaz de actuar compartindo as boas ideas e atopar a maneira de solucionar conflitos.

Educación do consumidor

1. Identificar costumes e tradicións do Nadal.
2. Identificar aspectos necesarios para vivir e ser feliz.

Educación ambiental

1. Amosar interese por respectar e coidar a natureza creada por Deus.

Educación para a paz

1. Comprometerse en acoller.
2. Aprender a compartir.
3. Valorar o perdón como base para a convivencia.
4. Amosar gratitude polo amor recibido.
5. Apreciar e respectar as celebracións de Semana Santa.
6. Transmitir alegría e felicidade.

Educación moral e cívica

1. Interesarse por coñecer os compañeiro-as.
2. Descubrir os mandamentos como normas para amar a Deus e as persoas.
3. Identificar actitudes baseadas no Amor.
4. Comprometerse en ser solidario.
5. Valorar a pertenza a un equipo e os seus logros.

Educación para a convivencia

1. Identificar as accións baseadas no amor: axudar, ensinar, compartir, facer rir.
2. Participar nas tarefas domésticas.
3. Interesarse por formular propósitos e esforzarse por cumprilos en relación ao amor aos demais.
4. Reflexionar sobre a propia actitude de coidado dos demais.
5. Respectar os templos e os lugares sagrados.

Contidos e Criterios de Avaliación Mínimos Esixibles para Superar o Segundo Nivel

Contidos mínimos esixibles para Segundo Nivel

1. Os bos amigos escóitanse e axúdanse
2. A acollida a un compañeiro ou compañeira acabado de chegar
3. Noé e Moisés exemplos de confianza en Deus
4. A Biblia. Estructura da Biblia.
5. As celebracións e a mensaxe de Nadal
6. O Nosopai como oración que ensina Xesús para dirixirse a Deus
7. A Cruz, símbolo dos cristiáns
8. As celebracións de Semana Santa
9. O madamento do amor
10. Os amigos de Xesús forman a Igrexa
11. María como nai de Xesús

Criterios de avaliación mínimos esixibles para Segundo Nivel

1. Respetar as relacións de amizade.
2. Coñecer aos membros da familia.
3. Explicar as mostras de amor que levan a cabo na familia.
4. Explicar o relato da Anunciación.
5. Nomear algunha festa na honra á Virxe María.
6. Explicar o relato do nacemento de Xesús e da adoración dos pastores.
7. Enumerar elementos creados por Deus.
8. Apreciar o amor de Deus ao home e á súa Creación.
9. Identificar as actitudes que seguen as ensinanzas de Xesús.
10. Descubrir que Deus é Pai, cóidanos e podemos falar con El.
11. Identificar o amor de Deus cara aos seres vivos.
12. Valorar o propio esforzo por mellorar como persoa.
13. Coñecer os feitos básicos relacionados coa Semana Santa e coa Pascua.
14. Amosar unha actitude de amor cara aos demais do mesmo xeito que ensina Xesús.
15. Recoñecer que a Igrexa é a familia dos fillos de Deus.
16. Identificar unha igrexa e os elementos relixiosos do interior e do exterior.
17. Coñecer o significado do domingo.

Procedementos e Instrumentos de Avaliación

Escritos

1. Tarefas diversas realizadas polo alumnado na actividade diaria da clase.
2. Actividades de avaliación (libro, fichas fotocopiáveis, probas escritas individuais...).
3. Traballos de grupo.
4. Resolución de tarefas e problemas.
5. Actividades interactivas.

Orais

1. Preguntas individuais e en grupo.
2. Participación do alumno/a de xeito responsable e respetuoso.
3. Intervencións na clase (uso dun vocabulario axeitado).

Observación directa e sistemática

1. Listas de control.
2. Rexistros de incidencias.

Outros

1. Rúbrica de avaliación
2. Persoal de avaliación.
3. Autoavaliación.

Criterios de Cualificación e Porcentaxes

A cualificación estará relacionada co grao de adquisición das Competencias do alumno de Segundo Nivel de Educación Primaria, a través de todas as actividades que leve a cabo.

1. Traballo autónomo (aula, outros espazos)

Porcentaxe: 30%

Crterios:

1. Realización sen axuda externa.
2. Estimación do tempo investido para resolver unha actividade.
3. Orde e limpeza na presentación.
4. Caligrafía.
5. Valoración entre o traballo na clase e na casa.
6. Creatividade.

2. Probas orais e escritas

Porcentaxe: 20%

Crterios:

1. Valoración da aprendizaxe dos contidos.
2. Valoración dos procesos seguidos e dos resultados.
3. Expresión oral do procedemento seguido ao resolver unha actividade. Coherencia e adecuación.
4. Valoración tempo investido/tempo necesario para resolver unha actividade.
5. Orde, limpeza e estrutura do traballo presentado.
6. Caligrafía lexible.
7. Tempo de realización.
8. Destrezas.

3. Participación e seguimento das clases (intervencións orais, tipo de resposta..)

Porcentaxe: 30%

Crterios:

1. Nivel e calidade das intervencións.
2. Mensaxe estruturada.
3. Uso de vocabulario apropiado.
4. Comportamento.
5. Esfuerzo.
6. Interese.

4. Traballo cooperativo. Valoración individual e grupal.

Porcentaxe: 20%

Crterios:

1. Capacidade de traballo cooperativo.
2. Grao de comunicación cos compañeiros.
3. Resolución de conflitos.
4. Interese, motivación.
5. Creatividade.
6. Iniciativa.
7. Opinión persoal do traballo e como se levou a cabo.

8.1 CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E PORCENTAXES NO CASO DO ENSINO A DISTANCIA

1. Entrega en prazo das tarefas online propostas. (20%)
2. Realización do traballo online proposto e coidado na presentación do mesmo. (50%)
3. Valoración da actitude e da participación nas tarefas propostas. (30%)

Metodoloxía

Na área de Relixión Católica partimos sempre do plano da propia experiencia, de todo aquilo que lle evoque vivencias persoais, e do contorno máis próximo. Partir da propia experiencia esperta o interese por resolver problemas sobre a realidade que lle rodea e axuda a entender fenómenos que suceden ao seu arredor, tanto os que se refiren á propia identidade e a relación cos demais, como aqueles que teñen que ver co coñecemento e o coidado do seu contorno natural. Todo isto suscita un espazo de debate, diálogo e de reflexión que fomenta a capacidade de comunicación, o intercambio de ideas, o respecto e a comprensión das opinións alleas e das propias.

Unha imaxe, unha breve lectura, un vídeo... dan pé a un debate pautado para iniciar o tema, como xa dixemos, a partir das experiencias e dos coñecementos previos dos alumnos.

Nun segundo momento e de xeito progresivo vanse incorporando os contidos mediante exemplos extraídos de situacións cotiás e contextualizadas que permitan a transferencia, a xeralización e a ampliación de aprendizaxes e que conectan coas competencias básicas identificadas.

Nun terceiro momento aplicamos as aprendizaxes en diversas actividades: de razoamento, de competencias básicas, de proxectos, de grupo, interactivas, de reforzo, ampliación... secuenciadas por niveis de dificultade, facilitando así o traballo das competencias básicas e os diferentes estilos cognitivos dos alumnos.

Todo isto establecendo a interrelación que se dá entre a área de Relixión Católica e as demais áreas do currículo, co fin de obter perspectivas globalizadoras e dotar de unidade interna e significado as aprendizaxes escolares.

Tamén procuramos promover o traballo cooperativo co fin de que os membros do grupo melloren a súa capacidade de comunicación e de interrelación persoal.

9.1 METODOLOXÍA NO CASO DE ACTIVIDADE LECTIVA NON PRESENCIAL

O ensino non presencial será impartido preferentemente a través da aula virtual do centro <https://www.edu.xunta.gal/centros/ceipdearzu/aulavirtual/> á que se subirán os recursos e as propostas necesarias que permitan acadar os contidos da materia e levar a cabo unha avaliación continua da mesma. Estas propostas, no caso da materia de Relixión, realizaríanse cunha periodicidade semanal, continuando así coa carga lectiva horaria da propia materia.

Outras ferramentas telemáticas ás que se recorrerá, de ser preciso, para manter a actividade lectiva serán: a web do centro <http://www.edu.xunta.gal/centros/ceipdearzu/>, o servizo de videoconferencia webex, o correo electrónico relixion@arzu.net, e, de ser necesario ou solicitado por algunha familia, o sistema de mensaxería whatsapp.

Polo que se refire a este punto tamén é importante reflectir a necesidade de intensificar a coordinación entre o profesorado implicado na docencia deste nivel a través da titoría do mesmo.

Materials e Recursos Didácticos

Relación dos diversos materiais e recursos didácticos para abordar a área de Relixión Católica de Segundo nivel.

1. Libro de texto: Relixión Católica 2, proxecto aprender é crecer, ed. Anaya.
2. Recursos dixitais do proxecto :libro dixital, contos, enlaces, actividades interactivas, presentacións...
3. Diferentes recursos dixitais na Aula virtual do centro: videos, cancións, enlaces a diferentes recursos

educativos virtuais , actividades interactivas, presentacións tipo PowerPoints...

4. Láminas, xogos, contos, cancións...
5. Material fotocopiabile.
6. Recursos educativos para a área de Relixión procedentes de internet: actividades interactivas, xogos, videos... relacionados cos contidos a traballar.
7. Materiais multimedia para a área de Relixión recopilados polo docente en Internet.
8. Ordenador.
9. Pantalla dixital.

Atención á Diversidade

Relación de diversas propostas para traballar a atención a diversidade de niveis, estilos e ritmos de aprendizaxe, así como de intereses e capacidades dos alumnos:

1. Reforzo: fichas fotocopiabiles con actividades para traballar a aprendizaxe dos contidos mínimos do nivel e facilitarlle ao alumno-a que requira a adquisición das competencias básicas.
2. Ampliación: fichas fotocopiabiles con actividades de maior dificultade pola súa resolución, polo tratamento doutros contidos relacionados cos do nivel, etc.
3. Traballos de investigación.
4. Lecturas e consultas de forma libre.
5. Aproveitamento de recursos educativos en internet para dar resposta a diversidade de estilos cognitivos e de intelixencias, etc.

Neste apartado é importante sinalar a indispensable comunicación e coordinación coas titoras e co equipo de orientación para optimizar as aprendizaxes e traballar os potenciais individuais deste alumnado, así como para dar unha resposta educativa personalizada aos nenos e nenas con NEE : pautas de actuación, medidas curriculares, estratexias didácticas á hora de elaborar materiais e recursos educativos...

Estratexias para Incorporar as TICS na Aula

1. Presentación dos contidos a partir do libro dixital ou doutros materiais proxectables.
2. Aproveitamento de recursos educativos en internet: imaxes, información, curiosidades...
3. Enlaces de internet de consulta ou con propostas de actividades complementarias...
4. Proxección de fragmentos de películas e videos relacionados cos contidos cos que se está a traballar.
5. Uso da aula virtual como recurso didáctico e pedagóxico.

Estratexias para Estimular o Interese e o Hábito da Lectura e Desenvolver a Expresión Oral e Escrita

1. Ler comprensivamente os textos: poemas, relatos bíblicos, oracións, cancións, contos, lendas...
2. Ler tamén textos en soporte dixital: contos, comics, información....
3. Realizar dramatizacións a partir dun texto traballado.
4. Elaborar un esquema, resumo o idea sobre un texto lido.
5. Expresar oralmente ou por escrito o comprendido a partir dun texto.
6. Expresar as súas propias experiencias e sentimentos.
7. Diálogos, debates, argumentacións.

PROGRAMACIÓN DE NIVEL

SEGUNDO DE PRIMARIA (2022-2023)

PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA

(INGLÉS)

1. INTRODUCCIÓN

Despois da situación escolar excepcional vivida pola COVID, podemos tirar a conclusión de que a aprendizaxe, contido, obxectivos e metodoloxía teñen e tiveron que ser mudados.

Quero reflexionar tamén sobre as tarefas, obxectivos e expectativas que se nos prantexan e se nos demandan a mestras/es, pais e nais e tamén nenas e nenos e os poucos recursos que se implementan neste novo contexto en canto a tempo e número de mestres por aula. Quero recuncar sobre o nivel de requisitos legal-sanitarios, metodolóxicos, didácticos e avaliativos e a súa suposta viabilidade. Quero recuncar sobre a grande fenda entre o escrito negro-sobre-branco nos diferentes decretos e circulares e o día a día na aula e o pouco tempo efectivo que temos na escola para levar a cabo todo iso dunha maneira realista e cuns horarios lectivos ateigados de traballo directo co alumnado. Os requerimentos protocolarios respecto da situación derivada da COVID e os requerimentos atención a diversidade e da avaliación por competencias semellan unha combinación cando menos surrealista na que, dalgún xeito, semella que o mestrado debemos posuír algún “superpoder” de omnipresencia e capacidade mental superior para poder facer iso todo despois dunha xornada na que podería ser o caso de pasar diante de máis de 125 alumnos e alumnas (no caso dun especialista); cada un deles e delas coas súas especificidades e condicións persoais. Mesmo precisando de maior tempo “libre” na escola despois de cada aula para facer un seguimento axeitado do progreso, da adaptación e mellora didáctica e avaliación do alumnado ou levar a cabo todo o que se nos exige a nivel avaliativo e protocolario... semella unha tarefa ben complexa, alomenos para un mestre que muda de aula cada 50 minutos.

A Comunidade Educativa, docentes, nais e pais somos conscientes das necesidades sociais e psicolóxicas das crianzas e da función fundamental da escola na conciliación laboral das familias. Non queremos ficar na casa, queremos traballar preto dos nosos nenos e nenas, pero baixo estas condicións é preciso que a administración dote ás escolas e institutos do mínimo en recursos humanos para conquistar os obxectivos que ela mesma prantexa e deita sobre docentes e familias. Todo isto é preciso se o que procuramos é unha educación de fondo, con expectativas realista e cun seguimento realista dos procesos de aprendizaxe. Doutro xeito na práctica é imposible facer, por exemplo, unha avaliación por competencias nos termos nos que se nos exige.

Por isto e dadas as condicións horarias e protocolarias que se nos exigen, coa introdución desta

programación procuro deixar claro que se porá por diante a importancia de deixar abeirado competencias, contidos e habilidades desta área, perante a sensibilización, o traballo da seguridade emocional e sanitaria e o desfrute da materia de lingua estranxeira para o noso alumnado e profesorado.

2. Contribución ao desenvolvemento das competencias clave

Partindo das condicións expostas na introdución, procuraremos desenvolver:

- **Competencia en comunicación lingüística:**

O estudo dunha lingua estranxeira contribúe ao desenvolvemento desta competencia dunha maneira directa, completando, enriquecendo e enchendo de novos matices comprensivos e expresivos esta capacidade comunicativa xeral. A competencia en comunicación lingüística refírese á utilización da linguaxe como instrumento de comunicación oral e escrita, de representación, interpretación e comprensión da realidade, de construción e comunicación do coñecemento e de organización e autorregulación do pensamento, as emocións e a conduta.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía

Utilizar números e as súas operacións básicas, os símbolos e as formas de expresión e razoamento matemático para producir e interpretar informacións, para coñecer máis sobre aspectos cuantitativos e espaciais da realidade e para resolver problemas relacionados coa vida diaria. Forma parte da competencia matemática a habilidade para interpretar e expresar con claridade e precisión informacións, datos e argumentacións.

As competencias científica e tecnolóxica, e partindo do coñecemento da natureza, dos conceptos, principios e métodos científicos fundamentais e dos produtos e procesos tecnolóxicos, así como a comprensión da incidencia da ciencia e a tecnoloxía sobre a natureza, permiten comprender mellor os avances, as limitacións e os riscos das teorías científicas, as aplicacións e a tecnoloxía nas sociedades en xeral. Son parte destas competencias básicas o uso de ferramentas e máquinas tecnolóxicas, os datos científicos para alcanzar obxectivos baseados en probas.

- **Competencia dixital**

A competencia dixital proporciona un acceso inmediato a un fluxo incesante de información que aumenta cada día. O coñecemento dunha lingua estranxeira ofrece a posibilidade de comunicarse utilizando as novas tecnoloxías creando contextos reais e funcionais de comunicación. Esta competencia consiste en dispor de habilidades para buscar, obter, procesar e comunicar información e transformala en coñecemento.

- **Competencia para aprender a aprender**

A aprendizaxe dunha lingua estranxeira rentabilízase enormemente se se inclúen contidos directamente relacionados coa reflexión sobre a propia aprendizaxe, para que cada neno e cada nena identifiquen como aprenden mellor e as estratexias que os fan máis eficaces. Isto comporta a conciencia daquelas capacidades que entran en xogo na aprendizaxe como a atención, a concentración, a memoria, a comprensión, a expresión lingüística e a motivación do logro entre outras.

- **Competencias sociais e cívicas**

As linguas serven aos falantes para comunicarse socialmente, pero tamén son vehículo de comunicación e transmisión cultural. Aprender unha lingua estranxeira implica o coñecemento de rasgos e feitos culturais vinculados ás diferentes comunidades de falantes da mesma.

Este feito favorece a comprensión da realidade social en que se vive, o respecto, o recoñecemento e a aceptación de diferencias culturais e de comportamento, promove a tolerancia e a integración e axuda a comprender e apreciar tanto os rasgos de identidade como as diferenzas.

- **Sentido de iniciativa e espírito emprendedor**

As decisións que provoca a reflexión sobre a propia aprendizaxe favorecen a autonomía. Na medida en que a autonomía e iniciativa persoal involucran a miúdo a outras persoas, esta competencia obriga a dispor de habilidades sociais para relacionarse, cooperar e traballar en equipo: poñerse no lugar do outro, valorar as ideas dos demais, dialogar e negociar, a asertividade para facer saber adecuadamente aos demais as propias decisións, e traballar de forma cooperativa e flexible. O sentido de iniciativa e espírito emprendedor supoñen a capacidade de imaxinar, emprender, desenvolver e avaliar accións ou proxectos individuais ou colectivos con creatividade, confianza, responsabilidade e sentido crítico.

Require, por tanto, poder reelaborar os prantexamentos previos ou elaborar novas ideas, buscar solucións e levalas á práctica.

▪ **Conciencia e expresións culturais**

A aprendizaxe dunha lingua estranxeira colabora no desenvolvemento desta competencia se os modelos lingüísticos que se utilizan conteñen, aínda coas limitacións desta etapa, producións lingüísticas con compoñente cultural. Trátase, por tanto, dunha competencia que facilita tanto expresarse e comunicarse como percibir, comprender e enriquecerse con diferentes realidades e producións do mundo da arte e da cultura.

Esta competencia incorpora así mesmo o coñecemento básico das principais técnicas, recursos e convencións das diferentes linguaxes artísticas como a música, a literatura, as artes visuais e escénicas, ou das diferentes formas que adquiren as chamadas artes populares.

Os **estándares** nos que se desglosan as Competencias clave para este nivel na área de Primeira Lingua Estranxeira Inglés son os seguintes:

COMPETENCIA CL

PLEB1.1. Comprende a información esencial dun conto, rima ou canción moi breves, e moi sinxelos, previamente traballados, emitidos lentamente, cunha pronuncia ben articulada, e con apoios visuais moi redundantes que axuden á comprensión.

PLEB1.3. Comprende preguntas básicas (nome, idade e gustos) sobre si mesmo/a e dos e das demais.

PLEB1.4. Segue instrucións e comprende peticións relativas á vida escolar e da súa contorna (Open/close the book, sit down...).

PLEB2.4. Reproduce comprensiblemente textos orais sinxelos e breves (p.ex. cancións, rimas) aprendidos a través de xogos.

PLEB3.2. Comprende a idea principal dunha historia sinxela acompañada de apoio visual e identifica os e as personaxes principais.

Competencia CD

CD1. Utiliza o soporte dixital para a aprendizaxe da lingua estranxeira.

COMPETENCIA CEC

PLEB5.15. Amona interese por comunicarse na lingua estranxeira nas interaccións de aula.

COMPETENCIA SIEE

PLEB3.3. Fai hipóteses sobre o tema dun texto elemental a partir do título do mesmo e das imaxes que o ilustran.

COMPETENCIA CSC

PLEB5.1. Identifica aspectos básicos da vida cotiá dos países onde se fala a lingua estranxeira (horarios, comidas, festas...) e compáraos cos propios, amosando unha actitude de apertura cara aos demais.

COMPETENCIA AA

PLEB5.11. Memoriza rutinas lingüísticas básicas e moi sinxelas para, por exemplo, desenvolverse nas interaccións de aula e expresar e preguntar cantidades.

3. Obxectivos para o curso:

O obxectivo fundamental para este curso é:

“Por diante a importancia de deixar abeirado competencias, contidos e habilidades desta área, perante a sensibilización, o traballo da seguridade emocional e sanitaria e o disfrute da materia de lingua estranxeira para o noso alumnado e profesorado.”

Os obxectivos xerais básicos son:

- Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo (dentro do posíbel dentro da situación sobre vida pola COVID-19), de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe, e espírito emprendedor.
- Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos que lles permitan desenvolverse con autonomía no ámbito familiar e doméstico, así como nos grupos sociais con que se relacionan.
- Adquirir en, polo menos, unha lingua estranxeira a competencia comunicativa básica que lles permita expresar e comprender mensaxes sinxelas e desenvolvemento en situacións cotiás.
- Iniciarse no uso das tecnoloxías da información e da comunicación, para a aprendizaxe, desenvolvendo un espírito crítico ante as mensaxes que reciban e elaboren.

4. Estándar de aprendizaxe avaliable e avaliación.

De antemán é preciso aclarar que dada a carga lectiva e as exixencias lexislativas para unha avaliación por competencias é fisicasmnete imposíbel avaliar ao alumnado desta maneira agás que se habilite a cada mestre ou mestra para dispor dunha sesión libre despois de cada aula para cumprimentar as rúbricas dun xeito medianamente fiable ao acontecido na aula.

OBX .	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	CC.CC.	TRIMESTRE	PESO	GRAO MÍNIMO
BLOQUE 1. COMPRENSIÓN DE TEXTOS ORAIS							
b f	<p>B1.1. Estratexias de comprensión:</p> <p>Iniciación, a través do xogo e da expresión corporal e musical, á formulación de hipóteses sobre o que se vai escoitar en función dos interlocutores que participan na interacción e do contexto, en situacións de comunicación moi sinxelas conectadas cos intereses do alumnado.</p> <p>Captación da idea global e identificación dalgunhs elementos específicos en textos orais, con axuda de</p>	<p>B1.1. Comprender o sentido xeral de textos orais propios da súa idade (contos breves e sinxelos, rimas infantís, cancións adiviñas moi evidentes) emitidos con ritmo discursivo lento, con claridade e de viva voz ou por medios técnicos que non distorsionen a percepción da mensaxe, con apoio visual moi redundante que axude á comprensión.</p> <p>B1.2. Comprender preguntas e informacións relativas á información persoal básica (nome, idade, gustos...), instrucións elementais e peticións relativas ao comportamento na aula.</p>	<p>PLEB1.1. Comprende a información esencial dun conto, rima ou canción moi breves, e moi sinxelos, previamente traballados, emitidos lentamente, cunha pronuncia ben articulada, e con apoios visuais moi redundantes que axuden á comprensión.</p>	CCL	1º 2º 3º	5%	2,5%
			<p>PLEB1.2. Comprende vocabulario básico sobre temas familiares a través de apoio visual.</p>	CCL	1º 2º	3%	1,5%
			<p>PLEB1.3. Comprende preguntas básicas (nome, idade e gustos) sobre si mesmo/a e dos e das demais.</p>	CCL CAA	1º	3%	1,5%

OBX .	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	CC.CC.	TRIMESTRE	PESO	GRAO MÍNIMO
	<p>elementos lingüísticos e non lingüísticos do contexto.</p> <p>Identificación do tema de textos sinxelos, adaptados á idade e próximos á súa experiencia (contos, rimas, cancións...).</p> <p>Asociación de palabras e expresións sinxelas con elementos para verbais.</p> <p>Asociación de palabras e frases sinxelas con elementos xestuais e visuais ou co apoio de ilustracións en soporte papel e dixital.</p> <p>Seguimento verbal e non verbal de instrucións moi sinxelas.</p> <p>Repetición, memorización e observación de modelos, para a adquisición de léxico e expresións moi básicas da lingua estranxeira.</p> <p>B1.2. Patróns sonoros; rítmicos e de entoación sinxelos: iniciación a algúns aspectos fonéticos, do ritmo, e ton da lingua estranxeira</p>	<p>B1.3. Facer hipóteses sobre o posible sentido dun texto apoiándose en elementos paraverbais evidentes e en situacións de comunicación familiares.</p> <p>B1.4. Discriminar patróns sonoros, rítmicos e de entoación básicos.</p>	<p>PLEB1.4. Sigue instrucións e comprende peticións relativas á vida escolar e da súa contorna (Open/close the book, sit down...).</p>	CCL	1º	3%	1,5%

OBX .	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	CC.CC.	TRIMESTRE	PESO	GRAO MÍNIMO
BLOQUE 2. PRODUCCIÓN DE TEXTOS ORAIS							
b c i	<p>B2.1. Estratexias de produción:</p> <p>Planificación:</p> <p>Concibir a mensaxe con claridade e practicalo varias veces.</p> <p>Execución:</p> <p>Expressar a mensaxe con claridade axustándose aos modelos.</p> <p>Compensar as carencias lingüísticas mediante procedementos non verbais.</p> <p>Usar linguaxe non verbal que corresponda á situación comunicativa (xestos, expresións faciais, posturas, contacto visual ou corporal).</p> <p>Sinalar obxectos ou realizar accións que aclaren o significado.</p> <p>Participar en representacións,</p>	<p>B2.1. Falar de si mesmo/a e das persoas da súa contorna inmediata, de lugares e obxectos, así como de expresar os seus gustos e intereses, usando expresións e frases sinxelas e de uso moi frecuente, normalmente illadas ou enlazadas con conectores básicos (and/or).</p> <p>B2.2. Participar activamente en conversas que requiran un intercambio directo de información en áreas de necesidade inmediata ou sobre temas moi familiares, aínda que en ocasións a pronuncia non sexa tan clara e poida provocar confusións lingüísticas.</p> <p>B2.3. Producir patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación básicos e de uso diario.</p>	<p>PLEB2.1. Fai presentacións moi breves e elementais previamente preparadas e ensaiadas sobre temas moi próximos a un mesmo e dos e das demais (dicir o seu nome e idade, a cor do pelo e os ollos, presentar á súa familia, indicar as súas preferencias) cunha pronuncia e entoación comprensibles.</p>	CCL	2º	5%	2,5%
			<p>PLEB2.2. Pregunta e responde para dar/obter información en conversas básicas (nome, idade, gustos).</p>	CCL	2º	3%	1,5%
			<p>PLEB2.3. Amosa unha actitude de escoita atenta.</p>	CSC	1º 2º 3º	3%	1,5%
			<p>PLEB2.4. Reproduce comprensiblemente textos orais sinxelos e breves (p.e. cancións, rimas) aprendidos a través de xogos.</p>	CCL CSC	2º	3%	1,5%

OBX	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	CC.CC.	TRIMESTRE	PESO	GRAO MÍNIMO
	<p>memorizar e recitar poemas, cantar cancións, contar contos etc., empregando respostas verbais e non verbais (movemento, accións, debuxos, modelado ou mímica).</p> <p>Reproducir textos orais coñecidos, repetir e reproducir de acordo con modelos orais.</p> <p>Imitar situacións de comunicación breves a través de dramatizacións, de xogos, de rutinas etc.</p> <p>Participar con actitude de colaboración en xogos, dramatizacións... que precisen de sinxelas intervencións orais.</p> <p>Empregar a lingua estranxeira en situacións variadas de comunicación, seguindo modelos.</p> <p>Participar oralmente en situacións reais ou simuladas a través de</p>		PLEB2.5. Aмосa unha actitude positiva cara á aprendizaxe dunha lingua estranxeira.	CSC	1º 2º 3º	3%	1,5%

OBX	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	CC.CC.	TRIMESTRE	PESO	GRAO MÍNIMO
BLOQUE 3. COMPRENSIÓN DE TEXTOS ESCRITOS							
b f	<p>B3.1. Estratexias de comprensión:</p> <p>Activación progresiva dos coñecementos previos en relación á tipoloxía e tema de textos próximos a súa idade.</p> <p>Identificación, moi guiada, da idea global de textos sinxelos e do seu interese (contos, cancións, rimas...) co apoio das ilustracións correspondentes.</p> <p>Identificación de palabras clave do texto, relacionadas</p>	<p>B3.1. Identificar o tema e comprender o sentido xeral e as ideas principais en textos simples e breves relacionados con temas familiares e de interese para o alumnado, que contan con apoio visual.</p> <p>B3.2. Utilizar e aplicar as estratexias básicas máis adecuadas para a comprensión do sentido xeral, a e as ideas principais do texto.</p> <p>B3.3. Discriminar patróns gráficos e recoñecer os significados e intencións comunicativas básicas</p>	<p>PLEB3.1. Comprende palabras e frases simples en textos moi sinxelos relacionadas cos temas traballados previamente de forma oral.</p> <p>PLEB3.2. Comprende a idea principal dunha historia sinxela acompañada de apoio visual e identifica os e as personaxes principais.</p> <p>PLEB3.3. Fai hipóteses sobre o tema dun texto elemental a partir do título do mesmo e das imaxes que o ilustran.</p>	CCL CCL CAA	1º 1º 2º	5% 3% 3%	2,5% 1,5% 1,5%

OBX	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	CC.CC.	TRIMESTRE	PESO	GRAO MÍNIMO
	<p>cos e coas personaxes e o contexto co apoio de ilustracións.</p> <p>B3.2. Aspectos socioculturais e sociolingüísticos:</p> <p>Interese e curiosidade por aprender unha lingua estranxeira.</p> <p>Achegamento a algúns aspectos culturais semellantes á realidade do alumnado a través de producións multimedia e de manifestacións artísticas da cultura dos países onde se fala a lingua estranxeira.</p> <p>B3.3. Patróns gráficos, convencións ortográficas e de puntuación elementais:</p> <p>Identificación y uso de léxico e de estruturas elementais propias da lingua estranxeira, previamente empregadas.</p> <p>Asociación global de grafía, pronunciación e significado a partir de modelos escritos que representan expresións orais coñecidas.</p>	<p>relacionados coas convencións ortográficas básicas que expresan pausas, exclamacións e interrogacións.</p> <p>B3.4. Ler en voz alta textos moi breves, moi elementais e previamente traballados oralmente, amosando una entoación e pronuncia adecuadas</p>	PLEB3.4. Le en voz alta textos sinxelos e previamente traballados de forma oral, con entoación e pronuncia comprensibles.	CCL CAA	2º 3º	2%	1%

OBX	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	CC.CC.	TRIMESTRE	PESO	GRAO MÍNIMO
BLOQUE 4. PRODUCCIÓN DE TEXTOS ESCRITOS							
b f i	<p>B4.1. Estratexias de produción:</p> <p>Planificación:</p> <p>Seleccionar o tipo de texto que se vai producir: conto, notas, diálogo teatral... próximos a súa idade.</p> <p>Execución:</p> <p>Expressar a mensaxe con claridade axustándose aos modelos.</p> <p>Compensar as carencias léxicas mediante o uso do dicionario visual do alumnado e material dixital adaptado á súa idade.</p> <p>Seleccionar e empregar progresivamente o léxico adecuado ao tema.</p>	<p>B4.1. Escribir textos moi curtos e sinxelos, compostos de frases simples illadas, nun rexistro neutro, utilizando con razoable corrección as convencións ortográficas e os principais signos de puntuación, para falar de si mesmo, da súa contorna máis inmediata e de aspectos da súa vida cotiá, en situacións familiares e predicibles.</p> <p>B4.2. Utilizar as estratexias básicas máis adecuadas para a produción de textos escritos.</p> <p>B4.3. Aplicar patróns gráficos e convencións ortográficas básicas para escribir con razoable corrección palabras curtas que utiliza normalmente ao falar, pero non necesariamente cunha</p>	PLEB4.1. Escribe palabras relacionadas coa súa imaxe e a súa vida cotiá traballadas previamente de forma oral.	CCL	2º	3%	1,5%
			PLEB4.2. Escribe pequenos diálogos ou narracións moi sinxelas e breves seguindo un modelo dado e respectando a estrutura gramatical máis sinxela.	CCL	2º	2%	1%
			PLEB4.3. Escribe frases moi sinxelas, organizadas con coherencia na súa secuencia e con léxico relacionado co tema da escritura.	CCL CAA	2º	3%	1,5%
			PLEB4.4. Completa unha táboa con datos persoais básicos (nome, apelido, idade...).	CCL CAA	1º	3%	1,5%

OBX	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	CC.CC.	TRIMESTRE	PESO	GRAO MÍNIMO
	<p>Iniciarse no uso dalgún recurso cohesivo para non repetir palabras.</p> <p>Apoiarse nas palabras e frases coñecidas previamente en interaccións orais sinxelas e de lectura.</p> <p>Iniciarse no emprego de materiais dixitais próximos a súa idade para reproducir mensaxes escritos sinxelos.</p> <p>B4.2. Patróns gráficos, convencións ortográficas e de puntuación elementais:</p> <p>Uso dos signos de puntuación máis básicos.</p> <p>Asociación global de grafía, pronunciación e significado a partir de modelos escritos que representan expresións orais coñecidas.</p>	ortografía totalmente normalizada.	PLEB4.5. Revisa o texto antes de facer a súa versión definitiva, elaborando borradores nos que se observa a reparación da ortografía e doutros aspectos relacionados coa secuencia adecuada das frases e mesmo a pertinencia das ilustracións, se é o caso.	CCL	2º	3%	1,5%

OBX	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	CC.CC.	TRIMESTRE	PESO	GRAO MÍNIMO
BLOQUE 5. COÑECEMENTO DA LINGUA E CONSCIENCIA INTERCULTURAL							
b f	<p>B5.1. Aspectos socioculturais e sociolingüísticos:</p> <p>Interese e curiosidade por aprender unha lingua estranxeira.</p> <p>Recoñecemento e uso das fórmulas básicas da relación social e cortesía.</p> <p>Achegamento a algúns aspectos culturais semellantes á realidade do alumnado a través de producións multimedia e de manifestacións artísticas da cultura dos países onde se fala a lingua estranxeira.</p> <p>Identificación de similitudes e diferenzas entre as linguas que coñece para mellorar a súa aprendizaxe e lograr unha competencia comunicativa integrada.</p> <p>B5.2. Funcións comunicativas:</p>	<p>B5.1. Identificar aspectos socioculturais básicos concretos e significativos e aplicar os coñecementos adquiridos sobre estes a unha comprensión adecuada do texto.</p> <p>B5.2. Amosar curiosidade pola lingua e desexos de participar en actividades individuais ou colectivas que soliciten o seu uso comunicativo.</p> <p>B5.3. Iniciar e rematar as interaccións adecuadamente.</p> <p>B5.4. Obter e dar información básica persoal, á súa contorna máis inmediata e na situación de comunicación propia da aula.</p> <p>B5.5. Expressar noções moi básicas e elementais relativas a tamaño, cantidade, posesión, número calidades físicas, forma e cor.</p> <p>B5.6. Comprender e expresar a posesión.</p>	PLEB5.5. Identifica, asocia e menciona palabras e frases simples moi próximas á súa idade con imaxes ilustrativas que clarifican o seu significado.	CCL	1º 2º 3º	3%	1,5%
			PLEB5.6. Adquire as rutinas de saúdos e despedidas e dirixese aos demais utilizando as fórmulas de cortesía básicas.	CSC	1º	5%	2,5%
			PLEB5.7. Expressa e identifica a posesión referida a si mesmo/a e a unha terceira persoa.	CCL	2º	3%	1,5%
			PLEB5.8. Expressa e identifica o que lle gusta e o que non lle gusta.	CCL	2º	3%	1,5%
			PLEB5.9. Estrutura adecuadamente os elementos das oracións, mantén a concordancia de número e usa correctamente os nexos máis básicos.	CCL CSC	3º	3%	1,5%

OBX	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	CC.CC.	TRIMESTRE	PESO	GRAO MÍNIMO
	<p>Establecemento relacións sociais: saudar, agradecer, despedirse, dirixirse aos demais.</p> <p>Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre aspectos persoais dun mesmo/a e dos e das demais (nome, apelido, idade, gustos).</p> <p>Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre os animais máis próximos a súa contorna, bebida...</p> <p>Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre os días da semana, os meses e o tempo atmosférico etc.</p> <p>Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre a localización de obxectos etc.</p> <p>Identificación e seguimento de instrucións.</p>	<p>B5.7. Expresar e identificar os seus gustos.</p> <p>B5.8. Utilizar adecuadamente as estruturas morfosintácticas máis básicas e frecuentes para realizar as funcións comunicativas propias do seu nivel.</p> <p>B5.9. Recoñecer estruturas sintácticas básicas e os seus significados asociados.</p> <p>B5.10. Utilizar estruturas sintácticas básicas (p. e. enlazar palabras ou grupos de palabras con conectores básicos como "e, ou", adecuándoas aos propósitos comunicativos.</p> <p>B5.11. Mostrar un control limitado dun conxunto de estruturas gramaticais sinxelas e de modelos de oracións e frases dentro un repertorio memorizado.</p> <p>B5.12. Comprender e utilizar o léxico propio do nivel en contextos comunicativos sinxelos.</p>	PLEB5.10. Diferenza preguntas e respostas moi simples.	CCL CSC	2º	3%	1,5%
			PLEB5.11. Memoriza rutinas lingüísticas básicas e moi sinxelas para, por exemplo, desenvolverse nas interaccións de aula e expresar e preguntar cantidades.	CCL	2º	3%	1,5%
			PLEB5.12. Participa activamente en xogos de letras, elaboración de glosarios ilustrados, dramatizacións etc.	CSC	1º 2º 3º	3%	1,5%
			PLEB5.13. Expresa estados de ánimo elementais (happy/sad, bored...).	CCL	1º	3%	1,5%
			PLEB5.14. Comprende e usa adecuadamente o vocabulario básico necesario para participar nas interaccións de aula, ler textos infantís moi sinxelos e escribir con léxico traballado previamente de forma oral.	CCL CAA	1º 2º 3º	3%	1,5%
OBX	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	CC.CC.	TRIMESTRE	PESO	GRAO MÍNIMO
	<p>Expresión da posesión dun mesmo/a e dunha terceira persoa.</p>	B5.13. Recoñecer e utilizar un repertorio limitado de léxico de alta frecuencia relativo a situacións cotiás e temas	PLEB5.15. Aмосa interese por comunicarse na lingua estranxeira nas interaccións de aula.	CCL CSC	1º 2º 3º	3%	1,5%
OBX	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	CC.CC.	TRIMESTRE	PESO	GRAO MÍNIMO
	<p>Expresión do que lle gusta e non lle gusta.</p> <p>Identificación dos materias que compoñen os obxectos.</p> <p>Identificación das partes do corpo e da cara.</p> <p>Identificación dos membros da familia próximos.</p> <p>Identificación dos elementos máis próximos á súa contorna.</p> <p>Expresión de habilidade e capacidade para realizar unha acción en negativa e afirmativa.</p> <p>Realización de preguntas e respostas en relación ao permiso e axuda.</p> <p>Formulación de preguntas e respostas sobre o estado de ánimo.</p> <p>Formulación de preguntas e respostas en relación á cantidade.</p> <p>B5.3. Estructuras sintáctico-discursivas: Preguntas e respostas sobre aspectos persoais como</p>	<p>habituais e concretos relacionados coas súas experiencias, necesidades e intereses.</p> <p>B5.14. Valorar as linguas estranxeiras como instrumento de comunicación.</p> <p>B5.15. Comparar aspectos básicos das linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia integrada.</p>	PLEB5.16. Compara aspectos moi básicos e elementais (gráficos, sintácticos, léxicos) das linguas que coñece.	CCL	3º	3%	1,5%

4. Concrecións metodolóxicas que require a materia.

As bases metodolóxicas a tentar seguir con **aulas presencias** son as seguintes:

O punto de partida da aprendizaxe dos alumnos son os seus primeiros coñecementos previos; centrándonos no que lle resulta familiar e cercano ao alumnado pero cunha vertente de imaxinación. Desta forma, foméntase un uso contextualizado da lingua,

traballando situacións comunicativas que permitan empregala dunha maneira real e motivadora. Os alumnos/as poden transferir conceptos e estratexias adquiridas para construír así significados e atribuír sentido ao que aprende. Así favorécese o seu crecemento persoal, o seu desenvolvemento e a súa socialización.

A aprendizaxe competencial pretende que cada alumno, está preparado para poder afrontar os retos persoais ao longo da súa vida con éxito, é dicir, non so adquirir uns coñecementos, tamén ser capaces de acceder a eles e aplicalos nos diferentes contextos da súa vida, contextualizalos.

As situacións comunicativas que inclúen o xogo captan a motivación do alumnado e facilitan a aprendizaxe, sobre todo nos primeiros anos. A realización de tarefas conxuntas, axudan, por unha parte, a asentir as bases para a adquisición dunha lingua estranxeira, e tamén á súa socialización.

As distintas formas e ritmos de aprendizaxe do alumnado. Ter sempre un apoio para aqueles nenos/as que o requiran, tendo sempre en conta aqueles casos nos que o progreso non responda aos obxectivos programados, así como os casos en que algúns destaquen na consecución de obxectivos. Traballar actividades de ampliación, para os máis avanzados, e de reforzo, para os que podan precisalas.

A aprendizaxe dos nenos é maior e de máis calidade se se basa na actividade.

O alumno/a é o centro do proceso de ensino-aprendizaxe pero a súa actividade constructivista depende da intervención do profesor/a. Esta intervención debe ser activa e reflexiva e axustada ao nivel que amosa o alumno/a debendo: iniciar o *input* da lingua, axudar ao individuo na interacción cos demais, avaliar o que fan os nenos/as, proporcionar *feedback*, contextualizar as actividades e dar significados comprensibles para o alumno/a, promover estratexias de comunicación, potenciar as estratexias de aprendizaxe xa adquiridas e admitir o erro.

Considerar o progreso pero tamén o erro como algo natural no proceso de aprendizaxe.

A avaliación do proceso individual e grupal dos alumnos na aprendizaxe para asegurar a calidade do mesmo.

A aprendizaxe globalizada xenera o desenvolvemento da realidade como un todo nos alumnos. É importante que as actividades que leven a cabo na área de lingua estranxeira estean interrelacionadas coas outras áreas curriculares, empezando polo coñecemento de si mesmo e cunha exploración do mundo que lles rodea.

A medida que o alumno avance en idade, evolucionarase desde un procesamento da lingua de carácter esencialmente semántico a un procesamento sintáctico máis avanzado. Polo tanto, o ensino das linguas estranxeiras na educación primaria enmarcarase en enfoques comunicativos e cun tratamento globalizado das actividades ou destrezas lingüísticas, facendo fincapé durante toda a etapa na comunicación oral e na consciencia intercultural.

Unha aprendizaxe permanente. Non hai saberes que se adquiran exclusivamente nunha determinada materia. Todo o que o alumno aprende nas diferentes materias constrúe unha bagaxe cultural e de información que debe servirllle para o conxunto da súa vida, que debe ser capaz de utilizalo en momentos precisos e en situacións distintas.

Por iso, as Competencias clave poden alcanzarse se non en todas, sí na maioría das materias curriculares, e tamén por iso en todas estas materias poderá utilizar e aplicar ditas competencias, independentemente de en cales as puido adquirir (transversalidade). Ser competente debe ser garantía de ter alcanzado determinadas aprendizaxes, pero tamén permitirá alcanzar outros, tanto na propia institución escolar como fóra dela, garantía da súa aprendizaxe permanente.

Coordinación entre o profesorado das linguas estranxeiras e o das linguas cooficiais.

Desta forma, evítase a repetición de contidos propios de aprendizaxes de calquera lingua, tales como as estratexias de lectura, o proceso de escritura, a tipoloxía textual ou a definición de termos lingüísticos, e para unificar a terminoloxía.

O achegamento do alumnado á lingua estranxeira prodúcese, na maior parte dos casos, partindo das linguas próximas, a materna/s e as ambiental/is polo que é esencial un tratamento integrado de todas elas.

- 1.
- 2.

- 3.
- 4.
5. A metodoloxía procurará ser:
- 6.
7. 1. Inclusiva na medida do posible, respectando as singularidades do alumnado.
8. 2. Xenerosa na súa demanda de cumprimento ou non cumprimento.
- 9.3. Aberta e plural, no sentido de procurar que en base ás competencias e contidos de reforzo, revisión e no seu caso extensión, as familias traballasen partindo das miñas propostas ou a posíbeis recursos ou estratexias que no contexto da casa mellor se adaptaran á realidade familiar.
10. 4. Variada no aspecto de cubrir diferentes intereses e circunstancias respecto a situación de cada familia.
- 11.5. Variada tamén no seu prantexamento indo máis aló do binomio papel-lapis cando foi posíbel.
- 12.
13. A metodoloxía para o alumnado sen conectividade ou circunstancias familiares adversas, baseouse na consecución de fichas relativas ao reforzo e revisión do aprendido.

5. Materiais e recursos

14. Os materias e recursos devídense en dous grupos:
 1. En liña: xogos, vídeos, tutoriais, fichas interactivas, etc.
 2. En liña para imprimir: Fichas de reforzo e revisión e mesmo de ampliación para aquelas familias que o demandasen.

Partiremos fundamentalmente do uso do Class Book e Activity Book (Rooftops 2 de OXFORD), ambos dixitalizados na pantalla dixital para que o alumnado se familiarice con ese formato. Tamén empregaremos outros recursos en liña, que tamén lle axudará a familiarizarse con eles. Realizan tamén, puntualmente e se é posíbel fichas de traballo para reforzar a aprendizaxe sobre a gramática traballada, o léxico, ...

6. Criterios sobre a avaliación, a cualificación e a promoción do alumnado.

6.1 Criterios sobre a avaliación, a cualificación e a promoción do alumnado sen confinamento total ou parcial.

15.

16.

O currículo tamén establece uns **criterios de avaliación** e uns **estándares** de aprendizaxe avaliables por materia e curso que nos permiten avaliar a consecución dos obxectivos do curso. Con respecto á avaliación por competencias, dado que estes son moi xenéricos, debemos concentrarnos moito máis, as compartir para facer con que nos sirvan como referencia para a acción educativa e para demostrar a competencia do alumno, e é o que chamamos **indicadores**.

Os criterios serían os seguintes:

Participa en interaccións orais moi dirixidas sobre temas coñecidos en situacións de comunicación predicibles.	x		x						
LER									
Le palabras presentadas previamente de forma oral sobre temas familiares e de interese.	x	x							
Le frases sinxelas presentadas previamente de forma oral sobre temas familiares de interese.	x		x						
ESCRIBIR									
Escribe palabras a partir de modelos e cunha finalidade específica.	x	x		x					
Escribe frases a partir de modelos e cunha finalidade específica.	x	x		x					
COMPETENCIA MATEMÁTICA, CIENTÍFICA E TECNOLÓGICA									
Conta números ata o 10.		x	x						
Resolve problemas sinxelos.		x		x					
Relaciona os elementos e recursos fundamentais coa vida das persoas.	x		x						
Aplica nocións e conceptos científicos moi básicos para entender o mundo que os rodea.	x								
Identifica algunhas especies de seres vivos.	x			x					

BLOQUE 3. COMPRENSIÓN DE TEXTOS ESCRITOS							
PLEB3.1. Comprende palabras e frases moi sinxelas escritas, relacionadas cos temas traballados previamente de forma oral.							
PLEB3.2. Comprende a idea principal dunha historia sinxela acompañada de apoio visual e identifica as persoaxes principais.							
PLEB3.3. Fai hipóteses sobre o tema dun texto elemental a partir do título do mesmo e das imaxes que o ilustran.							
PLEB3.4. Le en voz alta textos sinxelos e previamente traballados de forma oral, con entoación e pronuncia comprensibles.							
BLOQUE 4. PRODUCCIÓN DE TEXTOS ESCRITOS							
PLEB4.1. Escribe palabras relacionadas coa súa imaxe e a súa vida cotiá traballadas previamente de forma oral.							
PLEB4.2. Escribe pequenos diálogos ou narracións moi sinxelas e breves seguindo un modelo dado e respectando a estrutura gramatical máis sinxela.							
PLEB4.3. Escribe frases moi sinxelas, lexibles, organizadas con coherencia na súa secuencia e con léxico relacionado co tema da escritura.							
PLEB4.4. Completa unha táboa con datos persoais básicos (nome, apelido, idade...).							
PLEB4.5. Revisa o texto antes de facer a súa versión definitiva, elaborando borradores nos que se observa a reparación da ortografía e dos outros aspectos relacionados coa secuencia adecuada das frases e mesmo a pertinencia das ilustracións, se é o caso.							
BLOQUE 5. COÑECEMENTO DA LINGUA E CONCIENCIA INTERCULTURAL							
PLEB5.1. Identifica aspectos básicos da vida cotiá dos países onde se fala a lingua estranxeira (horarios, comidas, festas...) e os compara cos propios, mostrando unha actitude de apertura cara ó diferente.							
PLEB5.2. Recoñece e utiliza fórmulas básicas de relación social.							
PLEB5.3. Recoñece preguntas e respostas sinxelas sobre si mesmo/a e dos e das demais.							
PLEB5.4. Diferencia saúdos de despedidas e o uso de fórmulas de cortesía (<i>Please, thank you, excuse me, ...</i>).							

Criterios de cualificación:

- Actividades obxectivas de avaliación de contidos: 50%
- Actividades de avaliación de competencias: 30%
- Actitude: 20%

Criterios de promoción:

1. O alumno ou a alumna accederá ao curso ou á etapa seguinte sempre que se considere que logrou os obxectivos que correspondan ao curso realizado ou os obxectivos da etapa, e que alcanzou o grao de adquisición das competencias correspondentes. De non ser así, poderá repetir unha soa vez durante a etapa, cun plan específico de reforzo ou recuperación e apoio, que será organizado polos centros docentes de acordo co que estableza a consellería competente en materia educativa. A repetición considerárase unha medida de carácter excepcional e tomarase tras esgotar o resto das medidas ordinarias de reforzo e apoio para resolver as dificultades de aprendizaxe do alumnado.

2. O equipo docente adoptará as decisións correspondentes sobre a promoción do alumnado tomando especialmente en consideración a información e o criterio do profesorado titor.

Atenderase especialmente aos resultados das avaliacións individualizadas de terceiro curso de educación primaria e final de educación primaria.

6.2 Criterios sobre a avaliación, a cualificación e a promoción do alumnado (con confinamento total ou parcial).

O seguemento e avaliación do alumnado na área de linguas estranxeiras, especialmente nos cursos inferiores, céntrase en grande medida na **observación directa de competencias, actitudes e habilidades lingüísticas, sociais, extralingüísticas...**

Nestas condición a valoración dos estándares de aprendizaxe en base aos 5 bloques (comprensión e produción oral, comprensión e produción de textos escritos e coñecemento da lingua e conciencia intercultural) é, sinxelamente, no mellor dos casos una declaración de boas intención ben alonxada da realidade competencial do alumnado.

Os criterios e estándares e indicadores escollidos para esta programación, **deberían ser reducidos a súa mínima expresión e estar suxeitos a ordes que as autoridades competentes manifesten así como se fixo no 27 de abril do 2020 pola Dirección Xeral de Educación.**

Partirase da base da redución aos estándares básicos, menos inxustos, excluintes e xenéricos cos que no mellor dos casos se podería tentar facer unha **simulación de avaliación**. Aínda así compre ter en conta que moitas das familias **non foron quen de, ou non quixeron ou non puideron facer as tarefas asignadas...** polo que nese aspecto, avaliar nestas condicións é unha **inxustiza tanto para o alumnado como para o profesorado.**

1. Avaliación e cualificación	
Avaliación	<p>Procedementos: Tomarase como referencia principal o traballo feito durante o primeiro e segundo trimestre na aula. A cualificación da terceira avaliación poderá incrementar a cualificación final cun máximo dun punto.</p>
	<p>Instrumentos: Para a avaliación terase en conta os traballos aportados polo alumnado que desenvolveu na casa e tan só contará para subir a súa nota final nun máximo dun punto.</p>
Cualificación final	<p>Indicar o procedemento para obter a cualificación final de curso:</p> <p>A avaliación partirá do principio de avaliación continuada ponderada até o principio do confinamento. Para isto terase en conta as notas da etapa presencial facendo media e en caso de mitades inexactas ponderando sempre á alza.</p> <p>Para a cualificación final do curso nesta situación excepcional ponderará en maior medida o período presencial en base a:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Actividades obxectivas de avaliación de contidos: 40% • Actividades de avaliación de competencias: 40% • Actitude: 20% <p>Vólvese a aplicar aquí, á media á alza prevalecendo a avaliación continuada.</p> <p>De xeito específico, o mestre preparará material de reforzo e revisión para aquel alumnado que o precise por causa das eivas na súa formación causadas por esta situación excepcional de cara ao próximo curso. Estas actividades terán o obxectivo de facer que este alumnado afronte o comezo do vindeiro curso cunha base mínima para atender as aulas do vindeiro ano escolar.</p>

Consideracións de obrigado cumprimento:

A decisión de promoción ou non promoción será adoptada polo equipo de profesores e profesoras que imparten docencia ao grupo de alumnos e alumnas, tendo especial consideración a información e o criterio do titor ou titora.

O alumnado acadará a promoción sempre que alcance o desenvolvemento correspondente das competencias básicas e un axeitado grao de madurez. Tamén se promocionará cando as aprendizaxes non alcanzadas non sexan un obstáculo para seguir satisfactoriamente o novo curso, neste caso se adoptarían medidas de apoio precisas para recuperar as aprendizaxes non alcanzadas.

1. **7. Avaliación da práctica docente.**

ELEMENTOS A AVALIAR	INDICADORES DE LOGRO			
	Non conseguido	Conseguido parcialmente	Conseguido	Total
Programación didáctica.	Non se adecúa ó contexto da aula.		Adecúase parcialmente ó contexto da aula.	Adaptación do contido
Medidas de diversidade de atención á	Non se adoptaron medidas de atención á diversidade adecuadas.		Identificáronse as medidas de atención á diversidade a adoptar.	Adaptación das atencións.
Obxectivos da materia.	Non se alcanzaron os obxectivos establecidos.	Alcanzaron parte da materia	Alcanzáronse parte dos obxectivos da materia establecidos para o curso.	Alcanzados os obxectivos
Competencias clave.	Non se desenvolveron a maioría das competencias clave relacionadas coa materia.		Desenvolvéronse parte das competencias clave relacionadas coa materia.	Logro das competencias clave
Práctica docente.	A práctica docente non foi satisfactoria.		A práctica docente foi parcialmente satisfactoria.	A práctica docente foi satisfactoria.

8. Avaliación inicial.

Na área de Lingua Estranxeira, tratándose dunha materia de avaliación continua, é constante a revisión e a reciclaxe de vocabulario e expresións de alta frecuencia. O curso empeza sempre cunha unidade de repaso para actualizar o asimilado en cursos anteriores e aprovéitase para facer unha revisión e recuperar todo o necesario para afondar un pouco máis no coñecemento da lingua. Por medio de xogos e actividades lúdicas detéctanse os puntos febles, así como os alumnos e alumnas que precisan un traballo máis intenso. O caderno de clase, que volven a empregar, serve de elemento de consulta para aqueles que necesitan apoio visual para revisar vocabulario ou estruturas traballadas no curso anterior.

Os resultados desta observación inicial determinarán as medidas a adoptar, en moitos casos é preciso preparar actividades de reforzo de grupo ou individuais, así como de extensión, pois o alumnado presenta distintos niveis.

O desexable é poder agrupar aos alumnos de xeito que poidan axudarse entre si e participar todos nas actividades cada un coas súas posibilidades.

9. Medidas de atención á diversidade do alumnado.

Un dos elementos que máis promovía a LOE e segue promovendo coa LOMCE é a *atención á diversidade*. É claro que a mesma acción educativa exercida sobre o mesmo grupo de alumnos ten efectos diferentes en función do coñecemento e experiencia previa de cada un deles, as súas capacidades intelectuais e os seus intereses e motivacións no ensino.

É por esta razón que, en moitos casos, debemos modificar ou adaptar contidos ou a metodoloxía para que tódolos alumnos poidan alcanzar os obxectivos establecidos. Do mesmo xeito, debemos ofrecer actividades de extensión para aqueles alumnos máis capaces ou receptivos. A atención para a diversidade debe ser sempre realizada en ambas as direccións. Así, constantemente se deberá abordar estas diferenzas, presentando as mesmas actividades de forma diferente ás actividades propostas no libro do alumno e no caderno. Os profesores deben escoller a quen dirixir e propoñer algunhas actividades ou outras, e deberán ser conscientes en todo momento destas diferenzas, non só á hora de avaliar, senón tamén á hora de ensinar e planificar o proceso de ensino- aprendizaxe.

Proporanse actividades de reforzo e extensión que permitan dar unha atención individualizada ós alumnos segundo as súas necesidades e ritmo de aprendizaxe.

Critérios e procedementos previstos para realizar as adaptacións curriculares apropiadas para os alumnos con necesidades educativas especiais

As adaptacións se centrarán en:

1. Tempo e ritmo de aprendizaxe
2. Metodoloxía máis personalizada
3. Reforzar as técnicas de aprendizaxe
4. Mellorar os procedementos, hábitos e actitudes
5. Aumentar a atención orientadora
6. Enriquecemento curricular
7. Avaliacións adoptadas para as necesidades destes alumnos

a) Para o alumnado con altas capacidades intelectuais: facilitaranse contidos e materiais de extensión adecuados ás necesidades destes alumnos para permitirlles alcanzar o seu máximo potencial.

b) Para os alumnos con integración tardía no sistema educativo: adoptaranse as medidas de reforzo necesarias para facilitar a súa integración escolar e a recuperación do seu desfase para que lles permitan continuar con aproveitamento nos seus estudos.

c) Para o alumnado con dificultades específicas de aprendizaxe: adoptaranse tanto medidas de escolarización como de atención. Para os alumnos con discapacidade, tomaranse medidas de flexibilización e alternativas metodolóxicas. Para os alumnos con dificultades de aprendizaxe graves, priorizaranse os contidos de procedementos e actitudes, buscando a integración social, ante a imposibilidade de alcanzar un progreso suficiente nos contidos conceptuais. Hai que insistir nos contidos instrumentais ou nos materiais considerados como tales.

Deséñanse actividades de reforzo para cada obxectivo, contidos e competencias. As actividades de reforzo poden ser realizadas cando o remate dunha unidade ou dada a importancia que lle confira o mestre no momento preciso en que se estea a traballar un contido específico e en función da diversidade que se atope cos alumnos.

Para as actividades de reforzo dos alumnos con NEAE se contará co asesoramento das especialistas de PT e AL e co orientador do centro.

As actividades de reforzo poderán ser: as propostas polas editoriais, de elaboración propia, suxeridas polos especialistas en orientación, PT e/ou AL, atopadas en páxinas WEB de recursos educativos e as que se elaborarán no presente curso escolar.

Se é posible e para facelo máis atractivo e que resulte como un reforzo máis, ditas actividades de reforzo se realizarán nos PC de aula o da aula de informática.

Na aula de informática disporase dunha batería de páxinas WEB con recursos educativos, que previamente introducirán nos escritorios dos distintos PC o equipo de dinamización das TIC. Elaborando tamén unha listaxe para os mestres e deixando esta listaxe no taboleiro da sala de profesores.

A continuación, procédese a detallar os aspectos puntuais sobre a área de Educación Física, seguindo o seguinte índice:

1. **Obxectivos**
 1. Obxectivos de etapa
 2. Obxectivos de curso
2. **Contidos**
3. **Criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe**
4. **Competencias clave**
5. **Metodoloxía**
 1. Principios metodolóxicos
 2. Metodoloxía específica
6. **Elementos transversais**
7. **Plans e proxectos**
8. **Atención á diversidade**
9. **Procedementos de avaliación**
10. **Criterios de cualificación**
11. **Mínimos esixidos**
12. **Actividades de recuperación e de reforzo**
13. **Actividades complementarias e extraescolares**
14. **Materiais e recursos**
15. **Procedemento para avaliar a programación**

1. OBXECTIVOS

Seguindo o establecido no **Decreto 105/2014, do 4 de setembro**, polo que se establece o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia, os obxectivos son

“os referentes relativos aos logros que o alumnado debe alcanzar ao rematar o proceso educativo, como resultado das experiencias de ensino e aprendizaxe intencionalmente planificadas para tal fin”.

1.1. Obxectivos de etapa

Dito Decreto establece 15 obxectivos para a etapa de Educación Primaria. A continuación descríbese o obxectivo que máis relación garda coa área de educación física e que será traballado en todas as unidades didácticas do curso:

k) Valorar a hixiene e a saúde, aceptar o propio corpo e o das demais persoas, respectar as diferenzas e utilizar a educación física e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.

1.2. Obxectivos de curso

- Coñecer as características individuais do alumnado.
- Favorecer os primeiros contactos grupais e crear un clima agradable, positivo e de confianza.
- Concienciar sobre as normas básicas de seguridade e coidado do material.
- Vivenciar a mobilidade de todas as partes do corpo e a súa flexibilidade.
- Apreciar velocidades, distancias e traxectorias.
- Adaptar o movemento ás referencias temporais (duración, ritmo, velocidade,...)
- Favorecer e desenvolver a percepción temporal.
- Desenvolver a coordinación dinámico xeneral e específica ou segmentaria.
- Afianzar as habilidades motoras básicas a través da coordinación.
- Aceptar os niveis de destreza propios e alleos.

- Explorar e coñecer as limitacións do propio corpo.
- Interiorizar o esquema corporal.
- Tomar conciencia das diferentes partes do corpo implicadas no movemento corporal.
- Identificar distancias con respecto a un mesmo, e ós obxectos.
- Experimentar diferentes sensacións de equilibrio no chan ou en superficies próximas a el.
- Iniciar e tomar conciencia dos diferentes tipos de desprazamentos e as súas combinacións.
- Iniciar os diferentes tipos de saltos en posición estática e dinámica, en lonxitude e en altura.
- Experimentar e desenvolver a capacidade para lanzar obxectos de diferentes xeitos.
- Desenvolver o equilibrio estático e dinámico.
- Respeitar as medidas de seguridade necesarias.
- Desenvolver desprazamentos activos e pasivos.
- Experimentar distintos tipos de xiros
- Desenvolver a coordinación óculo-manual e óculo-pédica.
- Mellorar a precisión nos lanzamentos e recepcións.
- Mellorar as habilidades motoras básicas a través de xogos.
- Fomentar relacións de cooperación entre o alumnado.
- Iniciar os lanzamentos en movemento.
- Xirar no chan con apoio total ou parcial.
- Rodar adiante ou atrás.
- Voltar adiante.
- Iniciar e desenvolver o bote en desprazamento
- Consolidar o coñecemento corporal e o desenvolvemento das habilidades motrices básicas.
- Utilizar os xogos como medio de socialización e iniciar o espírito colectivo.
- Fomentar o coñecemento e respecto de sinxelas normas de xogo.
- Explorar as posibilidades e recursos expresivos do corpo.
- Adaptar o movemento corporal a estruturas rítmicas sinxelas.
- Desenvolver os recursos expresivos do corpo.
- Lograr a desinhibición ante situacións de expresión.

- Adaptar os movementos aos ritmos.
- Respetar as normas e regras das actividades.
- Levar á práctica xogos tradicionais, de forma similar a como se facía antano.
- Respetar, valorar e coñecer o medio natural
- Fomentar actitudes de cooperación e traballo en equipo.
- Consolidar as aprendizaxes de unidades anteriores a través de xogos sinxelos, en pequenos grupos e grupos respectando as normas sanitarias recollidas no Plan de actuación Covid19.
- Utilizar o xogo como medio de socialización.
- Coñecer e valorar o xogo como patrimonio cultural.
- Fomentar a practica e recuperación dos xogos propios da zona, propios dos máis pequenos.
- Consolidar unha boa base motriz mediante os xogos populares.
- Coñecer e participar en xogos e actividades físicas de máis recente implantación.
- Coñecer e valorar a actividade física no entorno natural.
- Valorar a actividade física como medio de lecer no tempo libre.
- Consolidar unha boa base motriz.

2. CONTIDOS

O **Decreto 105/2014, do 4 de setembro** define os contidos como o “conxunto de coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que contribúen ao logro dos obxectivos de cada ensinanza e etapa educativa, e á adquisición de competencias. Os contidos ordénanse en disciplinas, que se clasifican en materias, ámbitos, áreas e módulos en función das ensinanzas, as etapas educativas ou os programas en que participe o alumnado”. O **currículo, no seu anexo II**, establece 6 bloques de contidos para a área de educación física. Esta agrupación non determina métodos concretos, senón que responde a una forma de organizar os contidos que deben ser abordados de forma enlazada atendendo á configuración cíclica da ensinanza da área, construíndo uns contidos sobre outros. Os bloques de contidos que se traballarán nesta área serán os seguintes:

Bloque 1. Contidos comúns: *son de natureza transversal polo que se traballarán ao longo de todo o curso en combinación cos contidos do resto dos bloques. Abarca aspectos tales como os valores que teñen por referente o corpo, o movemento e a relación co entorno, a educación viaria, a resolución de conflitos mediante o diálogo, aceptación das regras, actitudes, a confianza, iniciativa individual e hábitos de esforzo, así como o uso adecuado dos materiais e espazos ou as TIC.*

B1.1. Valoración e aceptación da propia realidade corporal e a dos e das demais.

B1.2. Respeto e valoración das persoas que participan no xogo sen mostrar discriminacións de ningún tipo.

B1.3. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias da práctica da actividade física.

B1.4. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter información, relacionada coa área.

B1.5. Integración das tecnoloxías da información e a comunicación no proceso de aprendizaxe.

B1.6. Implicación activa en actividades motrices diversas, recoñecendo e aceptando as diferenzas individuais no nivel de habilidade.

B1.7. Uso correcto de materiais e espazos na práctica da Educación física.

B1.8. O coidado do corpo e a consolidación de hábitos de hixiene corporal.

B1.9. Adopción de condutas seguras ao actuar como peóns ou peoas, nas saídas polo contorno do colexio.

Bloque 2. O corpo: imaxe e percepción: *traballaranse capacidades perceptivas, representadas a través do esquema corporal, coñecemento do corpo e as súas posibilidades de movemento ou a organización e percepción espazo-temporal.*

B2.1. Aceptación da propia realidade corporal.

B2.2. Confianza nun mesmo, aumento da autoestima e a autonomía persoal.

B2.3. Estrutura corporal. Percepción, identificación e representación do propio corpo e das principais partes que interveñen no movemento (articulacións e segmentos corporais).

B2.4. Experimentación e exploración de posturas corporais diferentes, a partir das posibilidades de movemento das distintas articulacións e segmentos corporais.

B2.5. Vivencia da relaxación global como estado de quietude. Toma de conciencia da respiración e as súas fases.

B2.6. Experimentación de situacións simples de equilibrio estático e dinámico sen obxectos, sobre bases estables, e portando obxectos.

B2.7. Percepción espazo-temporal. Orientación do corpo e nocións topolóxicas básicas (dentro/fóra, arriba/abaixo, diante/detrás, preto/lonxe...).

B2.8. Afirmación da lateralidade. Recoñecemento da dominancia lateral e da dereita e esquerda propias.

B2.9. Posibilidades sensoriais (vista, oído, tacto). Experimentación, exploración e discriminación das sensacións.

Bloque 3. Habilidades motrices: *céntrase nos aspectos cuantitativos do movemento, capacidades e habilidades motrices básicas, e a coordinación.*

B3.1. Formas e posibilidades do movemento. Experimentación de diferentes formas de execución e control das habilidades motrices básicas: desprazamentos, xiros, saltos, suspensión, lanzamentos e recepcións.

B3.2. Desenvolvemento e control da motricidade fina e a coordinación viso motora a través do manexo de obxectos.

B3.3. Resolución de problemas motores sinxelos.

B3.4. Acondicionamento físico xeral en situacións de xogo, especialmente mantemento e mellora da flexibilidade.

B3.5. Disposición favorable a participar en actividades físicas diversas aceptando as diferenzas no nivel de habilidade.

B3.6. Autonomía e confianza nas propias habilidades motrices en situacións e contornos habituais.

Bloque 4. Actividades físicas artístico expresivas: *abarca o uso do corpo e o movemento como instrumentos de expresión e comunicación. Engloba os bailes, o ritmo, as danzas e a expresión de emocións e sentimentos, imitacións, representacións e dramatizacións.*

B4.1. Descubrimento e exploración das posibilidades expresivas do corpo e do movemento. Sincronización do movemento con estruturas rítmicas sinxelas. Ritmos baseados na introdución de acentos nunha cadencia, ritmos baseados na duración dos intervalos (curtos ou longos).

B4.2. Execución de bailes ou danzas sinxelas representativas da cultura galega e doutras culturas, asociando o movemento corporal ao ritmo.

B4.3. Imitación de personaxes, obxectos e situacións.

B4.4. Participación en situacións que supoñan comunicación corporal. Recoñecemento das diferenzas no modo de expresarse.

B4.5. Desinhibición na exteriorización de emocións e sentimentos a través do corpo, o xesto e o movemento.

Bloque 5. Actividade física e saúde: *engloba aqueles contidos relacionados coa mellora da saúde e a calidade de vida. A hixiene (corporal e postural), a alimentación, a condición física orientada á saúde, así como a adopción de medidas de seguridade e a prevención de accidentes.*

B5.1. Identificación e práctica de hábitos básicos de hixiene corporal (aseo, roupa e calzado), alimentarios e posturais relacionados coa actividade física.

B5.2. Relación da actividade física co benestar da persoa.

B5.3. Mobilidade corporal orientada á saúde.

B5.4. Respecto das normas de uso de materiais e espazos na práctica de actividade física para evitar accidentes.

B5.5. Respecto ás persoas que participan no xogo, sen mostrar discriminacións de ningún tipo.

Bloque 6. Os xogos e actividades deportivas: *presenta contidos relacionados co xogo e coas actividades deportivas. O xogo pode ser un recurso metodolóxico ou un contido con sentido propio (xogos populares e tradicionais galegos, o respecto ás normas e aos compañeiros/as, así como estratexias básicas do xogo relacionadas coa cooperación, oposición e cooperación-oposición).*

B6.1. Descubrimento da cooperación e a oposición con relación ás regras de xogo. Aceptación de distintos papeis no xogo.

B6.2. Recoñecemento e aceptación das persoas que participan no xogo, aceptando o reto que supón opoñerse ao outro sen que iso derive en situacións de rivalidade ou menosprezo.

B6.3. Comprensión das normas de xogo e cumprimento voluntario destas.

B6.4. Confianza nas propias posibilidades e esforzo nos xogos, con aceptación das limitacións persoais.

B6.5. O xogo como actividade común a todas as culturas.

B6.6. Coñecemento e práctica dalgúns xogos de Galicia. Descubrimento de xogos interculturais.

B6.7. Práctica de xogos libres e organizados.

B6.8. Xogos de aire libre no parque ou en contornos naturais próximos ao colexio. Exploración e gozo da motricidade ao aire libre, respectando a natureza.

3. CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

A avaliación é un elemento fundamental da práctica educativa. Permítenos recoller a información necesaria para poder valorar que obxectivos conséguense e cales non, onde, como, cando e porqué se producen problemas e erros e cal é o seu grao de profundidade. De acordo coa Orde do 9 de xuño de 2016, pola que se regula a avaliación e a promoción do alumnado que cursa educación primaria na Comunidade autónoma de Galicia, a avaliación será continua e global, e terá en conta o seu progreso no conxunto das áreas e na adquisición das competencias clave.

Os referentes para a valoración do grao de adquisición das competencias e o logro dos obxectivos da etapa nas avaliacións continua e final das disciplinas troncais específicas e de libre configuración autonómica serán os **criterios de avaliación** e os **estándares de aprendizaxe** avaliáveis.

Criterios de avaliación

- B1.1. Opinar tanto desde a perspectiva de participante como de espectador ou espectadora, ante as posibles situacións conflitivas xurdidas, participando en debates, e aceptando as opinións dos e das demais.
- B1.2. Buscar e presentar Información e compartila, utilizando fontes de información determinadas e facendo uso das tecnoloxías da información e a comunicación como recurso de apoio á área.
- B1.3. Demostrar un comportamento persoal e social responsable, respectándose a si mesmo/a e aos outros e outras nas actividades físicas e nos xogos, aceptando as normas e regras establecidas e actuando con interese e iniciativa individual e traballo en equipo.
- B2.1. Aceptar e respectar a propia realidade corporal e a dos e das demais.
- B2.2. Coñecer a estrutura e funcionamento do corpo para adaptar o movemento ás circunstancias e condicións de cada situación, sendo capaz de representar mentalmente o seu corpo na organización das accións motrices.
- B3.1. Resolver situacións motrices con diversidade de estímulos e condicionantes espazo-temporais, seleccionando e combinando as habilidades motrices básicas e adaptándoas ás condicións establecidas de forma eficaz.
- B4.1. Utilizar os recursos expresivos do corpo e o movemento, comunicando sensacións e emocións.

- B5.1. Coñecer os efectos do exercicio físico, a hixiene, a alimentación e os hábitos posturais sobre a saúde e o benestar.
- B5.2. Coñecer a importancia das medidas de seguridade na práctica da actividade física.
- B6.1. Coñecer tácticas elementais dos xogos aplicando as regras en situación de cooperación e de oposición.
- B6.2. Coñecer a diversidade de actividades físicas, lúdicas, deportivas, en especial as de Galicia.
- B6.3. Manifestar respecto cara ao contorno e o medio natural nos xogos e actividades ao aire libre.

Estándares de aprendizaxe

- EFB1.1.1. Investiga, reflexiona e debate de forma guiada sobre distintos aspectos da moda e a imaxe corporal dos modelos publicitarios.
- EFB1.1.2. Explica aos seus compañeiros as características dun xogo practicado na clase.
- EFB1.1.3. Mostra boa disposición para solucionar os conflitos de xeito razoable.
- EFB1.1.4. Recoñece as condutas inadecuadas que se producen na práctica deportiva.
- EFB1.2.1. Utiliza as novas tecnoloxías para localizar a información que se lle solicita.
- EFB1.2.2. Presenta os seus traballos atendendo as pautas proporcionadas, con orde, estrutura e limpeza.
- EFB1.2.3. Expón as súas ideas expresándose de forma correcta en diferentes situacións e respecta as opinións dos e das demais.
- EFB1.3.1. Participa activamente nas actividades propostas buscando unha mellora da competencia motriz.
- EFB1.3.2. Demostra certa autonomía resolvendo problemas motores.
- EFB1.3.3. Incorpora nas súas rutinas o coidado e hixiene do corpo.
- EFB1.3.4. Participa na recollida e organización de material utilizado nas clases.
- EFB1.3.5. Acepta formar parte do grupo que lle corresponda e o resultado das competicións con deportividade.
- EFB2.1.1. Respecta a diversidade de realidades corporais e de niveis de competencia motriz entre os nenos e nenas da clase.
- EFB2.2.1. Coñece e identifica as partes do corpo propias e do compañeiro/a. estático, sen axuda, variando o centro de gravidade en base de sustentación estable.
- EFB2.2.2. Domina o equilibrio estático, sen axuda, variando o centro de gravidade en base de sustentación estable.
- EFB2.2.3. Iníciase no equilibrio dinámico.
- EFB2.2.4. Reacciona corporalmente ante estímulos sinxelos visuais, auditivos e táctiles, dando respostas motrices que se adapten ás características deses estímulos, diminuindo os tempos de resposta.
- EFB3.1.1. Desprázase de distintas formas, variando os puntos de apoio, con coordinación e boa orientación espacial.
- EFB3.1.2. Salta de distintas formas, variando os puntos de apoio, amplitudes e frecuencias, con coordinación e boa orientación espacial.

- EFB3.1.3. Realiza as habilidades que impliquen manexo de obxectos con coordinación dos segmentos corporais, iniciando os xestos axeitados.
- EFB3.1.4. Realiza xiros sobre o eixo lonxitudinal variando os puntos de apoio, con coordinación e boa orientación espacial.
- EFB3.1.5. Equilibra o corpo en distintas posturas intentando controlar a tensión, a relaxación e a respiración.
- EFB4.1.1. Representa personaxes e situacións, mediante o corpo e o movemento con desinhibición e espontaneidade.
- EFB4.1.2. Reproduce corporalmente una estrutura rítmica sinxela.
- EFB4.1.3. Realiza bailes e danzas sinxelas representativas da cultura galega e doutras culturas.
- EFB5.1.1. Cumpre as normas básicas do coidado do corpo en relación coa hixiene, con autonomía.
- EFB5.1.2. Adopta hábitos alimentarios saudables.
- EFB5.1.3. Incorpora á súa rutina diaria a actividade física como axente de saúde.
- EFB5.2.1. Identifica e sinala os riscos individuais e colectivos daquelas actividades físicas que vai coñecendo e practicando.
- EFB6.1.1. Pon en práctica as tácticas elementais dos xogos.
- EFB6.1.2. Utiliza as regras dos xogos en situación de cooperación e oposición.
- EFB6.2.1. Practica xogos libres e xogos organizados, recoñecendo as súas características e diferenzas.
- EFB6.2.2. Investiga e coñece xogos tradicionais de Galicia.
- EFB6.2.3. Realiza distintos xogos tradicionais de Galicia seguindo as regras básicas.
- EFB6.3.1. Realiza actividades no medio natural.
- EFB6.3.2. Coñece o coidado e respecto do medio ao efectuar algunha actividade fóra do centro.

4. COMPETENCIAS CLAVE

Tal e como aparece indicada na nova configuración do currículo, a cal está concretada no **Decreto 105/2014, do 4 de setembro**, establécense a adquisición de determinadas competencias claves, as cales deben ser adquiridas polo alumnado. Segundo este decreto as competencias clave son *“capacidades para aplicar de forma integrada os contidos propios de cada ensinanza e etapa educativa, co fin de lograr a realización adecuada de actividades e a resolución eficaz de problemas complexos”*.

Coa entrada en vigor da **Lei Orgánica 8/2013, do 9 de decembro**, para a Mellora da Calidade Educativa, establécense 7 competencias clave, as cales son un elemento

esencial no currículo, polo que a área de educación física contribuirá a consecución de estas. Ademais de estas 7 competencias clave, destacamos tamén a competencia motriz:

- No currículo de Educación Primaria (**Decreto 105/2014, de 4 de setembro**), no *Anexo II* menciona a **competencia motriz**, fundamental para o desenvolvemento das sete competencias clave.

A continuación detallaranse a forma na que se van a traballar as 7 competencias clave, dunha maneira práctica, intentando achegar ao alumnado á adquisición das mesmas:

- **Competencia en comunicación lingüística (CCL):** desenvólvese dende distintas perspectivas, debido a gran cantidade de intercambios comunicativos que permite. Na fase de volta á calma os alumnos/as responderán a preguntas formuladas polo mestre, onde terán que mostrar a súa opinión. Tamén presentarán diferentes xogos na sesión.
- **Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT):** desenvólvese en todas aquelas actividades nas que exista percepción do espazo, cálculo de traxectorias, interpretación de mapas, así como tamén en temas orientados á mellora da calidade de vida, etc.
- **Competencia dixital (CD):** a LOMCE fomenta o uso das ferramentas dixitais, polo EFB1.2.3. Expón as súas ideas expresándose de forma correcta en diferentes situacións e respecta as opinións dos e das demais. que haberá sesións de visualización de vídeos para a súa posterior posta en común, sempre supervisado polo mestre.
- **Sentido da iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE):** traballarase en tarefas nas que o alumnado teña a responsabilidade de tomar decisións para conseguir os obxectivos das determinadas tarefas.
- **Competencias sociais e cívicas (CSC):** os xogos en equipo favorecerán aspectos grupais, como a colaboración, oposición, integración, respecto, xogo limpo, etc.

- **Competencia en conciencia e expresións culturais (CCEC):** a través das unidades de expresión corporal e a práctica de xogos.
- **Competencia aprender a aprender (CAA):** farase uso dos métodos de ensinanza que fomenten o desenvolvemento cognitivo (*descubrimiento guiado e resolución de problemas*), na meirande parte das actividades levadas a cabo, buscando o desenvolvemento integral do alumnado.

5. METODOLOXÍA

Cando falamos de **metodoloxía**, referímonos ao como ensinar, segundo nos indica o **Decreto 105/2014, do 4 de setembro**, a metodoloxía é o *“conxunto de estratexias, procedementos e accións organizadas e planificadas polo profesorado, de maneira consciente e reflexiva, coa finalidade de posibilitar as aprendizaxes do alumnado e o logro dos obxectivos suscitados”*.

Nesta programación imos utilizar o **xogo** como recurso metodolóxico na maior parte das sesións. Este axudaranos ao desenvolvemento integral do alumnado, así como á adquisición de determinados contidos de maneira lúdica. **Cagigal (1996)** define o xogo como *“acción libre, espontánea e pracenteira que se desenvolve nunha limitación espacial e temporal, conforme a unhas determinadas regras, e cuxo elemento informativo é a tensión”*.

5.1.Principios metodolóxicos

Tal e como nos indica o **Decreto 105/2014, do 4 de setembro**, débense de ter en conta unha serie de **orientacións ou principios metodolóxicos** na educación primaria, á hora de impartir diferentes contidos na aula:

Os **contidos** seleccionados deben de levarnos á consecución das competencias clave da etapa. A base da nosa docencia será o **traballo cooperativo**, o cal nos axudará a potenciar todo aquela inclusión localizada na aula. Traballaremos sempre que podamos en parellas ou pequenos grupos, para fomentar as diferentes relacións interpersoais. As

familias serán imprescindibles no proceso de ensino-aprendizaxe, xa que deseñaremos diferentes actividades nas que a presenza de determinados familiares sexa fundamental. Todas as sesións terán un **carácter lúdico e global**, para desta forma facilitar a adquisición dos diferentes contidos. A **interdisciplinabilidade** resultará da elaboración de diferentes materiais nas área de educación plástica (**deseñar diferentes materiais**).

5.2. Metodoloxía específica

Nas clases de educación física imos utilizar diferentes **estilos de ensino**, os cales, seguindo a **Muska Mosston** ou **Delgado Noguera** presentan as seguintes características:

- **Mando directo modificado:** o docente é o encargado de levar o peso da clase. Nas tarefas de quecemento, e tamén nas partes finais de estiramientos.
- **Asignación de tarefas:** segue sendo o docente o encargado de marcar o inicio e o final da actividade, pero é o alumnado o que decide o número de repeticións que realiza, o ritmo e similares. Utilizáremolo nas sesións que involucremos o traballo en circuítos, etc.
- **Descubrimento guiado:** será o profesor o encargado de propoñer a actividade, pero será o alumno/ao/a que se dispoña a atopar a solución.
- **Resolución de problemas:** no mesmo caso que no anterior, pero cando haxa máis de unha resposta posible.
- **Ensinanza recíproca:** Por parellas un alumno/a pasa a ser o observador e corrector do outro. O docente decide as tarefas que se van realizar e os criterios de observación e corrección.

As **canles** que utilizaremos para transmitirle a información ao alumnado serán:

- **Canle visual:** transmitirase a información a través da axuda visual. Utilizando vídeos, na explicación de distintos aspectos técnicos e tácticos.
- **Canle auditivo:** a través de explicacións, na meirande parte das explicacións.
- **Canle kinestésico-táctil:** axuda nas diferentes execucións, na fase de volta á calma, coa correccións de posturas incorrectas.

No referente ás **estratexias**, serán fundamentalmente globais, xa que se busca o desenvolvemento integral do alumnado.

Favoreceremos os **agrupamentos** en pequenos grupos, para a mellora comunicativa, ademais de agrupamentos en parellas e masivos, aínda que os utilizaremos case todos en función das necesidades respectando sempre as normas do Plan de adaptación á situación COVID, cumprindo as distancias, os aforos e as medidas médico-sanitarias.

6. ELEMENTOS TRANSVERSAIS

O **actual currículo da Educación Primaria** indica unha serie de elementos transversais no seu **artigo 11**, os cales debemos de traballar ao longo do curso. Anteriormente, na **Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio de Educación** eran denominados como “Educación en Valores”. Os elementos transversais deben ser traballados en todas as áreas, e nós dende a área de Educación Física farémolo da seguinte maneira:

Calidade, equidade e inclusión educativa. Especial énfase no alumnado con diferentes ritmos de aprendizaxe. **Prevención e resolución pacífica de conflitos.** Integraremos o respecto polos valores máis importantes da nosa sociedade. Aproveitaremos o Día Escolar da non Violencia e a Paz. **Evitaranse os comportamentos, estereotipos e contidos sexistas, así como aqueles que supoñan discriminación por razón de orientación sexual.** A través do traballo en grupos mixtos traballaremos este elemento transversal. Aproveitaremos a conmemoración do Día Internacional da violencia de xénero. **Desenvolvemento do espírito emprendedor e iniciativa empresarial.** Este elemento transversal traballarémolo dende as actividades que impliquen estilos pouco directivos. **Desenvolvemento sostible e medio ambiente.** Na área de Educación Física promoveranse actividades que axuden a coñecer, gozar, respectar e coidar o contorno. Aproveitaremos as conmemoracións do Día Mundial do Ambiente, inculcando a importancia de manter limpo o entorno que nos rodea.

7. PLANS E PROXECTOS

Nesta programación incluiremos varios plans de centro, así como proxectos, seguindo a **LOMCE** e o actual currículo da Comunidade Autónoma de Galicia (**Decreto 105/2014, do 4 de setembro**):

Plan Lector: desenvolveremos a competencia lectora, fomentando así o hábito da mesma. En EF, o alumnado terá que ler as explicacións propias da fase informativa, que o profesor lle proporcionará en papel. Fomentaremos isto a través da busca de información na biblioteca. Ademais o colexio, seguindo a lexislación, establece 30 minutos diarios de lectura. **Plan Tic:** segundo nos indica o **D. 105/2014, do 4 de setembro**, a adquisición da Competencia Dixital é sumamente importante. En educación física usaremos documentos audiovisuais como fonte de información. **Plan de atención á diversidade:** recolleranse todas as actuacións relacionadas co alumnado con NEAE. **Plan de acción tutorial:** abordaremos todas as actuacións referidas a atención do alumnado. Será levado a cabo polo titor. **Plan de convivencia:** realizaranse xogos de carácter cooperativo, especialmente na UD 1, a cal irá orientada a xogos de presentación.

8. ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Esta programación está deseñada e orientada para dar solución a un grupo de alumnos, que de maneira directa ou indirecta, é un grupo con multitude de diferenzas entre si.

Coa sutil intención de dar maiores facilidades ao alumnado, axustarase a axuda pedagóxica ás súas necesidades. Tentarei que entre algunhas desas facilidades, predominen a facilitación de recursos e estratexias diversas, os cales e as cales serán necesarios para dotar ao alumnado dunha mellor resposta ante a gran cantidade de motivacións, intereses, carencias e capacidades que presentan os alumnos nesta franxa de idade.

Tal e como nos indica o **artigo 16 do Decreto 105/2014, do 4 de setembro**, polo que se establece o currículo da Educación Primaria na Comunidade Autónoma de Galicia, defínese NEAE como: “alumnos/as que requiren unha atención educativa diferente á ordinaria por presentar necesidades educativas especiais; por dificultades específicas de aprendizaxe, Trastorno por Déficit de Atención e Hiperactividade (TDAH), polas súas altas capacidades intelectuais; por incorporarse tarde ao sistema educativo; por condicións persoais ou de historia escolar”.

Segundo o **Decreto 229/2011, do 7 de decembro**, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia, como docentes debemos ser capaces de identificar con moita brevidade estes casos.

Polo tanto, teremos en conta as **medidas de atención á diversidade** que aparecen recollidas na **Orde do 6 de Outubro de 1995**, pola que se regulan as adaptacións do currículo, establecéndose as seguintes: **Reforzo Educativo ou Adaptación Curricular Individualizada (A.C.I.)**, nos casos que fosen necesarios.

Durante o transcurso do ano académico, poden xurdir **patoloxías temporais** como (escordadura, fractura, cambra, distensión muscular ou articular, feridas, etc.) que impiden a realización de actividade física durante algunhas sesións. Durante este tempo o alumnado que as padeza realizará algunhas das seguintes tarefas de maneira escrita:

- Recompilar información, sobre a U.D. que se leva a cabo nese momento.
- Completar modelos de sesión coas actividades realizadas polos compañeiros/ás.

Diversidade e concreción dos casos: En todos os casos o alumno/a terá que permanecer na instalación deportiva co calzado e material deportivo adecuado, salvo casos moi concretos, os cales estean xustificadas.

A avaliación entendese como unha fase máis do propio proceso de ensino aprendizaxe, polo que potenciaremos o seu carácter pedagógico (elemento de mellora). A pesar de que a avaliación é un proceso continuo, distinguimos tres momentos:

Avaliación inicial ou de diagnóstico: esta avaliación será a través dunha pequena observación do historial académico de cursos anteriores. Na UD 1 realizaremos un xogo de preguntas que engloben diferentes vertentes, para comprobar como se manexa o alumnado, así como unha serie de probas prácticas, para comprobar os seus valores de destreza, habilidade, cooperación, forza e velocidade. Ao comezo de cada U. D. é importante recoller información sobre o estado en que se atopan os nosos alumnos/as respecto aos novos contidos a desenvolver. En todas as unidades, a primeira sesión será ordinaria, pero facendo especial fincapé en tomar rexistros.

Avaliación continua ou formativa: Ao longo da unidade, analizaremos as incidencias, se están claros os obxectivos, se a selección de contidos é axustada, o enfoque metodolóxico, as actividades atractivas ou eficaces, realizando os axustes necesarios.

A avaliación será continua e global, polo que unha vez que nos atopemos inmersos no proceso de ensino-aprendizaxe, a avaliación levarémola a cabo con rexistros anecdóticos e con rúbricas. Dispondremos dunha escala de comportamentos e actitudes que tamén se avaliarán diariamente, durante o transcurso de calquera sesión.

Avaliación final ou sumativa: Ao final da U. D., é preciso obter información sobre o grao de aprendizaxe dos contidos e resultados acadados polo alumnado. A parte dos indicado anteriormente, realizarase unha avaliación final e un traballo para cada UD. Acharemos a nota media (0 - 10) a partir das notas alcanzadas nos seguintes ítems: probas de carácter práctico e fichas de clase (Rúbricas; 40%), comportamento, participación e actitudes (50%), cuestionarios e traballo/exposición (escala; 10%).

10. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

Intentaremos obter a maior cantidade de información sobre o proceso de ensino-aprendizaxe, polo que utilizaremos varios instrumentos de avaliación.

A **avaliación do alumnado** realizarase mediante:

1. **Observación diaria:** rexistraremos o que sucede nas sesións de forma sistemática. Para iso contamos en cada U.D. con **rúbricas** coas que se avaliarán os distintos estándares de aprendizaxe, valorado cun **40%**. Tamén utilizaremos unha **escala de observación** e **registro anecdótico**, para valorar o comportamento, participación e actitudes, cun **50%**.
2. **Proba oral:** A proba oral farase na última sesión de cada U.D., na Fase de Análise de Resultados.

Relizaríase mediante dúas preguntas conceptuais sobre contidos traballados na Unidade Didáctica correspondente. Suporá un **10%** da nota final.

AVALIACIÓN

Tipo de avaliación	Criterio	Instrumento
Observación directa	Aspecto psicomotor	<i>Rúbrica</i>
	Comportamento, participación e actitudes	<i>Escala de observación</i>
Probas orais e escritas	Aspecto conceptual	<i>Cuestionario</i>

Na **avaliación docente**, somos conscientes de que **debemos reflexionar** sobre a nosa propia actuación, coa intención de melloralala. Realizarase unha **análise exhaustiva do proceso de ensino-aprendizaxe e da propia programación, a través de auto avaliación e avaliación docente.**

Seguirase a **Orde do 9 de xuño de 2016**, que regula a avaliación na educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia, na que se estipulan os resultados en: insuficiente (1, 2, 3 ou 4), suficiente (5), ben (6), notable (7 ou 8) e sobresaliente (9 ou 10)

Que imos avaliar?: Avaliaranse todos os elementos do proceso educativo, tales como a aprendizaxe do alumnado e a propia práctica docente do profesorado (*analizaremos as súas características, comportamentos e actitudes*).

Momentos e instrumentos de avaliación (Como e cando?); realizaremos a avaliación do alumnado en diferentes momentos: antes, durante e despois, como explicamos anteriormente.

Como imos avaliar ao profesor?, ou o que é o mesmo, como nos imos a avaliar a nós mesmos? Ao final de cada UD entregaráselle aos alumnos/as un cuestionario de avaliación docente, e cuestionario de auto avaliación docente para os mestres. **Aos alumnos/as** entregaráselles ao final de cada avaliación o seu boletín de notas, nas que á parte da cualificación numérica, poderán aparecer diferentes observacións. As familias terán **feedback** do progreso dos seus fillos/as a través de informes ao finalizar cada sesión de avaliación.

11. MÍNIMOS ESIXIBLES

Os **mínimos** que se lles vai a esixir ao alumnado son:

1. Aмосa un axeitado coñecemento do corpo, dos seus elementos e funcionalidade.
2. Adapta os movementos ás circunstancias e condicións de cada situación.
3. Reproduce estruturas rítmicas sinxelas e reproducéas corporalmente ou con instrumentos.
4. Utiliza os recursos expresivos do corpo e do movemento.

5. Desprazase e salta, combinando as habilidades de maneira equilibrada e coordinada, axustando os movementos corporais eficazmente aos cambios das condicións da actividade.
6. Xira sobre os eixos lonxitudinal e transversal sen perder o equilibrio e con certa soltura.
7. Lanza, pasa e recibe pelotas ou outros móbiles con certo control e adaptándose ás traxectorias.
8. Recoñece os efectos da actividade física, da hixiene e alimentación sobre a saúde.
9. Participa en xogos e actividades físicas establecendo relacións equilibradas cos outros, evitando discriminación por características persoais, de xénero ou culturais.
10. Coñece e valora a diversidade de actividades físicas e lúdicas, así coma os ámbitos nos que se desenvolven.
11. Resolve problemas motores de xeito eficaz nas actividades físicas, lúdicas e artísticas.
12. Coñece e practica xogos tradicionais propios da zona.
13. Participa activamente nas actividades propostas na aula.
14. Coñece, respecta e aplica as regras e principios de acción propios dos xogos.
15. Xoga con calquera compañeiro sen discriminación e valora o xogo limpo.
16. Asiste coa roupa axeitada ás clases de EF (*roupa deportiva e zapatillas deportivas*)

12) ACTIVIDADES DE RECUPERACIÓN E DE REFORZO

En canto os mecanismos de recuperación, o alumnado que non acade os mínimos poderá repetir a proba conceptual e valoraranse as probas prácticas (relacionadas coa

evolución motriz) en posteriores unidades didácticas dado o carácter continuo da avaliación.

13) ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

Realizaranse actividades complementarias dentro do horario lectivo como obradoiros, talleres...etc, organizadas polas dúas Anpas do Centro así como polos distintos organismos (Concello, Consellerías...).

Tendo en conta a situación favorable da pandemia programaranse posibles saídas relacionadas coa área de Educación Física seguindo as instrucións conxuntas de Educación e Sanidade. Organizaranse tendo en conta o principio de flexibilidade da programación así como o carácter aberto da mesma á modificación. Informarase ao Equipo Directivo e á coordinadora de Actividades extraescolares e complementarias.

Celebraranse as conmemoracións marcadas no calendario escolar para o curso 2022/2023, DOG nº 105 (xoves 2 de xuño de 2022), propostas polo Equipo de Actividades Extraescolares do Centro.

14) MATERIAIS E RECURSOS

O/A mestre/a de Educación Física é o/a encargado/a de planificar o uso do material que se atope no Centro onde se imparten as clases, e da súa conservación e adquisición.

A Educación Física non está necesariamente supeditada a materiais específicos(bancos, pelotas, aros) senón que é importante utilizar materiais polivalentes (globos, cordas, indiacas....) e material diverso (cartón, papel de periódico, botellas de plástico, cintas...) e sacar de todos eles as súas posibilidades de utilización para alcanzar os obxectivos didácticos máis axeitados a cada material.

Tanto a seguridade como a hixiene son fundamentais na organización da clase, na utilización dos materiais e nas instalación do Centro.

En canto aos recursos para desenrolar as unidades didácticas utilizaranse:

- **Recursos persoais:** a mestra de Educación Física impartirá a súa materia en colaboración con tódolos membros da comunidade educativa: alumnado, profesor titor, Claustro.....
- **Recursos ambientais:**
 - pistas polideportivas (cuberta e ao aire libre),
 - ximnasio,
 - aula de psicomotricidade,
 - instalacións municipais anexas (pistas de atletismo, campo de fútbol e piscina)...

Dada a situación epidemiolóxica favorable que se está a vivir e tendo en conta as instrucións conxuntas do 5 de setembro de 2022 da Consellería de Cultura, Educación, Formación Profesional e Universidade e da Consellería de Sanidade, utilizarase preferentemente a pista polideportiva e a pista semicuberta sempre que as condicións meteorolóxicas o permitan, en caso contrario empregaremos o ximnasio situado no edificio anexo do Centro. Éste conta con pouca ventilación, moita humidade e carece de calefacción. Trátase dunha aula de uso compartido polos diferentes grupos de Primaria. Resulta ser un espazo pequeno.

- **Recursos didácticos:**
 - Caderno de fichas de xogos de E.F.
 - Recursos informáticos: Procesadores de texto, programas educativos (tipo clic e lim) e páxinas web
- **Recursos materiais:**
 - Ximnásticos deportivos: Porterías, miniporterías, redes, canastras, espaldeira, bancos suecos, plinto, potro...
 - Pequeno material: Balóns de baloncesto, fútbol, vóley, balonmán, pelotas de tenis, raquetas, aros...

- Outro material: Discos voadores, panos, goma elástica, teas, petos

15) PROCEDEMENTO PARA AVALIAR A PROGRAMACIÓN

A avaliación desta programación levarase a cabo a través de diversos procedementos, como son por exemplo, a comprobación da adecuación da mesma ás características psicoevolutivas do alumnado mediante probas orais, onde se observará o tanto por cento do alumnado que acada amplamente os obxectivos marcados, o que os acada lixeiramente e o que non os acada, de maneira que se fagan as modificacións oportunas para adecualos ás súas características e necesidades.

Así mesmo avaliarase a metodoloxía empregada observando no desenvolvemento das actividades propostas a implicación por parte do alumnado de xeito que se modifiquen no que sexa preciso para facelas máis dinámicas e motivadoras, acercándoas ás características da nosa sociedade.

Ademais teranse en consideración os seguintes puntos:

- Desenvolvemento na clase da programación.
- Relación entre obxectivos e contidos e a súa contribución ao desenvolvemento das competencias clave.
- Adecuación de obxectivos e contidos coas necesidades reais.
- Adecuación de medios e metodoloxía coas necesidades reais.

